

Rikets styrelse

1

Förslag till statens budget för 2013

Rikets styrelse

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Lagförslag.....	11
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.....	11
3	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	13
3.1	Omfattning.....	13
3.2	Utgiftsutveckling	14
4	Statschefen.....	17
4.1	Budgetförslag	17
4.1.1	1:1 Kungliga hov- och slottsstaten.....	17
5	Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän	21
5.1	Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet.....	21
5.2	Resultatredovisning	21
5.2.1	Analys och slutsatser	23
5.3	Revisionens iakttagelser.....	23
5.4	Budgetförslag	23
5.4.1	2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	23
5.4.2	2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	24
5.4.3	2:3 Riksdagens fastighetsanslag.....	27
5.4.4	2:4 Riksdagens ombudsmän (JO).....	30
6	Sametinget.....	33
6.1	Budgetförslag	33
6.1.1	3:1 Sametinget	33
7	Regeringskansliet m.m.	35
7.1	Budgetförslag	35
7.1.1	4:1 Regeringskansliet m.m.....	35
8	Länsstyrelserna	39
8.1	Omfattning.....	39
8.2	Utgiftsutveckling	40
8.3	Mål	40

8.4	Resultatredovisning.....	40
8.4.1	Indikatorer	40
8.4.2	Resultat.....	40
8.4.3	Analys och slutsatser.....	48
8.5	Politikens inriktning.....	49
8.6	Budgetförslag.....	50
8.6.1	5:1 Länsstyrelserna m.m.....	50
9	Demokratipolitik	53
9.1	Omfattning	53
9.2	Utgiftsutveckling.....	53
9.3	Mål.....	54
9.4	Resultatredovisning för val, insyn och inflytande.....	54
9.4.1	Resultat.....	54
9.4.2	Analys och slutsatser.....	57
9.5	Resultatredovisning för arbetet med att värna demokratin.....	58
9.5.1	Resultat.....	58
9.6	Resultatredovisning för mänskliga rättigheter.....	59
9.6.1	Resultat.....	59
9.6.2	Analys och slutsatser.....	61
9.7	Resultatredovisning för Justitiekanslern och Datainspektionen.....	62
9.7.1	Mål för Justitiekanslern och Datainspektionen.....	62
9.7.2	Resultat.....	62
9.7.3	Analys och slutsatser.....	64
9.8	Politikens inriktning.....	64
9.8.1	Demokrati.....	64
9.8.2	Mänskliga rättigheter.....	66
9.9	Budgetförslag.....	68
9.9.1	6:1 Allmänna val och demokrati.....	68
9.9.2	6:2 Justitiekanslern	69
9.9.3	6:3 Datainspektionen.....	70
9.9.4	6:4 Svensk författningssamling.....	71
9.9.5	6:5 Valmyndigheten.....	71
9.9.6	6:6 Stöd till politiska partier.....	72
10	Nationella minoriteter.....	75
10.1	Omfattning	75
10.2	Utgiftsutveckling.....	75
10.3	Mål.....	76
10.4	Resultatredovisning	76
10.4.1	Resultat.....	76
10.4.2	Analys och slutsatser	81
10.5	Politikens inriktning.....	83
10.6	Budgetförslag	85
10.6.1	7:1 Åtgärder för nationella minoriteter.....	85
10.6.2	7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer.....	85
11	Medier.....	87
11.1	Omfattning	87
11.2	Budgetförslag	87
11.2.1	8:1 Presstödsnämnden.....	87
11.2.2	8:2 Presstöd.....	88

11.2.3	8:3 Myndigheten för radio och tv	88
11.3	Avgifter för ansökningar om tillstånd att sända tv samt digital kommersiell radio.....	90
12	Sieps samt EU-information	91
12.1	Omfattning.....	91
12.2	Resultatredovisning	91
12.2.1	Analys och slutsatser	92
12.3	Politikens inriktning	93
12.4	Budgetförslag	94
12.4.1	9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU- information.....	94
Bilaga 1	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna.	

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	10
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	14
3.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	15
4.1 Anslagsutveckling 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	17
4.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:1 Kungliga hov och slottsstaten.....	19
5.1 Intäkter, kostnader och transfereringar	23
5.2 Anslagsutveckling 2:1 Riksdagen ledamöter och partier m.m.....	23
5.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	24
5.4 Anslagsutveckling 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	24
5.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	26
5.6 Investeringsplan.....	26
5.7 Anslagsutveckling 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	27
5.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	28
5.9 Investeringsplan.....	29
5.10 Anslagsutveckling 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO).....	30
5.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO).....	31
6.1 Anslagsutveckling 3:1 Sametinget.....	33
6.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 3:1 Sametinget.....	33
7.1 Anslagsutveckling 4:1 Regeringskansliet m.m.	35
7.2 Offentligrättslig verksamhet	35
7.3 Uppdragsverksamhet	35
7.4 Viss resultatinformation för Regeringskansliet	36
7.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 4:1 Regeringskansliet m.m.	38
8.1 Utgiftsutveckling inom område Länsstyrelserna	40
8.2 Antal årsarbetskrafter per länsstyrelse.....	45
8.3 Antal årsarbetskrafter per verksamhet.....	46
8.4 Anslagsutveckling 5:1 Länsstyrelserna m.m.....	50
8.5 Offentligrättslig verksamhet	50
8.6 Inkomstitlar 2011.....	50
8.7 Uppdragsverksamhet	50
8.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 5:1 Länsstyrelserna m.m.....	52
9.1 Utgiftsutveckling inom område Demokratipolitik.....	53
9.2 Anslagsutveckling 6:1 Allmänna val och demokrati	68
9.3 Beställningsbemyndigande	69
9.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:1 Allmänna val och demokrati	69
9.5 Anslagsutveckling 6:2 Justitiekanslern	69
9.6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:2 Justitiekanslern	70
9.7 Anslagsutveckling 6:3 Datainspektionen.....	70

9.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:3 Datainspektionen	70
9.9 Anslagsutveckling 6:4 Svensk författningssamling	71
9.10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:4 Svensk författningssamling.....	71
9.11 Anslagsutveckling 6:5 Valmyndigheten.....	71
9.12 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:5 Valmyndigheten.....	71
9.13 Anslagsutveckling 6:6 Stöd till politiska partier	72
9.14 Beställningsbemyndigande	72
9.15 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:6 Stöd till politiska partier	73
10.1 Utgiftsutveckling inom område Nationella minoriteter.....	75
10.2 Anslagsutveckling 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	85
10.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	85
10.4 Anslagsutveckling 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	85
10.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 7:2 Åtgärder för nationella minoriteten romer	86
11.1 Anslagsutveckling 8:1 Presstödsnämnden	87
11.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 8:1 Presstödsnämnden	87
11.3 Anslagsutveckling 8:2 Presstöd	88
11.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 8:2 Presstöd	88
11.5 Anslagsutveckling 8:3 Myndigheten för radio och tv	88
11.6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 8:3 Myndigheten för radio och tv	88
11.7 Offentligrättslig verksamhet – Lokalradioavgift	89
11.8 Offentligrättslig verksamhet – Särskild avgift och viten.....	89
11.9 Offentligrättslig verksamhet – Avgifter för tillstånd att sända tv samt digital kommersiell radio	89
11.10 Uppdragsverksamhet.....	89
12.1 Anslagsutveckling 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.....	94
12.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	94

Diagramförteckning

8.1 Länsstyrelsernas finansiering 2000–2011	47
8.2 Anslagssparandets utveckling 2006–2011	48

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 15 000 000 kronor för 2014–2016 (avsnitt 9.9.1),
2. bemyndigar regeringen att under 2013 för anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor för 2014 (avsnitt 9.9.6),
3. bemyndigar regeringen att disponera de avgifter som tas ut för att finansiera Myndigheten för radio och tv:s kostnader för handläggningen av ansökningar om att sända tv samt ansökningar om att sända digital kommersiell radio (avsnitt 11.3),
4. för budgetåret 2013 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning:

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen

5. antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen (avsnitt 2.1 och 5.4.1),
6. godkänner investeringsplanen för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2013–2016 (avsnitt 5.4.2),
7. godkänner investeringsplanen för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2013–2016 (avsnitt 5.4.3),
8. bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2013 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 5.4.2),
9. bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2013 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor (avsnitt 5.4.3),
10. beslutar att det för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2013 ska finnas en anslagskredit på högst 5 procent av anvisat anslag (avsnitt 5.4.3),
11. för budgetåret 2013 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagsförvaltningen, enligt följande uppställning:

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att riksdagen

12. beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2013 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 5.4.4),
13. för budgetåret 2013 anvisar ett ramanslag under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagens ombudsmän (JO), enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	Ramanslag	124 103
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	Ramanslag	821 897
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	Ramanslag	684 519
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	Ramanslag	70 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	Ramanslag	82 145
3:1 Sametinget	Ramanslag	39 617
4:1 Regeringskansliet m.m.	Ramanslag	6 648 181
5:1 Länsstyrelserna m.m.	Ramanslag	2 467 895
6:1 Allmänna val och demokrati	Ramanslag	44 000
6:2 Justitiekanslern	Ramanslag	36 617
6:3 Datainspektionen	Ramanslag	42 583
6:4 Svensk författningssamling	Ramanslag	1 300
6:5 Valmyndigheten	Ramanslag	18 504
6:6 Stöd till politiska partier	Ramanslag	171 200
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	Ramanslag	96 917
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	Ramanslag	11 500
8:1 Presstödsnämnden	Ramanslag	6 580
8:2 Presstöd	Ramanslag	567 119
8:3 Myndigheten för radio och tv	Ramanslag	25 061
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	Ramanslag	19 104
Summa		11 978 842

2 Lagförslag

Riksdagsstyrelsen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 10 § lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

Stöd är avsett att bekosta handläggarkostnader åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det ska motsvara kostnaden för en politisk sekreterare per riksdagsledamot.

Vid bestämmandet av stödets storlek ska beloppet 53 900 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Vid bestämmandet av stödets storlek ska beloppet 55 200 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

¹ Senaste lydelse 2011:1536.

3 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

3.1 Omfattning

I utgiftsområde 1 Rikets styrelse ingår avsnitten Statschefen, Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän, Sametinget, Regeringskansliet m.m., Länsstyrelserna, Demokratipolitik, Nationella minoriteter, Medier och Sieps samt EU-information.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse
Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Statschefen</i>							
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	121	124	121	124	127	129	132
Summa Statschefen	121	124	121	124	127	129	132
<i>Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän</i>							
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	834	815	809	822	838	852	869
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	662	679	673	685	699	711	726
2:3 Riksdagens fastighetsanslag		90	66	70	90	90	90
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	74	80	80	82	85	86	88
Summa Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän	1 571	1 664	1 628	1 659	1 711	1 739	1 774
<i>Sametinget</i>							
3:1 Sametinget	36	35	33	40	38	39	39
Summa Sametinget	36	35	33	40	38	39	39
<i>Regeringskansliet m.m.</i>							
4:1 Regeringskansliet m.m.	6 106	6 610	6 486	6 648	6 781	6 912	7 062
Summa Regeringskansliet m.m.	6 106	6 610	6 486	6 648	6 781	6 912	7 062
<i>Länsstyrelserna</i>							
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 346	2 367	2 320	2 468	2 507	2 539	2 571
Summa Länsstyrelserna	2 346	2 367	2 320	2 468	2 507	2 539	2 571
<i>Demokratipolitik</i>							
6:1 Allmänna val och demokrati	57	35	34	44	36	21	21
6:2 Justitiekanslern	29	34	34	37	39	40	41
6:3 Datainspektionen	37	37	37	43	44	44	45
6:4 Svensk författningssamling	1	1	1	1	1	1	1
6:5 Valmyndigheten	15	18	18	19	19	19	20
6:6 Stöd till politiska partier	171	171	167	171	171	171	171
Summa Demokratipolitik	310	298	292	314	311	298	300
<i>Nationella minoriteter</i>							
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	85	90	88	97	97	97	97
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer		12	11	12	12	12	2
Summa Nationella minoriteter	85	101	99	108	108	108	98
<i>Mediefrågor</i>							
8:1 Presstödsnämnden	6	7	6	7	7	7	7
8:2 Presstöd	565	567	548	567	567	567	567
8:3 Myndigheten för radio och tv	24	25	26	25	26	26	27
Summa Mediefrågor	595	599	580	599	599	600	601
<i>Sieps samt EU-information</i>							
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	19	19	15	19	19	20	20
Summa Sieps samt EU-information	19	19	15	19	19	20	20
<i>Äldreanslag</i>							
2010 8:3 Stöd till radio- och kassettidningar		0		0	0	0	0

2010 8:4 Radio- och TV-verket	0	0	0	0	0	0	0
2010 8:5 Granskningsnämnden för radio och TV	0	0	0	0	0	0	0
Summa Äldreanslag	0	0	0	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 1 Rikets styrelse	11 188	11 817	11 574	11 979	12 201	12 384	12 597

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 3.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	11 809	11 809	11 809	11 809
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	74	308	509	754
Beslut	74	66	47	14
Överföring till/från andra anslag	7	7	7	8
Övrigt	16	11	11	12
Förslag/ beräknat anslag	11 979	12 201	12 384	12 597

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

4 Statschefen

4.1 Budgetförslag

4.1.1 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tabell 4.1 Anslagsutveckling 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

2011	Utfall	120 725	Anslags- sparande	1 055
2012	Anslag	123 501 ¹	Utgifts- prognos	121 333
2013	Förslag	124 103		
2014	Beräknat	126 560 ²		
2015	Beräknat	128 814 ³		
2016	Beräknat	131 540 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 123 926 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 123 926 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 123 928 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för att täcka kostnaderna för statschefens officiella funktioner inklusive kostnaderna för den kungliga familjen. Anslaget används även för att täcka driftskostnader för de kungliga slotten utom rent fastighetsunderhåll, som finansieras av Statens fastighetsverk.

Stockholms slott är kungens officiella residens och används för representation. Delar av slottet visas för allmänheten. En del av Drottningholms slott används av kungaparet som bostad och en annan del visas för allmänheten. Kronprinsessparet har sedan hösten 2010 sin bostad på Haga slott. I Ulriksdals slott har lokaler upplåtits till Världsnaturfonden. Slottet är även öppet för allmänheten och används bl.a. för utställningar. I anslutning till slottet finns en utställningslokal och det s.k. Orangeriet. Grips- holms slott utnyttjas som museum och för utställning av en del av svenska statens porträtt- samling. Även Strömsholms slott, Tullgarns

slott, Rosendals slott och Rosersbergs slott visas för allmänheten, liksom Kina slott och Gustav III:s paviljong i Hagaparken.

Anslaget används också för Husgeråds- kammarens underhåll samt vård av de konst- samlingar och andra inventarier i de kungliga slotten som tillhör staten, men disponeras av kungen. Husgerådskammaren förvaltar även de Bernadotteska familjestiftelsernas bestånd av möbler, konst och konsthantverk samt administrerar Bernadottebiblioteket.

Resultatinformation

Kungliga hov- och slottsstaten ska enligt en överenskommelse som träffades med regeringen 1996 lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Tyngdpunkten ska läggas på hur tilldelade medel har använts när det gäller Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren (Slotts- staten). Vid en ny överenskommelse mellan regeringen och Riksmarskalksämberet 2005, beslöts bl.a. att den verksamhet som bedrivs inom ramen för anslaget till Hovstaten ska redovisas utförligare i verksamhetsberättelsen (prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 avsnitt 6).

Riksdagen gav den 7 december 2011 tillkänna att regeringen ska genomföra en översyn av överenskommelsen med Riksmarskalksämberet. Översynen angavs syfta till att verka för en ökad insyn i hovstaten, men samtidigt respektera statschefens privata sfär och inte utgöra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen (bet. 2011/12:KU1, rskr. 2011/12:56). Frågan bereds inom Regerings- kansliet.

Kungliga hov- och slottsstaten hade under 2011 sammanlagt 257 tillsvidareanställda medarbetare, motsvarande 229 heltidsanställningar, en ökning med 13 tjänster sedan 2010. Ökningen förklaras framför allt av att ett antal anställda vid visningsverksamheten övergått från tidsbegränsade anställningar till tillsvidareanställningar. Ett stort antal personer anlitas även för tillfälliga uppdrag, bl.a. i samband med representations- och galamiddagar, i visningsverksamheten och för parkarbeten. Dessa insatser motsvarar ca 54, mot tidigare 70, heltidsanställningar på årsbasis, och engagerade ca 600 personer under 2011. En reviderad översyn av personalförsörjningen har gjorts vilken visar att ca 18 procent av de anställda uppnår pensionsålder under perioden 2012–2016. Rekryteringsfrågorna står därför fortfarande i fokus och hovet konstaterar i verksamhetsberättelsen för 2011 att en långsiktig och noggrann planering krävs för att klara den framtida kompetensförsörjningen.

En organisationsöversyn har genomförts under 2011 i syfte att skapa en mer effektiv organisation. Vidare har omprioriteringar gjorts med satsningar framförallt på kronprinsessparets verksamhet och på ökad och fördjupad informationsverksamhet.

Hovstaten

Anslaget, till den del det avser Hovstaten (51 procent), finansierar kostnader för representation och statsbesök, resor, transporter och personal m.m. samt levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefens funktion. Revision utförs av en extern revisor.

För 2011 avsattes ca 62 miljoner kronor till Hovstaten. Huvuddelen av kostnaderna, 70 procent, utgörs av löner. När det gäller användning av medel inom Hovstatens ämbeten faller de största kostnaderna, 38 procent, inom Riksmarskalksämvetets ansvarsområde, främst för övergripande ledning. De staber och funktioner som ingår i ämbetet betjänar såväl Kungl. Djurgårdens förvaltning som Hovstatens och Slottsstatens alla verksamhetsdelar. I övrigt har medlen inom Hovstatens ämbeten använts enligt följande:

- Hovmarskalksämvetets ansvarsområde (17 procent), avser främst officiell programverksamhet, representation och resor,
- H.M. Drottningens hovstat (16 procent), avser i huvudsak kostnader för personal

inom det Kungl. Hushållet som tjänstgör i kök och servering vid officiell representation,

- H.K.H. Kronprinsessans hovstat inklusive H.K.H. Prins Daniels programverksamhet (10 procent) samt
- H.M. Konungens hovstall (19 procent) varav ungefär hälften av kostnaderna kan hänföras till ceremoniella transporter.

Den kungliga familjens program har som tidigare varit omfattande. Under året genomfördes flera statsceremonier och officiella engagemang. Utgående statsbesök gick till Botswana och Polen och ett inkommande togs emot från Estland.

Slottsstaten

Slottsstaten omfattar Husgerådskammaren, inklusive Bernadottebiblioteket, och Ståthållarämbetet. Revision utförs av Riksrevisionen.

Anslaget, till den del det avser Slottsstaten (49 procent), uppgick till ca 60 miljoner kronor 2011. Av verksamhetens kostnader utgjorde personalkostnaderna 57 procent.

Verksamhetsberättelsen visar att aktiviteten även inom Slottsstaten har varit hög.

Husgerådskammaren svarar för förvaltning, underhåll och vård av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Ett aktivt arbete bedrivs också för att öka tillgängligheten till det kungliga kulturarvet. Intresset av att ta del av kulturarvet är stort från såväl forskare som institutioner och allmänhet. Visningsverksamheten är betydande och konserter och utställningar på olika teman har anordnats under året.

Ståthållarämbetet förvaltar de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar. Ämbetet ansvarar också för bl.a. it-frågor och för säkerhetsfrågor vid de kungliga slotten i nära samarbete med garnisonsavdelningar och polismyndigheter.

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat Kungliga slottsstatens årsredovisning för räkenskapsåret 2011. Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Den verksamhet som Kungliga hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen (2002:1022) om revision av

statlig verksamhet m.m. (jfr vad som anförts ovan under Resultatinformation).

Slutsatser

Redovisningen i verksamhetsberättelsen bygger på den överenskommelse som träffades 1996 mellan regeringen och Riksmarskalksämberet och som kompletterats 2005. Verksamhetsberättelsen för 2011 har utvecklats ytterligare och ger en bra överblick över de aktiviteter och åtgärder som har vidtagits för anslagsmedlen.

Regeringens överväganden

Tabell 4.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	123 501	123 501	123 501	123 501
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	602	3 239	5 497	8 226
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt		- 180	- 183	- 187
Förslag/beräknat anslag	124 103	126 560	128 814	131 540

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

Regeringen föreslår att 124 103 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 126 560 000 kronor, 128 814 000 kronor respektive 131 540 000 kronor.

Av det totala anslaget kommer Hovstaten att tilldelas 51 procent medan Slottsstaten tilldelas 49 procent. Anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten grundar sig på relationen mellan deras faktiska kostnader 1996. Enligt den tidigare nämnda överenskommelsen mellan regeringen och Riksmarskalksämberet ska kostnadsfördelningsnyckeln gälla långsiktigt och inte rubbas av smärre förändringar i organisationen eller det verkliga kostnadsutfallet.

5 Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän

5.1 Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet

Riksdagen har som det främsta demokratiska statsorganet konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i Europeiska unionen.

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen, riksdagsordningen och särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

Riksdagsförvaltningens uppgift

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet. Förvaltningens verksamhet regleras i riksdagsordningen (RO) och i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen samt i annan lagstiftning och i föreskrifter på riksdagsområdet.

Riksdagsförvaltningen har endast en verksamhetsgren: *Stöd till den parlamentariska processen.*

Huvuduppgiften för förvaltningen är att ge stöd vid behandlingen av riksdagens ärenden och tillhandahålla de resurser och den service som behövs för kammarens, utskottens och övriga riksdagsorgans verksamhet. Riksdagsförvaltningen ska dessutom informera om riksdagens arbete och frågor som rör EU, handlägga ärenden som rör riksdagens internationella

kontakter, svara för säkerhet och för fredstida krishantering i riksdagen samt svara för de myndighets- och förvaltningsuppgifter som anges i riksdagsordningen och andra lagar och föreskrifter.

Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen

Med utgångspunkt i riksdagsordningen och instruktionen har riksdagsstyrelsen formulerat fem uppdragsområden för Riksdagsförvaltningen enligt följande:

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.,
- svara för väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier,
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete,
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar,
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

5.2 Resultatredovisning

Riksdagsstyrelsen kan konstatera att Riksdagsförvaltningen i allt väsentligt har utfört de uppdrag som lagts på förvaltningen och ser resultatet som tillfredsställande. Av Riksdags-

förvaltningens disponibla anslag förbrukades 95 procent under 2011.

För en mer utförlig redogörelse över arbetet i riksdagen hänvisas till Riksdagens årsbok för riksmötesåret 2010/11 och Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2011 (2011/12:RS2) samt utskottens egna verksamhetsberättelser.

Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.

Riksdagsförvaltningen har under 2011 säkerställt att riksdagen kunnat fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Kammaren och utskotten har fått det stöd som krävts för att de ska kunna bedriva verksamheten enligt sina arbetsplaner. Som vanligt har dock planerna reviderats löpande, bl.a. med hänsyn till att propositioner inte har avlämnats som planerat.

Riksdagens protokoll har kommit ut i rätt tid, och inga oplanerade driftsavbrott har inträffat. Betänkanden och annat riksdagstryck har levererats i tid. Riksdagsförvaltningens arbete inom uppdragsområdet har svarat upp mot styrelsens prioritering om fortsatt kontinuitetsplanering för verksamheten i kammare och utskott.

Stöd och service till ledamöter och partikanslier

Riksdagsförvaltningens verksamhet inom uppdragsområdet har under 2011 säkerställt att ledamöter och partikanslier har fått ett väl fungerande stöd och en god service. Stödet och servicen har gett riksdagsledamöterna och partikanslierna goda förutsättningar att fullgöra sina uppdrag.

Informationsförsörjningen har utvecklats under året genom Riksdagsbibliotekets tjänster Nyhetsportalen och Omvärldsbevakaren. Antalet uppdrag till utredningstjänsten ligger i nivå med tidigare år. Det administrativa ledamötsstödet, säkerhetsarbetet och intranätet har fungerat väl. Arbetet med ett nytt intranät har inletts.

Kunskapen om riksdagen och dess arbete

Riksdagsförvaltningen har under 2011 säkerställt att allmänheten, massmedier, vidareinformatörer och speciella målgrupper har getts möjligheter att få information och kunskaper om riksdagens arbete. Detta har skett genom snabb och korrekt information på riksdagens externa webbplats samt genom tv-sändningar, svarsservice, visningsverksamhet och skolbesök. Intresset för

att besöka riksdagens visningar och för skolbesök fortsätter att vara stort och antalet besökare till Riksdagsbiblioteket ökade under året. Prioriteringen av arbetet med den nya webbplatsen resulterade i ett pris för bästa myndighetssajt och att nya riksdagen.se lanserades i början av februari 2012.

Vård och bevarande av byggnader och samlingar

Riksdagsförvaltningen har genom verksamheten inom uppdragsområdet säkerställt att riksdagens byggnader och samlingar vårdas och bevaras. Prioriteringen av det fleråriga renoveringsprogrammet av riksdagens fastigheter har resulterat i att omfattande åtgärder har genomförts under året. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram en övergripande lokalstrategi för fastigheterna, och en beredningsgrupp för strategiskt viktiga fastighetsfrågor har inrättats under ledning av talmannen.

Myndighet och arbetsgivare

Förvaltningen har under 2011 varit en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare och genomfört de olika verksamheter som ligger inom uppdragsområdet på ett bra sätt.

Arbetet med att utveckla Riksdagsförvaltningen som myndighet, Färdplan 2014, har påbörjats och ska vägleda förvaltningens utvecklingsarbete de kommande åren.

Prioriteringen av teknisk utrustning till ledamöterna har genomförts och fokuserats på mobila lösningar. It-enhetens arbete har koncentrerats på att göra de satsningar i den grundläggande it-infrastruktur som gjorts för att Riksdagsförvaltningen ska ha en modern och säker it-miljö. Bland annat har ett projekt avseende införande av pekplattor inletts.

När det gäller Riksdagsförvaltningens arbete med tillgänglighet för funktionshindrade visar en undersökning att förvaltningen är en av endast fem myndigheter i landet som lever upp till samtliga 13 kriterier för tillgänglighet.

Under 2011 fastställdes nya miljömål för perioden 2012–2015, och förvaltningens miljöpolicy reviderades. Under 2012 förnyades också förvaltningens miljöcertifiering.

Riksdagsdirektören har under året beslutat om en process som innebär förändringar i arbetet med intern styrning och kontroll.

5.2.1 Analys och slutsatser

I tabellen nedan framgår Riksdagsförvaltningens kostnader, intäkter och transfereringar för *stöd till den parlamentariska processen*.

Tabell 5.1 Intäkter, kostnader och transfereringar

Miljoner kronor

	2011	2010	2009
Intäkter ¹	35	39	38
Kostnader	1 956	1 677	1 301
<i>Nettokostnader</i>	<i>1 921</i>	<i>1 638</i>	<i>1 263</i>
Transfereringar	470	449	433
Totalt	2 390	2 087	1 696

¹ Utom intäkter av anslag.

Ökningen på kostnadssidan mellan 2010 och 2011 beror främst på den avsättning som gjorts för pensioner och inkomstgarantier. Ökningen av transfereringar beror i sin tur på det nya bidraget till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer som fr.o.m. 2011 betalas ut av Riksdagsförvaltningen.

Utöver de nedlagda kostnaderna, 1 956 miljoner kronor, har 470 miljoner kronor betalats ut i form av stöd och bidrag, främst som stöd till partigrupperna i riksdagen (267 miljoner kronor, varav ca 224 miljoner kronor för politiska sekreterare) samt som stöd till politiska partier (171 miljoner kronor) och bidrag till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer (15 miljoner kronor).

Intäkterna kan främst hänföras till uthyrning av lokaler i Riksdagsförvaltningens fastigheter, försäljning av riksdagstryck samt prenumerationstäckning från tidningen Riksdag & Departement. De lägre intäkterna 2011 förklaras i huvudsak av minskade hyresintäkter och minskad försäljning av riksdagstryck.

Konstitutionsutskottet kommer under hösten 2012 att behandla Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2011. Vid behandlingen av årsredovisningen för 2010 (bet. 2011/2012:KU1) hade utskottet inget att invända.

5.3 Revisionens iakttagelser

Enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning den 31 december 2011.

5.4 Budgetförslag

5.4.1 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tabell 5.2 Anslagsutveckling 2:1 Riksdagen ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

2011	Utfall	834 161	Anslags-sparande	12 808
2012	Anslag	815 269 ¹	Utgifts-prognos	809 335
2013	Förslag	821 897		
2014	Beräknat	837 537 ²		
2015	Beräknat	851 756 ³		
2016	Beräknat	869 231 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 821 897 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 821 897 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 821 897 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för kostnader som till största delen är lagbundna, bl.a. arvoden och reseersättning till riksdagens ledamöter samt pensioner och inkomstgarantier åt f.d. riksdagsledamöter och EU-parlamentariker. Anslaget används även för stöd till partigrupperna i riksdagen, bidrag till interparlamentariskt samarbete samt för klimatkompensation. Även bidrag till Rikskommittén Sveriges Nationaldag och till föreningen Sällskapet riksdagsmän och forskare (Rifo) finansieras från anslaget.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Politiska sekreterare

Stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter beräknas med utgångspunkt i ett schablonbelopp per mandat i enlighet med lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarghjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. En uppräknings av schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare föreslås med ca 2,5 procent från nuvarande 53 900 kronor till 55 200 kronor fr.o.m. den 1 januari 2013.

För ovanstående ändamål föreslås att nivån på anslaget 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m. höjs med 5 444 000 kronor för stödet till partigrupperna i riksdagen.

Översyn av inkomstgarantin

Riksdagsstyrelsen har beslutat att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att se över reglerna för inkomstgarantin för riksdagens ledamöter. Kommittén ska redovisa sina överväganden och förslag senast i december 2012. Riksdagsstyrelsen avser därefter återkomma till riksdagen i denna fråga.

Riksdagsstyrelsens förslag

Med reservation för uppräkningsen av stödet till politiska sekreterare har Riksdagsförvaltningen gjort bedömningen att det preliminärt tilldelade anslaget för 2013 i huvudsak bör kunna rymma den ordinarie verksamheten.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 821 897 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 837 537 000 kronor, 851 756 000 kronor respektive 869 231 000 kronor.

För 2013 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag.

Tabell 5.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	815 269	815 269	815 269	815 269
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 184	16 720	30 845	48 204
Beslut	5 444	5 548	5 642	5 758
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	821 897	837 537	851 756	869 231

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

5.4.2 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tabell 5.4 Anslagsutveckling 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

2011	Utfall	662 470	Anslags-sparande	61 811
2012	Anslag	678 582 ¹	Utgifts-prognos	672 969
2013	Förslag	684 519		
2014	Beräknat	698 878 ²		
2015	Beräknat	711 330 ³		
2016	Beräknat	726 484 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 684 519 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 684 519 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 684 519 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Riksdagsförvaltningens förvaltningskostnader, bidrag till föreningar i riksdagen samt för arvoden och ersättningar till nämnder och styrelse.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Under 2013 planeras för verksamhet inom de uppdragsområden som anges i den strategiska planen för Riksdagsförvaltningen 2013–2016 (dnr 250-1660-2011/12), som fastställts av riksdagsstyrelsen. Den verksamhet som planeras ska vara ändamålsenlig och tillförlitlig samt präglas av hög kvalitet och kostnadseffektivitet. I alla sammanhang ska Riksdagsförvaltningen särskilt prioritera den verksamhet som avses inom uppdragsområdet Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m. Därefter ska verksamheten inom uppdragsområdet Stöd och service till ledamöter och partikanslier prioriteras.

Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.

It-stödet till beslutsprocessen i kammaren och utskotten ska ses över och utvecklas vidare. I arbetet ingår att utveckla systemen för registrering respektive hantering och produktion av betänkanden och andra dokument samt en övergång till elektronisk dokumenthantering.

Stöd och service till ledamöter och partikanslier

Ny teknik och webb ska användas för att säkerställa användarvänliga och effektiva arbetssätt som stöds av moderna och säkra tekniska lösningar. Arbetsformer och arbetsredskap ska vidareutvecklas. Riksdagen ska kännetecknas av tekniklösningar under driftssäkra och stabila

former. Arbetet med att utveckla intranätet till ett användarvänligt styrnings- och arbetsverktyg, med goda möjligheter till anpassning till olika användargrupperns behov, fortsätter.

Inom området ny teknik och webb går det inte att utesluta behovet av framtida anslagsjusteringar. Riksdagsstyrelsen kan därför behöva återkomma till riksdagen i denna fråga.

Riksdagsstyrelsen har beslutat att etablera trafikbegränsande åtgärder i anslutning till riksdagens byggnader. Som en konsekvens av detta beslut förväntas de årliga driftskostnaderna för bevakning att öka. De ökade driftskostnaderna ska rymmas inom anslaget.

Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete

Riksdagen ska vara en arena för demokrati, kunskap, utbildning och dialog. Arbetet med att öka kommunikationen och dialogen med allmänheten om riksdagens arbete och beslut ska därför fortsätta att vara en prioriterad uppgift.

Kunskapen om och intresset för resebidraget har ökat sedan bidraget infördes. För att öka möjligheterna för fler gymnasieklasser från hela Sverige att besöka riksdagen föreslår riksdagsstyrelsen att nivån på det resebidrag som infördes 2008 höjs från 1 500 000 kronor till 2 500 000 kronor. Den föreslagna höjningen ska rymmas inom anslaget.

Vård och bevarande av byggnader och samlingar

Under planeringsperioden ska ledning och styrning inom fastighetsområdet ses över och utvecklas. Ett viktigt utvecklingsområde är att ta fram ett strategiskt lokalprogram som ska ligga till grund för arbetet med att styra ombyggnationer och renoveringar för lokalutnyttjandet på lång sikt. Behovet av sammanträdeslokaler kommer att uppmärksammas i lokalprogrammet.

Myndighet och arbetsgivare

Det pågående arbetet med att utveckla Riksdagsförvaltningen som myndighet, Färdplan 2014, fortsätter. Målet är att vara en tydlig, modern, professionell, engagerad och delaktig parlamentsförvaltning som erbjuder ett ännu bättre stöd till den parlamentariska processen. Fyra arbetsområden ingår i Färdplan 2014: styrning, kommunikation, organisation och den attraktiva arbetsplatsen. Inom dessa områden genomförs att stort antal uppdrag.

Inom arbetsområdet styrning ingår bl.a. Riksdagsförvaltningens process för intern

styrning och kontroll. Arbetet med riskanalyser och självutvärderingar ska utvecklas vidare så att styrelsen ges goda instrument för att följa upp att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att förvaltningen hushållar väl med statens medel. En översyn av förvaltningens samtliga styrdokument pågår. Arbetet ska leda till att tydliggöra ansvar och befogenheter, och det bidrar därmed till processen för intern styrning och kontroll.

Inom området kommunikation är klarspråk ett område som kommer att prioriteras. Även frågor om hur sociala medier kan komma till nytta i verksamheten kommer att utredas.

Inom arbetsområdet organisation fortsätter arbetet med att slutföra de organisationsförändringar som beslutades 2011. De inledda översynerna av kommunikationsavdelningen och den nyinrättade it-avdelningen kommer att slutföras och följas upp. Översynen av kommunikationsavdelningen omfattar även överväganden om hur informationen till allmänheten om EU ska organiseras.

Ett annat arbetsområde är den attraktiva arbetsplatsen. Genom analyser och olika åtgärder ska kompetensförsörjningen säkerställas, både på kort och på lång sikt. Åtgärder som kan förbättra kommunikation, dialog, delaktighet och samverkan på arbetsplatsen kommer att prioriteras tillsammans med ett fortsatt aktivt arbete för likabehandling och mot diskriminering.

Vidare ska Riksdagsförvaltningens miljöcertifiering behållas. Förvaltningen ska ha en hög ambition när det gäller miljöhänsyn i den löpande verksamheten.

Riksdagsförvaltningen har också under 2012 ingått en överenskommelse med Riksdagens ombudsmän (JO) som omfattar det administrativa stöd som Riksdagsförvaltningen lämnar. Enligt preliminära beräkningar medför detta en kostnadsökning för JO. För 2013 beräknas JO:s anslagssparande täcka denna merkostnad. Till 2014 års budgetproposition kan det bli aktuellt med en anslagsjustering i denna del.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att 684 519 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2013. För 2014, 2015 och

2016 bör anslaget beräknas till 698 878 000 kronor, 711 330 000 kronor respektive 726 484 000 kronor.

Riksdagsstyrelsen föreslår att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

För 2013 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag.

För 2013 bör det enligt riksdagsstyrelsen beviljas en räntekontokredit på högst 10 procent av myndighetens totala anslagsutrymme.

Tabell 5.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	678 582	678 582	678 582	678 582
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 246	17 549	29 952	45 046
Beslut	2 691	2 747	2 796	2 856
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	684 519	698 878	711 330	726 484

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

Investeringsplan

Nivån på de investeringar som föreslås för perioden 2013–2016 beräknas ligga på samma nivå som tidigare år.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan som finns i tabell 5.6.

Tabell 5.6 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Budget 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
Anläggningstillgångar	34,7	31,2	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa investeringar	34,7	31,2	50,0	50,0	50,0	50,0
Lån i Riksgäldskontoret	34,7	31,2	50,0	50,0	50,0	50,0
Anslag						
Summa finansiering	34,7	31,2	50,0	50,0	50,0	50,0

Låneram

Riksdagsförvaltningen har för 2012 en låneram för anläggningstillgångar (100 000 000 kronor). Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i riksdagens verksamhet intill ett belopp på 100 000 000 kronor.

5.4.3 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tabell 5.7 Anslagsutveckling 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

2011	Utfall		Anslags- sparande	0
2012	Anslag	90 000	¹ Utgifts- prognos	66 268
2013	Förslag	70 000		
2014	Beräknat	90 000		
2015	Beräknat	90 000		
2016	Beräknat	90 000		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för att täcka kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det används också för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, fast inredning och konst. Anslaget ska även täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Sedan Riksdagsförvaltningen tog över förvaltningen av riksdagens byggnader från Byggnadsstyrelsen på 1980-talet och ytterligare fastigheter tillkom i samband med Byggnadsstyrelsen nedläggning 1993 har samtliga underhålls- och ombyggnadsåtgärder till största delen anslagsfinansierats. Under senare år har dock en del större investeringsåtgärder finansierats via lån i Riksgäldskontoret.

Riksdagsförvaltningen har under de senaste åren påbörjat en omfattande genomgång av fastigheternas status. Den analysen visar att skicket på fastigheterna och deras tekniska installationer generellt sett är sämre än vad som tidigare konstaterats. Resultatet av dessa analyser

ska sammanställas till en underhållsplan för varje fastighet. Vissa förebyggande arbeten för att minimera akuta skador genomförs kontinuerligt.

Det har i samband med detta arbete visat sig att det finns ett behov av att även förändra lokalerna så att dessa bättre stöder riksdagens arbetsätt. För att fastställa ett nytt lokalprogram för riksdagen har styrelsen under ledning av talmannen tillsatt en beredningsgrupp för fastighetsfrågor. Lokalprogrammet tillsammans med underhållsplanerna kommer att ligga till grund för den fortsatta planeringen av kommande fastighetsrenoveringar.

Riksdagsförvaltningen har också identifierat en styrningsrisk som är kopplad till förvaltning av fastigheter och styrning av fastighetsprojekt. Olika typer av förbättringsåtgärder har därför vidtagits i syfte att komma tillrätta med risken. För de åtgärder som ännu inte genomförts finns en handlingsplan framtagen. En del i den utvecklade styrningen är att ta fram åtgärder för att säkerställa riksdagsstyrelsens kontroll och inflytande vid större renoveringsarbeten bl.a. genom att en s.k. second opinion inhämtas.

Vård och bevarande av byggnader och samlingar

Riksdagsstyrelsen beslutade i juni 2009 om en underhålls- och renoveringsplan för riksdagens fastigheter och godkände i april 2010 ett förslag till en övergripande tidsplan. En rapport om arbetsläget inom renoveringsprogrammet lämnades till styrelsen i maj 2012. Där redovisades vikten av att omfattande renoveringsprojekt genomförs först efter det att ett strategiskt lokalprogram beslutats, en inventering av fastigheternas skick och standard har genomförts och en metod för styrning av fastighetsprojekt beslutats. Styrelsen beslutade vid mötet att renoveringen av kvarteret Mars/Vulcanus (Ledamotshuset) senareläggs och inleds tidigast efter sommaruppehållet 2015 samt att uppdra till Riksdagsförvaltningen att omarbeta den övergripande tidsplanen för renovering av riksdagens fastigheter.

Under perioden 2012–2014 kommer renoveringsarbeten i fastigheten Mercurius att genomföras. Kostnaden för renoveringen beräknas till ca 343 miljoner kronor. Efter renoveringen kommer fastigheten att användas av ledamöter, partikanslier och annan verksamhet som måste finnas innanför skalskyddet. För att säkerställa slutkostnaden för projektet har ett samarbete även inletts med

internrevisionen för granskning av prognosernas kvalitet.

Som en följd av renoveringen och behovet av evakueringsmöjligheter kommer kostnaderna för tillfälliga evakueringslokaler även fortsättningsvis att vara höga. Även kostnader för avskrivningar och räntor kommer att vara höga framöver.

Ledamotshuset uppvisar stora skador på fasaden, vilka till största delen beror på skador på fastighetens tak. Taket är så skadat att det måste bytas ut helt.

I kvarteret Cephalus byttes inte rörstammarna vid återflytten 1983. Läget när det gäller stammar för avlopp och varmvatten är bekymmersamt. Redan tidigare har stammar spruckit med stora skador och olägenheter för lokalnyttjarna som följd. Därutöver behöver omfattande arbeten göras när det gäller tillgänglighet, ventilation, el och ytskikt.

En förstudie har genomförts under våren 2011 avseende vattenskadorna i golvet i Riksdagshuset västra plan 1. Renoveringen av dessa lokaler måste samordnas med övriga arbeten i fastigheten. Golvet är dock i ett sådant skick att det inte är uteslutet att akuta åtgärder måste vidtas innan ett samordnat renoveringsprojekt kan genomföras i Riksdagshuset västra.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att 70 000 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 90 000 000 kronor. Riksdagsförvaltningen avser att årligen återkomma med eventuella justeringar av denna nivå.

Riksdagsstyrelsen föreslår att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

För 2013 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* finnas en anslagskredit på högst 5 procent av anvisat anslag.

Tabell 5.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	90 000	90 000	90 000	90 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	- 20 000			
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	70 000	90 000	90 000	90 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Investeringsplan

Nivån på de investeringar som föreslås för perioden 2013–2016 kommer med anledning av planerade underhålls- och renoveringsåtgärder av Riksdagsförvaltningens fastigheter fortsätta vara högt.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan som finns i tabell 5.9.

Tabell 5.9 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Budget 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
Anläggningstillgångar, fastigheter	1,9	1,2	10,0	10,0	10,0	10,0
Underhåll och renoveringsplan, fastigheter	10,5	103,9	213,0	76,0	28,0	63,0
Summa investeringar	12,4	105,1	223,0	86,0	38,0	73,0
Lån i Riksgäldskontoret	12,4	105,1	223,0	86,0	38,0	73,0
Anslag						
Summa finansiering	12,4	105,1	223,0	86,0	38,0	73,0

Låneram

Riksdagsförvaltningen har för 2012 låneramar som avser investeringar i fastigheter (420 000 000 kronor). Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2013 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar intill ett belopp på 500 000 000 kronor. På grund av omfattningen av planerade underhålls- och ombyggnadsåtgärder samt eventuella tidsmässiga förskjutningar kommer nyttjandegraden periodvis att vara lägre än 90 procent.

Mål för Riksdagens ombudsmän (JO) 2013

Riksdagens ombudsmäns (JO) uppgift är att, enligt 13 kap. 6 § regeringsformen samt lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän (JO-instruktionen), utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar. Det främsta syftet med JO:s verksamhet är att främja rättssäkerheten.

Målen för verksamheten är följande:

- Att genom tillsyn över efterlevnaden av lagar och andra författningar hos dem som utövar offentlig verksamhet främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen.
- Att främja den internationella spridningen av idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner.
- Att fullgöra de uppgifter som ankommer på ett nationellt besöksorgan (National Preventive Mechanism, NPM) enligt det fakultativa protokollet den 18 december

2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (OPCAT).

Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. Handläggningstiderna och ärendebalansen ska hållas på en rimlig nivå.

Preciserade mål för verksamheten kommer att anges i JO:s verksamhetsplan för 2013.

Resultatredovisning

Resultat

De övergripande mål som sattes upp för 2011 överensstämmer med de mål som nu föreslås för 2013. För 2011 hade därutöver angetts att särskild vikt skulle läggas vid att minska ärendebalansens totala omfattning och andelen ärenden i balans som var äldre än ett år. Vidare hade angetts att inspektionsverksamheten skulle bedrivas i samma omfattning som under 2010.

Antalet inkomna klagomålsärenden minskade under 2011 med drygt 10 procent jämfört med 2010. Trots det ökade ärendebalansen något (68 ärenden) jämfört med årsskiftet 2010/2011. Andelen ärenden av den utgående balansen som var äldre än ett år låg kvar på samma nivå som året innan, dvs. 4 procent. Inspektionsverksamheten minskade under 2011 från 50 till 34 dagar.

Under 2011 besvarade JO 114 remisser i lagstiftningsärenden.

NPM-verksamheten inledde sin verksamhet under augusti. Enheten besökte under hösten sex institutioner där människor hålls frihetsberövade och gjorde ett flertal informations- och studiebesök vid olika myndigheter och organisationer.

Vidare tog JO under året emot ett stort antal utländska besök för information och diskussion samt var representerad vid ett flertal internationella konferenser och seminarier.

Under de första fyra månaderna 2012 har inströmningen av ärenden ökat med 10 procent i förhållande till motsvarande period 2011. Det ska i detta sammanhang noteras att inströmningen av ärenden minskade under 2011. Den ökning som nu skett innebär att man kan förvänta sig en återgång till 2010 års nivå.

Analys och slutsatser

2011 var på många sätt ett extraordinärt år. Två nya justitieombudsmän tillträdde under året, den 1 januari respektive den 1 juni. De två övriga ombudsmännen fick delvis nya arbetsuppgifter och ansvarsområden, vilket hängde samman med dels byte av chefsjustitieombudsman, dels en omorganisation. Under våren togs ett nytt ärendehanteringssystem i drift. Systemet har inneburit stora förändringar i arbetssätt och arbetsrutiner och upplevdes inledningsvis som komplicerat och tidskrävande. Därtill var personalomsättningen på tillsynsavdelningarna stor under året. Under 2011 rekryterades en byråchef och nio föredragande externt.

Riksdagens konstitutionsutskott har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och den som är bäst ägnad att uppfylla syftet med JO:s verksamhet i stort. Denna verksamhet har också prioriterats.

Följande omständigheter gör att målet att minska ärendebalansen inte kunnat uppnås. Förändring av innehållet i ombudsmännens respektive ansvarsområden innebar bl.a. att många föredragande fick för dem nya ärendetyper att handlägga, vilket medförde längre handläggningstider. Det tog tid att lära sig rutinerna med det nya ärendehanteringssystemet. Därtill var personalomsättningen ovanligt stor. Dessa omständigheter har naturligtvis påverkat handläggningstiden också i äldre ärenden.

Inspektionsverksamheten minskade under 2011. Detta har till största delen sin förklaring i att en tillsynsavdelning under första halvåret 2011 var utan ordinarie ombudsman. Även den omorganisation som skedde har bidragit till att det uppsatta målet inte gått att nå.

JO:s bedömning är att ärendehandläggningen hållit samma höga kvalitet som under tidigare år. De nya föredragande som rekryterats har liksom tidigare hög kompetens. De speciella omständigheter som förelegat under året och som redovisats ovan har dock medfört att de för år 2011 uppsatta målen inte helt kunnat uppnås.

För ytterligare resultatinformation hänvisas till JO:s ämbetsberättelse för verksamhetsåret 2010-07-01 – 2011-06-30 samt till årsredovisningen för 2011.

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har för 2011 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

5.4.4 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tabell 5.10 Anslagsutveckling 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor				
2011	Utfall	73 995	Anslags-sparande	10 695
2012	Anslag	79 815 ¹	Utgifts-prognos	79 815
2013	Förslag	82 145		
2014	Beräknat	84 606 ²		
2015	Beräknat	86 156 ³		
2016	Beräknat	88 025 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 82 761 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 82 761 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 82 761 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningskostnader och anskaffningar av anläggningstillgångar. Under 2013 beräknas ett investeringsbehov om 1 000 000 kronor, vilket föreslås finansieras genom att en del av anslags-sparandet tas i anspråk.

Riksdagens ombudsmäns (JO) överväganden avseende förslag till anslag för 2013–2016

Överenskommelse med Riksdagsförvaltningen
Riksdagens ombudsmän (JO) har under 2012 ingått en överenskommelse med Riksdagsförvaltningen som omfattar det administrativa stöd som Riksdagsförvaltningen lämnar till JO. I denna ingår även en förnyad överenskommelse med Riksdagsförvaltningens it-enhet rörande

driften av JO:s it och telefoni. Utgångspunkten är att JO ska bära sina egna kostnader. Enligt Riksdagsförvaltningens preliminära beräkningar kommer detta innebära en kostnadsökning för JO. För 2013 beräknas JO:s anslagssparande täcka denna merkostnad. Inför 2014 års budgetproposition kan det bli aktuellt med en anslagsjustering i denna del.

Investeringar

JO har hittills fått använda anslagsmedel för att finansiera sina anläggningstillgångar, bl.a. med hänsyn till att dessa investeringar normalt är av ringa omfattning. Enligt 11 § lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ska anläggningstillgångar finansieras med lån i Riksgäldskontoret, om inte Riksdagen beslutar att finansiering ska ske på annat sätt.

Under 2013 är investeringsbehovet 1 000 000 kronor och utgörs till större delen av ett förnyat möblemang till JO:s representationsutrymmen och teknikutrustning till sammanträdesrum. För åren 2014–2016 beräknas investeringsbehovet oförändrat i jämförelse med 2013 års nivå på grund av ett behov av inre fastighetsunderhåll.

JO föreslår att anläggningstillgångarna även under 2013 får finansieras med anslagsmedel men att detta belopp, sammanlagt 1 000 000 kronor tas från anslagssparandet.

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att 82 145 000 kronor anvisas under anslaget *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 84 606 000 kronor, 86 156 000 kronor respektive 88 025 000 kronor. JO föreslår att anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet får anslagsfinansieras.

Tabell 5.11 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 2.4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	79 815	79 815	79 815	79 815
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 037	2 840	4 354	6 180
Beslut	1 293	1 951	1 987	2 030
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	82 145	84 606	86 156	88 025

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

6 Sametinget

6.1 Budgetförslag

6.1.1 3:1 Sametinget

Tabell 6.1 Anslagsutveckling 3:1 Sametinget

Tusental kronor

År	Utfall	35 774	Anslags- sparande	3 967
2011	Utfall	35 774	Anslags- sparande	3 967
2012	Anslag	34 693 ¹	Utgifts- prognos	32 905
2013	Förslag	39 617		
2014	Beräknat	38 011 ²		
2015	Beräknat	38 681 ³		
2016	Beräknat	39 497 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 37 247 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 37 248 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 37 247 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Sametingets förvaltningskostnader. Sametinget är en förvaltningsmyndighet inom rennäringssområdet samtidigt som det är ett samiskt folkvalt organ med val vart fjärde år.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 39 617 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Sametinget* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 38 011 000 kronor, 38 681 000 kronor respektive 39 497 000 kronor. Anslaget tillförs engångsvis under 2013 med 2 300 000 kronor för genomförande av valet till Sametingets plenum. Från och med 2013 förstärks anslaget permanent med 1 000 000 kronor för arbete i den politiska delen av Sametinget. Dessutom ökas anslaget med 1 500 000 kronor permanent för att årligen överförs till Samefonden.

Tabell 6.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 3:1 Sametinget

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	34 693	34 693	34 693	34 693
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	124	838	1 464	2 227
Beslut	4 800	2 530	2 575	2 629
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt		- 50	- 51	- 52
Förslag/ beräknat anslag	39 617	38 011	38 681	39 497

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

7 Regeringskansliet m.m.

7.1 Budgetförslag

7.1.1 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tabell 7.1 Anslagsutveckling 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags- sparande	Utfalls- prognos
2011	Utfall	6 106 040		460 339
2012	Anslag	6 609 838 ¹		6 486 445
2013	Förslag	6 648 181		
2014	Beräknat	6 780 650 ²		
2015	Beräknat	6 912 366 ³		
2016	Beräknat	7 061 664 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 6 639 917 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 6 649 831 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 6 650 979 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Regeringskansliets förvaltningskostnader. I anslaget ingår Statsrådsberedningen, samtliga departement, Regeringskansliets förvaltningsavdelning, utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och andra utredningar samt gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Mål

Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sitt politiska program.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 7.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	167 927	0	0	0
Prognos 2012	180 000	0	0	0
Budget 2013	170 000	0	0	0

Inkomsterna från expeditionsavgifter och ansökningsavgifter för viseringar m.m., som redovisas på inkomsttitel, beräknas 2013 till 170 000 000 kronor. Verksamheten utförs vid utlandsmyndigheterna.

Tabell 7.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	542	542	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2012	600	600	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2013	600	600	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen anger att Regeringskansliets årsredovisning har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Riksrevisionen har bedömt att Regeringskansliets årsredovisning för räkenskapsåret 2011 i allt väsentligt är rättvisande.

Regeringens överväganden

Regeringskansliets verksamhet

I nedanstående tabell redovisas viss resultatinformation för Regeringskansliet.

Tabell 7.4 Viss resultatinformation för Regeringskansliet

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Antal tjänstgörande (inkl. politikeravtal)	4 621	4 541	4 514	4 639	4 771	4 856	4 471	4 345
<i>andel kvinnor/män</i>	58/42	58/42	58/42	58/42	58/42	59/41	59/41	59/41
Anställda på politikeravtalet	182	203	156	195	193	196	191	203
<i>andel kvinnor/män</i>	53/47	54/46	46/54	43/57	43/57	45/55	49/51	48/52
Andel kvinnor/män av anställda på chefsavtalet	34/66	36/64	38/62	39/61	40/60	40/60	43/57	43/57
Sjukfrånvaro andel av arbetstid	2,8	2,8	2,9	2,5	2,4	2,1	1,9	1,9
<i>bland kvinnor/män</i>	3,7/1,6	3,7/1,5	3,8/1,5	3,2/1,5	2,9/1,5	2,7/1,2	2,3/1,2	2,4/1,3
Antal diarieförda ärenden	76 939	83 421	85 335	94 031	99 433	115 666	105 158	100 966
Regeringsärenden	7 615	7 529	7 899	6 952	6 972	6 395	7 033	6 355
Propositioner och skrivelser	188	183	187	142	212	224	218	171
Författningsärenden	1 387	1 249	1 581	1 463	1 433	1 600	2 070	1 600
Kommitté- och tilläggsdirektiv	183	150	141	185	158	130	136	124
Regleringsbrev och ändringsbeslut	739	836	658	652	671	890	729	665
SOU-serien	135	120	118	113	131	100	107	86
Ds-serien	57	58	24	53	87	69	48	46
Interpellationssvar	542	531	442	778	702	531	436	453
Frågesvar till riksdagen	1 749	2 212	1 906	1 774	1 603	1 163	869	723
Brevsvar till enskilda	27 343	29 889	34 007	36 698	30 143	32 302	30 361	27 571
Resdagar i Sverige (med övernattning)	8 887	9 083	8 434	13 088	13 371	17 429	12 297	9 984
Resdagar utomlands (med övernattning)	41 106	38 734	34 722	45 632	43 722	51 012	36 154	37 300
Arbetsdagar i EU:s rådsarbetsgrupper	2 443	2 372	2 232	2 395	2 912	5 285	2 494	2 444
Arbetsdagar i kommissionens kommittéer och expertgrupper	i.u.	1 434	1 537	1 478	1 488	1 918	1 687	1 563
Arbetsdagar i internationella organisationer utanför EU	i.u.	4 458	4 825	5 046	4 927	5 455	3 875	3 890
Faktapromemorior till EU-nämnden	112	75	114	137	150	150	138	164
Reg. internationella handlingar	104 838	103 831	91 083	74 437	65 035	14 750	14 447	15 345
Utlandsstationerade	629	634	678	661	656	674	584	571
<i>andel kvinnor/män</i>	54/46	54/46	55/45	54/46	52/48	52/48	53/47	54/46

Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna, hade vid utgången av 2011 tillsammans 4 345 tjänstgörande (exklusive lokalanställda vid utlandsmyndigheterna). Av dessa var cirka 5 procent anställda på politikeravtalet.

Antalet tjänstgörande minskade under 2011, bl.a. till följd av neddragningen av Regeringskansliets anslag under 2011. Andelen kvinnor som är anställda på chefsavtalet är oförändrat jämfört med 2010. Sjukfrånvaron bland medarbetarna är fortsatt låg i förhållande till staten totalt. Det gäller både bland kvinnor och bland män.

Ytterligare redovisning av Regeringskansliets arbete återfinns i Regeringskansliets årsbok 2011 och på www.regeringen.se.

Utrikesrepresentationen

Utrikesrepresentationen bestod i december 2011 av 99 utlandsmyndigheter, varav 86 ambassader, 6 konsulat samt 7 representationer och delegationer. Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. I 85 av de 193 länder som är medlemmar i FN fanns i slutet av 2011 en svensk ambassad. Sverige har också ungefär 400 honorärkonsulat.

Under åren 1990 till och med 2011 har 32 ambassader och 8 karriärkonsulat öppnats. För samma period har 30 ambassader och 25 karriärkonsulat stängts.

Administration

Under 2011 har arbetet med omstrukturering i Regeringskansliets förvaltningsavdelning fortsatt i syfte att säkerställa hög kvalitet i förvaltningsstödet samt för att utvecklingsarbetet ska kunna fortsätta inom tillgängliga ekonomiska ramar.

Anslagsförändringar

För Migrationsverkets utveckling av it-system för biometri med anledning av EU-förordningar och nytt system för avgiftshantering föreslår regeringen att 2 300 000 kronor 2013 förs från anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* till det under utgiftsområde 8 Migration uppförda anslaget 1:1 *Migrationsverket*. För 2014 och 2015 beräknas anslaget minska med 2 100 000 kronor respektive år samt för 2016 med 1 000 000 kronor. Från och med 2017 beräknas anslaget minska med 800 000 kronor. Anslaget 1:1 *Migrationsverket* ökar med motsvarande belopp.

För att hantera den ökade anhöriginvandringen föreslår regeringen att anslaget 4:1

Regeringskansliet m.m. ökas med 13 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att kostnaderna för delar av verksamheten vid generalkonsulatet i Istanbul som är av förvaltningskaraktär förs över till Regeringskansliet. Regeringen föreslår att 7 000 000 kronor förs från det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.*

Mot bakgrund av att Sverige under 2013 kommer att inneha ordförandeskapet i det Nordiska ministerrådet, det nordiska utrikespolitiska samarbetet och i det nordiskbaltiska samarbetet föreslår regeringen att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2013 tillförs 3 000 000 kronor. Det under utgiftsområde 5 Internationell samverkan uppförda anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* minskas med motsvarande belopp.

Viss del av bistandsverksamheten bör föras över till Regeringskansliet. Med anledning av detta föreslår regeringen att 1 700 000 kronor förs från det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 1:1 *Bistandsverksamhet* till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.*

Vidare föreslår regeringen att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 20 000 000 kronor 2013 och 2014 för finansiering av den tillfälligt utökade verksamheten inom statsflyget. Det under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap uppförda anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen avser att utreda möjligheten att effektivisera handläggningen av överklagade ärenden som är beslutade enligt plan- och bygglagen, bl.a. genom en översyn av instansordningen samt att överväga en koncentration av handläggningen till färre länsstyrelser. För detta ändamål ökas anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* med 2 500 000 kronor 2013.

Regeringen avser vidare att genomföra en analys och utvärdering av sambanden mellan infrastruktur och bostadsbyggande för att bl.a. säkerställa att de modeller som används för att beräkna nyttan av infrastrukturinvesteringar tar hänsyn till värdet av tillkommande bostadsområden. För detta ändamål föreslås att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ökas med 2 000 000 kronor 2013.

I enlighet med 2012 års ekonomiska vårproposition (prop. 2011/12:100, bet. 2011/12:KU24, rskr. 2011/12:273) föreslår regeringen att 300 000 kronor som avser verksamheten för Kungafondens kansli flyttas från anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* till det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:2 *Kammarkollegiet*.

Regeringen föreslår att 160 000 kronor förs från anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* till det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 3:9 *Polarforskningssekreteriatet*.

Regeringen föreslår att 350 000 kronor som avser verksamhet av förvaltningskaraktär förs över från det under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel uppförda anslaget 1:17 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.*

Regeringen har för avsikt att göra en samlad utvärdering av pågående energieffektiviseringsinsatser. För detta ändamål tillförs anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* 5 000 000 kronor årligen för 2013 respektive 2014.

Regeringen föreslår att 6 648 181 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 6 780 650 000 kronor, 6 912 366 000 kronor respektive 7 061 664 000 kronor.

Tabell 7.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 4:1 Regeringskansliet m.m.

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	6 612 238	6 612 238	6 612 238	6 612 238
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	53 119	194 391	316 267	464 692
Beslut	-29 201	-37 479	-27 845	-28 441
Överföring till/från andra anslag	-2 410	-2 252	-2 292	-1 123
Övrigt ³	14 435	13 752	13 998	14 298
Förslag/beräknat anslag	6 648 181	6 780 650	6 912 366	7 061 664

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Här ingår förändringar av valutakurser samt lokalkostnader i utlandet.

8 Länsstyrelserna

8.1 Omfattning

Området Länsstyrelserna avser den samordnade länsförvaltningen med de 21 länsstyrelserna. Området omfattar anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* Anslaget används för de 21 länsstyrelsernas förvaltningskostnader. Anslaget används även för verksamhetskostnader hos 13 kommunala samverkansorgan, landstingen i Skåne, Västra Götalands och Hallands län samt Gotlands kommun för de uppgifter inom regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering som dessa övertagit från länsstyrelserna. Vad beträffar länsstyrelserna finansierar anslaget cirka hälften av deras verksamhetskostnader (se vidare avsnitt 8.4.2, under rubrik Organisation och finansiering).

De 21 länsstyrelserna verkar utifrån uppgiften att vara statens regionala företrädare. Länsstyrelserna ska vidare verka för att nationella mål får genomslag i länen samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelserna ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndigheternas ansvarsområden samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Länsstyrelserna har bl.a. uppgifter i fråga om livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor, regional tillväxt, infrastrukturplanering, hållbar samhällsplanering och boende, energi och klimat, kulturmiljö, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, naturvård samt miljö- och hälsoskydd, lantbruk och landsbygd, fiske, regionaliserad rovdjursförvaltning, folkhälsa, jämställdhet och integration. Utöver dessa uppgifter anges i förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion att vissa länsstyrelser har

särskilda uppgifter, bl.a. förvaltning av vattendistrikt, fjällfrågor, vissa rennärringsfrågor, tillsyn rörande penningtvätt och frågor om tillstånd att anordna kampsportmatcher. För många av de offentliga åtaganden som utförs av kommuner eller andra aktörer har länsstyrelserna även uppgifter avseende samordning, tillsyn, uppföljning och utvärdering.

Ansvarsfördelning för regionalt tillväxtarbete

Ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan stat och kommun regleras genom lagar och förordningar inom flera olika sektorer. För länsstyrelserna, landstingen, samverkansorganen respektive Gotlands kommun är det lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län och lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen som reglerar ansvarsfördelningen för det regionala tillväxtarbetet och transportinfrastrukturplaneringen. I Stockholms, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län har länsstyrelserna det regionala utvecklingsansvaret. I 13 län (Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Värmlands, Örebro, Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands och Västerbottens) har samverkansorganet motsvarande ansvar. I Skåne, Västra Götalands och Hallands län är det landstinget som har detta ansvar och i Gotlands län är det Gotlands kommun som är ansvarig.

8.2 Utgiftsutveckling

Tabell 8.1 Utgiftsutveckling inom område Länsstyrelserna

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Område Länsstyrelserna</i>							
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 346	2 367	2 320	2 468	2 507	2 539	2 571
Summa Område Länsstyrelserna	2 346	2 367	2 320	2 468	2 507	2 539	2 571

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

8.3 Mål

Målet för området Länsstyrelserna är att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Målet omfattar samtliga län oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan stat och kommun.

8.4 Resultatredovisning

Länsstyrelserna har uppgifter inom ett stort antal utgiftsområden. Detta innebär att beslut och insatser inom olika utgiftsområden ofta får konsekvenser för länsstyrelsernas verksamhet. De utgiftsområden, utöver utgiftsområde 1 Rikets styrelse, inom vilka länsstyrelserna bedriver verksamhet är:

- utgiftsområde 5 Internationell samverkan,
- utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap,
- utgiftsområde 8 Migration,
- utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg,
- utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet,
- utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv,
- utgiftsområde 17 Kultur, medier, trosamfund och fritid,
- utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik,
- utgiftsområde 19 Regional tillväxt,
- utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård,

- utgiftsområde 21 Energi,
- utgiftsområde 22 Kommunikationer,
- utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, samt
- utgiftsområde 24 Näringsliv.

Resultatredovisningen avser länsstyrelsernas verksamhet inom de ovan redogjorda utgiftsområdena. Den utgår i huvudsak från uppgifter som ålagts länsstyrelserna i regleringsbrevet för 2011. Utöver den resultatredovisning som görs i detta avsnitt hänvisas till respektive utgiftsområde i denna proposition.

8.4.1 Indikatorer

Resultatredovisningen för länsstyrelserna baseras på Regeringskansliets underlag till den gemensamma myndighetsdialogen som hålls årligen. Grunderna för bedömningarna som tas fram inför dialogen hämtas huvudsakligen från årsredovisningarna och framtagandet av underlaget har involverat flertalet departement.

I regleringsbrevet för 2011 respektive 2012, har länsstyrelserna fått i uppdrag att identifiera ett antal indikatorer inom olika verksamhetsområden som kan bidra till att tydliggöra hur länsstyrelserna bidrar till att uppfylla målet för området Länsstyrelserna. I och med att uppdraget redovisades i juni 2012 kommer valda indikatorer främst att användas i resultatredovisningar av verksamhet från och med 2012.

8.4.2 Resultat

I resultatredovisningen redogörs för sex av länsstyrelsernas verksamhetsområden som utgår från de uppgifter som länsstyrelserna har enligt

förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Områdena har valts utifrån deras storleksmässiga betydelse för länsstyrelsernas totala verksamhet, men också utifrån politiska prioriteringar. Redovisningen omfattar således inte all den verksamhet som länsstyrelserna bedriver.

Samordnings- och sektorsövergripande arbete

Många länsstyrelser uppvisar ett fortsatt starkt fokus på miljöarbetet med inriktning på miljömålen, miljögifter, biologisk mångfald, vatten, klimat och energi. Detta har i många fall inneburit att miljöarbetet integrerats inom andra angränsande arbetsområden.

Arbetet med etableringsreformens genomförande och integrationen av nyanlända invandrare (prop. 2009/10:60 Nyanlända invandras arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd) var en prioriterad fråga för många länsstyrelser under 2011. Samverkan med de andra ansvariga myndigheterna (Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Försäkringskassan) har fortsatt utvecklats. Ett av flera exempel på nära samverkan med regionala och lokala aktörer som lyfts fram av länsstyrelserna är den strategiska ledningsgrupp som Länsstyrelsen i Värmlands län tagit initiativ till där förutom nämnda myndigheter även kommuner, Karlstads universitet och företag deltar.

Arbetet med regional tillväxt nämns som ett prioriterat område av de flesta länsstyrelserna. Den osäkra internationella ekonomiska utvecklingen har gjort dessa frågor särskilt aktuella under 2011. Flera samverkansprojekt med näringslivet och andra lokala aktörer har genomförts eller pågår i länen. Infrastrukturfrågor är tydligt kopplade till arbetet inom detta område och flera pågående stora projekt lyfts fram av flera länsstyrelser.

Krisberedskapsfrågorna har varit prioriterade under året, inte minst mot bakgrund av kärnkraftsolyckan i Japan. Länsstyrelser med kärnkraftverk i sina län har fått i uppdrag att i samverkan med berörda centrala myndigheter analysera hur samverkan och samordning kan förbättras (dnr S2011/7566). I uppdraget redovisade länsstyrelserna i Hallands, Kalmar, Uppsala och Skåne län att samordning, utbildning, övning och information kan behöva

utvecklas för att resurserna ska kunna användas på ett mer effektivt och flexibelt sätt. Länsstyrelserna bedömer att uthållighet och redundans behöver utvecklas för att öka förmågan att hantera en kärnteknisk olycka. Det kan göras bland annat genom att utveckla den beredskapspool som finns idag, göra delar av verksamhetsplaneringen tillsammans och att länsstyrelserna tillsammans definierar kris- hanteringsförmågan på en grundläggande nivå.

Länsstyrelserna har även redovisat uppdraget att ge en samlad regional sammanställning av kommunernas och landstingens risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner (dnr S2011/9922). Den generella förmågan att hantera allvarliga händelser och kriser i länen bedöms av de flesta länsstyrelser som god men med vissa brister i t.ex. samverkan, reservkraft och uthållighet hos personal vid längre krisförlopp.

Naturvård och miljöskydd

Miljömålsarbetet

Många länsstyrelser har tagit steget vidare från att följa upp och utvärdera befintliga åtgärdsprogram till att analysera behov av ytterligare åtgärder. Några länsstyrelser har även antagit, eller är i färd med att anta, reviderade åtgärdsprogram.

Flertalet länsstyrelser har en god samverkan med aktörer inom länet och det finns en aktiv samverkan mellan länsstyrelser genom samverkansorganet RUS (regional utveckling i samverkan). Därutöver pågår flera utvecklingsprojekt inom vilka olika länsstyrelser samverkar. Många länsstyrelser verkar också för att integrera miljömålen i andra processer och projekt, och ser miljömålen som grund i arbetet med tillsyn och tillsynsvägledning. Flertalet länsstyrelser verkar för att sprida och tillgängliggöra information om miljömålen och resultaten från uppföljningar till olika målgrupper.

Ett exempel på en insats inom området är samverkan mellan de sydliga länen (länsstyrelserna i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Gotlands län) som har pågått sedan 2002 i syfte att utbyta erfarenheter om miljöarbete och samarbete i utvecklingsprojekt. Ett annat exempel är projektet Effektiva miljömålsåtgärder

som genomförts i samverkan mellan Naturvårdsverket, RUS och länsstyrelserna i Dalarnas, Gävleborgs, Värmlands samt Örebro län i syfte att utvärdera effektiviteten av regionala åtgärder.

Miljötillsyn

Flertalet länsstyrelser har på ett godtagbart sätt genomfört insatser både vad gäller egen tillsyn och tillsynsvägledning. Utrymmet för egeninitierad tillsyn är fortsatt litet och prövningar, anmälningar och klagomål prioriteras före planerad tillsyn. Flera länsstyrelser använder samverkan och tillsynsvägledning som ett sätt att försöka påverka arbetet på området till det bättre.

Skydd och skötsel

Under 2011 har länsstyrelserna genomfört uppdraget om skydd och skötsel av värdefulla naturområden. Vissa delar i uppdraget har dock inte genomförts med önskvärt resultat eftersom endast ett fåtal naturvårdsavtal har tecknats. Bortsett från de s.k. Kometområdena, där det finns en särskild satsning på naturvårdsavtal i skogsmark, har endast tio naturvårdsavtal tecknats.

Vattenmiljön

Uppdraget har genomförts på ett bra sätt av länsstyrelserna. Utvecklingsarbetet har fortsatt och samarbetet mellan länsstyrelserna har varit en viktig förutsättning för detta.

Lantbruk och landsbygd, livsmedelskontroll samt djurskydd

Lantbruk och landsbygd

Länsstyrelserna har generellt sett gjort ett mycket bra arbete med utbetalningar av stöd under 2011. Det goda resultatet kan till stor del förklaras av det projekt för styrning och uppföljning av SAM-stöd (samlad ansökan om jordbrukarstöd) som startades 2010 och fortsatte under 2011. Projektet är gemensamt för Jordbruksverket och länsstyrelserna och har som mål att betala ut stöd i så hög utsträckning som möjligt under innevarande år. Som resultat av Jordbruksverkets och länsstyrelsernas arbete kunde 93 procent av gårdsstödet betalas ut redan den första december under 2011, vilken är första möjliga dag att betala ut stöd. Före årsskiftet hade 97 procent av brukarna fått gårdsstödet utbetalt. Även kompensationsbidragen och

miljöersättningarna blev i högre grad än tidigare utbetalda under innevarande stödår till följd av projektet. Resultatet 2011 var något lägre än 2010 då 96 procent av stöden betalades ut den 1 december och 98 procent före årsskiftet. Med anledning av de goda resultaten för stöden till jordbruket har Jordbruksverket och länsstyrelserna under 2012 fått i uppdrag att genomföra förbättrad styrning och uppföljning för stöd till landsbygdens utveckling.

Andelen SAM-ansökningar via internet har ökat. Tre län var pilotlän och fick nära 100 procent elektroniska ansökningar. Resultatet i de tre länen var mycket lyckat och därför infördes SAM-internet som enda ansökningsmöjlighet i alla län för stödåret 2012. Detta fick under början av 2012 som resultat att 99,7 procent av alla stödansökningar 2012 gjordes via SAM-internet.

Länsstyrelsernas arbete med landsbygdsprogrammet under 2011 har löpt enligt plan vad avser anslutning till olika åtgärder. Ekonomistyrningsverket fann dock vid sin granskning fel i stödhanteringen av både projektstöd och företagsstöd vid en rad olika länsstyrelser.

Djurskydd

Mot bakgrund av de övergångsproblem som förevarit i samband med länsstyrelsernas övertagande av ansvaret för djurskyddskontrollen från kommunerna bedöms länsstyrelserna som kollektivt uppfyllt de uppgifter de ålagts förhållandevis väl. Utvecklingen är generellt sett tydligt positiv. De kontroller som utförs blir allt mer effektiva, rättssäkra och likvärdiga. Antalet kontroller har ökat under 2011, och även andelen planerade kontroller har ökat. Bilden av att länsstyrelserna agerar allt mer enhetligt är tydlig.

Många länsstyrelser har dock prioriterat ned tillsynen över djurhälsopersonalen. En god tillsyn över dessa är av vikt för såväl djurskyddet som djur- och folkhälsoläget.

Hållbar samhällsplanering och boende

Generellt sett har länsstyrelsernas utveckling på området varit positiv. Länsstyrelserna är aktiva och många försöker effektivisera sin interna verksamhet, utveckla sin dialog med kommuner och övrig omvärld samt delta i angelägna projekt.

I princip alla länsstyrelser har tagit ett stort ansvar för utbildningsinsatser rörande den nya plan- och bygglagen (2010:900). Flera länsstyrelser har vidgat sin dialog med kommunerna och även tagit fram vägledningsmaterial inom ett flertal områden. Många länsstyrelser har inlett tvärssektoriella möten för att öka insikten och kunskapen hos alla aktörer inom planering.

Länsstyrelsernas regionala analyser, som redovisats till Boverket, ger en god bild av bostadsmarknaden i landets 21 län. Analyserna riktar sig framför allt till kommunerna, eftersom de ska fungera som ett stöd i arbetet med boendepanering. Arbetet med analyserna har för flera kommuner och länsstyrelser bidragit till att det har skapats ett forum att arbeta med bostadsförsörjningsfrågor, både internt och externt. Boverket samlar in länsstyrelsernas regionala analyser, vilka utgör ett värdefullt underlag för både Boverket och regeringen.

Integration och migration

Integrationsarbete

Länsstyrelserna har bedrivit ett intensivt arbete på den regionala nivån genom ett aktivt deltagande i den nationella samverkan med övriga ansvariga aktörer och har även bidragit till uppföljningen av etableringsreformen genom ett flertal återrapporteringar under året. Myndigheterna har arbetat ambitiöst med det nya uppdraget rörande samhällsorientering och har visat prov på initiativrikedom i detta arbete. Länsstyrelserna bedriver dessutom ett aktivt arbete för att gemensamt utveckla och samordna länsstyrelsernas verksamhet inom integrationsområdet.

Det sammantagna resultatet inom bosättningsområdet bedöms dock som otillräckligt av regeringen. Det har under 2011 generellt sett funnits problem inom bosättningsområdet. Orsakerna är flera, bland annat bristen på lämpliga bostäder och att fler nyanlända behöver hjälp med bosättning. Regeringen bedömer också att den förändrade arbetsfördelningen mellan ansvariga statliga myndigheter och landets kommuner samt uppbyggnaden av bosättningsverksamheten har påverkat situationen. Regeringen har därför gett länsstyrelserna i uppdrag att bidra till en intensifierad dialog mellan kommuner och ansvariga statliga myndigheter. Syftet är att finna arbetsformer för

hur bosättning och mottagande kan ske snabbare än i nuläget.

Ensamkommande barn

Uppdraget om att förhandla med kommuner om mottagande av ensamkommande barn var nytt för länsstyrelserna 2011. Arbetet med insatser för att skapa fler platser för ensamkommande barn, samverkan med Migrationsverket och samordning av detta med uppdraget rörande nyanländas etablering har fungerat bra mot bakgrund av att verksamheten nyligen initierats. Mot bakgrund av det stora behovet av såväl asylplatser som platser för de barn som beviljats uppehållstillstånd behöver dock arbetet fortsätta att utvecklas.

Jämställdhet

Även om arbetet med jämställdhetsintegrering fungerar mycket bra på många länsstyrelser har resultatet totalt sett försämrats något under 2011.

På flera länsstyrelser har man koncentrerat sina insatser för jämställdhetsintegrering på att genomföra uppdrag och uppgifter inom området jämställdhet i tillväxtarbetet, liksom arbetet inom ramen för länsstyrelsernas gemensamma projekt ESF-Jämt.

De länsstyrelser vars ledning har prioriterat arbetet med jämställdhetsintegrering, som har ett systematiskt arbetssätt och en hög kunskapsnivå om jämställdhetsintegrering har genomgående presterat bättre resultat. Insatserna för jämställdhetsintegrering varierar avseende omfattning, ambitionsnivå och inriktning mellan olika länsstyrelser. Som regeringen tidigare har aviserat i skrivelsen Jämställdhetspolitikens inriktning 2011–2014 (skr. 2011/12:3) behöver stödet för jämställdhetsintegrering på regional nivå utvecklas.

När det gäller arbetet med att samordna insatser i länen som syftar till att motverka mäns våld mot kvinnor och andra områden relaterade till detta arbete är utvecklingen positiv. Länsstyrelserna arbetar strategiskt och utgår från kartläggningar av behov på området för att kunna göra ändamålsenliga insatser. Vidare följer länsstyrelserna upp användningen av utvecklingsmedel och bedömer deras inverkan. Samverkan i länet har utvecklats, och även samverkan länsstyrelserna emellan, vilket bidrar

till att utveckla kunskap och effektiva arbetsmetoder på området.

Ärendehandläggning och service

Ärendevolym

Under 2011 inkom cirka 533 000 ärenden till länsstyrelserna vilket är en liten ökning jämfört med föregående år (cirka 510 000 ärenden). Den största ärendegruppen är lantbruksärenden som 2011 utgjorde drygt 60 procent av alla ärenden (330 000). Antalet initiativärenden ökade med cirka 20 000. Ökningen kan i sin helhet härledas till Stöd till jordbruket enligt olika EG förordningar. Antalet beslutade ärenden per årsarbetskraft har ökat från 130 ärenden till 136 ärenden per årsarbetskraft. Detta mått på effektivitet behöver följas under ytterligare några år innan analyser kan göras över utvecklingen.

Överklagade ärenden

Den totala andelen ärenden som under året överklagats i relation till under året beslutade ärenden uppgick till cirka 1,4 procent. Det är en liten minskning jämfört med tidigare års nivå på cirka 1,7 procent.

Av de ärenden som avgjorts i högre instans har länsstyrelsernas beslut ändrats i 15 procent av fallen. År 2010 var motsvarande andel 16 procent och 2009 var denna andel cirka 11 procent.

Öppna ärenden

Antalet öppna ärenden vid årets slut uppgick till knappt 98 000, varav cirka 7 000 var äldre än två år. Antalet öppna ärenden har minskat något under 2011. Antalet öppna ärenden som är äldre än två år har sjunkit från 7 600 till 7 000. Ökningar av antalet öppna ärenden finns främst inom Lantbruk, medan en tydlig minskning har skett av antalet ärenden inom livsmedelskontroll.

Handläggningstider

Sedan 2010 anger länsstyrelserna i sina verksamhetsplaner mål för handläggningstider för ett urval av ärendegrupper. I årsredovisningarna för 2011 redovisar länsstyrelserna medianmålvärde och utfall inom 28 ärendegrupper. En samlad analys av måluppfyllelse är svår att genomföra då länsstyrelserna i många fall inte har gemensamma målvärden för de olika ärendegrupperna. Av årsredovisningarna framgår emellertid att länsstyrelserna samman-

taget uppfyller sina mål i cirka 55 procent av de ärendegrupper där målvärde angivits. Variationen av måluppfyllelse inom en ärendegrupp är stor mellan länsstyrelserna men exempel på ärendegrupper där flera länsstyrelser har klarat sina uppsatta mål är begravningsfrågor, medborgarskap och prövning av antagna detaljplaner. Exempel där måluppfyllelsen generellt kan förbättras är ärenden rörande överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen, ärenden enligt miljöbalken, ansökningar rörande allmän kameraövervakning och ansökningar om godkännande av personal hos bevakningsföretag.

Länsstyrelsegemensam brukarundersökning

Under 2011 har länsstyrelserna för andra året genomfört en gemensam brukarundersökning. Samtliga länsstyrelser deltog i undersökningen. Syftet med undersökningen var att följa upp utvalda verksamheter och få in underlag till ett förbättringsarbete. Genom undersökningen finns det en god möjlighet att såväl analysera den enskilda länsstyrelsens prestationer som att jämföra prestationer mellan länsstyrelserna. De verksamheter som undersöktes var Djurskydd, Fornminnen och Tillsyn vattenverksamhet. Länsstyrelserna får störst andel höga betyg när det gäller personalens kompetens och bemötande av brukare, samt att det är lätt att förstå länsstyrelsens skriftliga beslut och yttranden. Vidare framgår av undersökningen att det område som brukarna är minst nöjda med är länsstyrelsernas handläggningstider.

Organisation och finansiering

Omfördelning av verksamheter

Förändringar av länsstyrelseorganisationen genomförs kontinuerligt genom att verksamheter flyttas till och från länsstyrelserna eller dem emellan.

I propositionen Ändring av viss länsstyrelseverksamhet (prop. 2011/12:31) föreslog regeringen att viss länsstyrelseverksamhet ska koncentreras till ett mindre antal länsstyrelser i syfte att åstadkomma en högre effektivitet och en mer rationell användning av resurser, av såväl ekonomisk som personell art. Ett ytterligare syfte med förslagen i nämnda proposition var att säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet. De verksamheter som föreslogs koncentreras finns inom följande ärendegrupper: medborgarskap,

överförmyndare, begravningsfrågor, pantlåneverksamhet, bilskrotning, ensamrätt till sjunket gods, lönegaranti, deponerade medel, Allmänna arvsfonden, häradsallmänningar, bevakningsföretag, lotterier och bitillsyn. Riksdagen har den 15 februari 2012 beslutat att anta regeringens proposition (bet. 2011/12:KU2, rskr. 2011/12:135). Verksamheterna koncentreras till följande sju länsstyrelser; Länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

I syfte att få till stånd en mer effektiv och ändamålsenlig prövning av ansökningar om tillstånd till mindre miljöfarliga verksamheter, s.k. B-verksamheter, samt att tydliggöra miljöprövningsdelegationernas och länsstyrelsernas olika roller föreslog regeringen också att prövningen av B-verksamheter koncentreras från 21 länsstyrelser till tolv (prop. 2009/10:215). Riksdagen har den 21 juni 2010 beslutat att anta regeringens proposition (bet. 2009/10:JuU27, rskr. 2009/10:364). Mot denna bakgrund har förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer trätt i kraft den 1 juni 2012. Förordningen innebär att prövningen av s.k. B-verksamheter koncentreras till miljöprövningsdelegationerna vid länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län. Prövningsområdet för Länsstyrelsen i Hallands, Västra Götalands, Västerbottens respektive Norrbottens län omfattar även fortsättningsvis respektive län. Regeringen föreslår att länsstyrelserna under två år tillförs ytterligare medel för att underlätta reformens genomförande. Se vidare under avsnitt 8.6 Budgetförslag.

Årsarbetskrafter

År 2011 uppgick antalet årsarbetskrafter vid länsstyrelserna till 4 471, varav 60 procent utgjordes av kvinnor. Jämfört med föregående år har antalet årsarbetskrafter minskat med 64. Antalet årsarbetskrafter som utgörs av kvinnor är exakt densamma som 2010. Minskningen av den totala årsarbetskraften kan ha sin grund i effekter av rationaliseringar och sparåtgärder som länsstyrelserna i olika sammanhang redovisar som nödvändiga att genomföra för att möta en åtstramande ekonomisk situation, men kan också ha sin grund i en anpassning till

minskat behov av resurser inom de verksamheter som finansieras med bidrag. Minskningen vid Länsstyrelsen i Gotlands län kan till stor del förklaras av att de skogspolitiska uppgifterna flyttats och bedrivs av Skogsstyrelsen från och med 2011. Detta som följd av att försöksverksamheten med vidgad samordnad länsförvaltning i Gotlands län i sin helhet upphörde den 31 december 2010. Sju länsstyrelser redovisar att de ökat sin personalstyrka under 2011.

Tabell 8.2 Antal årsarbetskrafter per länsstyrelse

Länsstyrelsen i	2011	2010	Förändring
Stockholms län	372	366	6
Uppsala län	147	154	-7
Södermanlands län	147	152	-5
Östergötlands län	195	204	-9
Jönköpings län	213	220	-7
Kronobergs län	132	137	-5
Kalmar län	178	169	9
Gotlands län	96	116	-20
Blekinge län	102	107	-5
Skåne län	400	414	-14
Hallands län	152	150	2
Västra Götalands län	660	662	-2
Värmlands län	177	173	4
Örebro län	153	152	1
Västmanlands län	137	146	-9
Dalarnas län	208	197	11
Gävleborgs län	176	183	-7
Västernorrlands län	197	204	-7
Jämtlands län	191	200	-9
Västerbottens län	210	211	-1
Norrbottens län	228	218	10
Summa	4 471	4 535	-64

Källa: Länsstyrelsernas årsredovisningar 2011 och 2010.

Stora skillnader råder när det gäller årsarbetskrafternas fördelning på olika verksamheter. Av tabellen nedan framgår att Naturvård och miljöskydd är den klart största verksamheten följt av Lantbruk. Drygt 31 procent av länsstyrelsernas totala årsarbetskraft arbetade 2011 inom Naturvård och Miljöskydd. Förhållandet var detsamma 2010. År 2009 var motsvarande siffra cirka 28 procent. Administration, som är det tredje största området, har minskat med 26 årsarbetskrafter jämfört med 2010 och med ytterligare sju årsarbetskrafter

jämfört med 2009. Även resurssamverkan, som till stor del utgörs av årsarbetskrafter tillhörande de länsstyrelsegemensamma stödfunktionerna, har minskat något jämfört med 2010.

Området Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor har storleksmässigt passerat Hållbar samhällsplanering och därmed blivit det fjärde största verksamhetsområdet. Av de mindre verksamheterna har Social omvårdnad/Folkhälsa procentuellt gjort en betydande minskning medan Integration samt Energi och klimat ökat.

Tabell 8.3 Antal årsarbetskrafter per verksamhet

	2011	2010	Förändring
Naturvård och miljöskydd	1 400	1 390	10
Lantbruk	715	737	-22
Administration.	628	654	-26
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	264	253	11
Hållbar samhällsplanering	249	258	-9
Övrig förvaltning	209	227	-18
Regional tillväxt	183	195	-12
Kulturmiljö	162	157	5
Resurssamverkan	154	160	-6
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	146	137	9
Social omvårdnad/Folkhälsa	69	80	-11
Integration	68	57	11
Fiske	58	56	2
Energi och klimat	51	37	14
Jämställdhet	43	44	-1
Infrastrukturplanering	36	32	4
trafikföreskrifter	21	25	-4
Rennäring	16	18	-2
Övrigt	0	17	-17
Summa	4 471	4 535	-64

Källa: Länsstyrelsernas årsredovisningar 2011 och 2010.

Andel anställda kvinnor och män

Andelen anställda kvinnor vid länsstyrelserna är, enligt Arbetsgivarverkets uppgifter, 60 procent, vilket är detsamma som 2010. Detta är en högre andel än staten totalt 2011, där andelen kvinnor är 51 procent.

År 2011 var exakt 50 procent av de anställda i ledningsfunktion kvinnor, vilket är en betydligt högre andel än för staten totalt, där andelen kvinnor var 36 procent. För länsstyrelserna har andelen kvinnor i ledningsfunktion ökat med

fyra procentenheter jämfört med året innan. För fem år sedan var andelen kvinnor i ledningsfunktion vid länsstyrelserna 40 procent.

De verksamheter som är mest kvinno-dominerande är Jämställdhet (78 procent), Livsmedelskontroll m.m. (76 procent), Övrig förvaltning (66 procent) och Lantbruk (65 procent). De verksamheter vars arbetskraft övervägande utgörs av män är Restaurering (72 procent), Fiske (71 procent), Skydd av områden och arter m.m. (59 procent) samt Krishantering m.m. (54 procent).

Ålderssammansättning

År 2011 var medelåldern för personalen vid länsstyrelserna 46 år, vilket kan jämföras med 45 år för staten totalt. Kvinnor anställda vid länsstyrelserna hade en medelålder på 47 år, jämfört med 44 år för män. Bland länsstyrelsernas anställda tillhör flest åldersgruppen 35–44 år (29 procent) följt av åldersgruppen 55–65 år (27 procent). Jämfört med 2010 har andelen anställda i ålderskategorin 55–65 år sjunkit med en procentenhet samtidigt som andelen anställda i ålderskategorin 35–44 år har ökat lika mycket. Förändringen blir än tydligare om jämförelsen görs med 2009. Ett ökat antal pensionsavgångar kan vara en förklaring till att andelen äldre har minskat de senaste åren.

Sjukfrånvaro

De senaste årens trend med minskande sjukfrånvaro bröts under 2011. Jämfört med 2010 ökade sjukfrånvaron vid 16 av 21 länsstyrelser och minskade endast vid fyra. En länsstyrelse redovisar samma andel sjukfrånvaro för båda åren. Mellan 2009 och 2010 minskade i stället sjukfrånvaron vid 14 av 21 länsstyrelser. De länsstyrelser som 2011 hade en minskande sjukfrånvaro jämfört med 2010 hade det också 2010 i jämförelse med 2009.

Under 2011 varierade den totala sjukfrånvaron vid länsstyrelserna mellan 3,6 (Länsstyrelsen i Södermanlands län) och 1,8 (Länsstyrelsen i Gotlands län) procent av tillgänglig arbetstid. Under 2010 varierade den totala sjukfrånvaron mellan länsstyrelserna mellan 3,4 (Länsstyrelsen i Stockholms län) och 1,4 (Länsstyrelsen i Jönköpings län) procent av tillgänglig arbetstid.

Arton länsstyrelser redovisade 2011 högre sjukfrånvaro hos kvinnor än hos män. Medianvärdet för kvinnor var 3,0 procent medan den för männen var 2,0 procent. Båda värdena har ökat med cirka 0,3 procentenheter jämfört med 2010.

Ekonomiadministrativa värderingar m.m.

Ekonomistyrningsverket (ESV) genomför årligen en ekonomiadministrativ värdering av hur myndigheterna följer regler, främst inom områdena redovisning, finansiering och betalningsflöden.

Av ESV:s rapport framgår att länsstyrelserna följer de ekonomiadministrativa bestämmelserna i samma utsträckning som genomsnittet av myndigheter. För 2011 fick 13 länsstyrelser högsta möjliga ekonomiadministrativa värde. Utvecklingen de senaste åren är därmed svagt negativ. År 2009 hade 15 länsstyrelser högsta möjliga värde och 2010 var motsvarande antal 14 länsstyrelser.

I ESV:s årliga bedömning av internrevisionen i staten fick 5 av 6 länsstyrelser förbättrade och fullgoda relativ poäng.

Kostnadsutvecklingen

Kostnaderna för verksamheten vid landets 21 länsstyrelser uppgick 2011 till 4 406 miljoner kronor. Detta är en minskning med 34 miljoner kronor eller 0,8 procent jämfört med 2010. Under året inträffade inga stora förändringar i länsstyrelsernas verksamheter. Vissa ökningarna inom exempelvis djurskyddskontrollen och nya uppdrag såsom arbetet med samordnad flyktingmottagning och ensamkommande flyktingbarn uppvägdes av en viss minskning inom verksamhet som finansieras med bidrag.

Personalkostnaderna uppgick till 2 676 miljoner kronor, eller 60,7 procent av de totala kostnaderna. Lokalkostnaderna uppgick till 304 miljoner kronor (6,9 procent), medan övriga driftskostnader inklusive finansiella kostnader och avskrivningar uppgick till 1 426 miljoner kronor (32,4 procent). De olika kostnadsslagens andel av de totala kostnaderna är oförändrade jämfört med 2010.

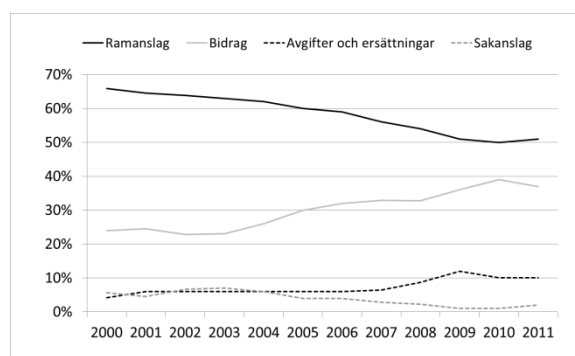
Finansieringsstrukturen

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* finansierade länsstyrelsernas verksamhet 2011 med 2 238 miljoner kronor (2 200 miljoner kronor för 2010). Detta motsvarar 50,6 procent av den totala finansieringen. Länsstyrelseanslagets andel av den totala finansieringen har stadigt minskat mellan 2000 och 2010. Se diagram 8.1 länsstyrelsernas finansiering 2000–2011. År 2010 var första året som anslaget stod för mindre än 50 procent av finansieringen. En viss stabilisering skedde under 2011 men av detta går inte att

utläsa om den långsiktiga trenden håller på att förändras.

Anslaget andel av den totala finansieringen varierar kraftigt mellan länsstyrelserna, från drygt 39 procent till nästan 65 procent. Medianvärdet för andel finansiering med förvaltningsanslaget är 52,9 procent. Detta är också något högre än 2010 då medianvärdet var 50,6 procent.

Diagram 8.1 Länsstyrelsernas finansiering 2000–2011

Källa: Egna beräkningar baserat på uppgifter i respektive länsstyrelses årsredovisning.

Intäkter av bidrag, sammanlagt 1 653 miljoner kronor, utgjorde den näst största finansieringskällan med drygt 37 procent. I kronor är det en minskning med 70 miljoner kronor jämfört med 2010. Bidragsfinansieringen motsvarade då 39 procent av den totala finansieringen.

De största bidragsgivarna 2011 var Naturvårdsverket med cirka 700 miljoner kronor, Jordbruksverket med cirka 250 miljoner kronor, Havs- och vattenmyndigheten med cirka 90 miljoner kronor, Riksantikvarieämbetet med cirka 65 miljoner kronor och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, med cirka 60 miljoner kronor. Härutöver har ett antal sakanslag, främst anslag 1:1 *Regional tillväxt* (utgiftsområde 19) under 2011 finansierat verksamhet vid länsstyrelserna med sammanlagt 79 miljoner kronor (2010 med 59 miljoner kronor). Avgifter och övriga ersättningar har finansierat länsstyrelsernas verksamhet med sammanlagt 433 miljoner kronor, en minskning med 22 miljoner kronor jämfört med 2010.

Anslagssparandet

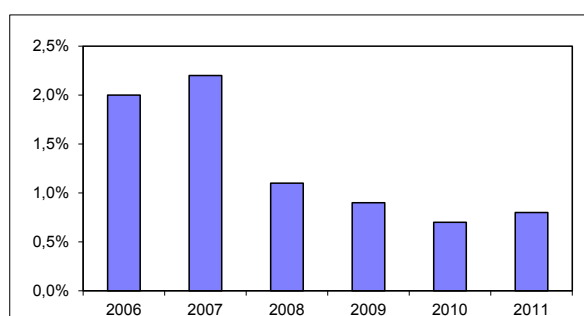
Det ackumulerade anslagssparandet för anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* har, efter att ha legat stabilt kring två procent av tilldelade medel under en följd av år, årligen minskat sedan 2008. Detta har inneburit att länsstyrelserna totalt sett under vart och ett av åren 2008–2010 haft

kostnader som överstigit respektive års tilldelade anslag. Delar av det från tidigare år ackumulerade anslagssparandet har använts för att finansiera verksamheten.

De senaste årens trend bröts emellertid 2011, då anslagssparandet i stället ökade något från cirka 16 miljoner kronor vid utgången av 2010, till cirka 20 miljoner kronor för 2011.

Sparandet varierar dock mellan länsstyrelserna. Åtta länsstyrelser har för 2011 ett utnyttjande av sina respektive anslagskrediter som behöver hanteras kommande år. Av dessa åtta utnyttjade fem länsstyrelser anslagskrediterna även för 2010.

Diagram 8.2 Anslagssparandets utveckling 2006–2011

Prognosen för 2012 (dnr S2011/10024) indikerar att det ackumulerade anslagssparandet för anslaget som helhet kommer att ligga på ungefär samma nivå som 2011. Prognosen innehåller dock ett betydande mått av osäkerhet.

8.4.3 Analys och slutsatser

Länsstyrelsernas uppvisar i huvudsak goda resultat men det finns förbättringsmöjligheter

Förändringar av länsstyrelsernas verksamheter genomförs kontinuerligt genom att verksamheter tillförs eller flyttas från länsstyrelserna, eller dem emellan. Detta förhållande ställer höga krav på flexibilitet i länsstyrelsernas organisationer. Under 2011 har exempelvis en ny uppgift med uppdrag att förhandla med kommuner om mottagande av ensamkommande barn väl omhändertagits av länsstyrelserna.

Den genomförda resultatbedömningen av länsstyrelsernas verksamhet 2011 visar sammantaget att de flesta verksamheter kunnat genomföras likvärdigt, eller på ett bättre sätt, jämfört med 2010. Exempel på områden med förbättrade resultat är Lantbruk, arbetet med klimat- och energistrategier, Samhällsplanering

och boende, Regional tillväxt samt Krisberedskap. Områden som uppvisar något vikande resultat är Integration och Jämställdhetsintegrering. Även inom delar av miljöområdet finns försämrade resultat. Exempelvis bör länsstyrelserna genomföra insatser för att främja den egeninitierade tillsynen. Inom området Landsbygd behöver regeringen överväga åtgärder för att förbättra styrningen och hanteringen av landsbygdsstöden, utöver de åtgärder som redan har vidtagits som t.ex. regeringens uppdrag till Länsstyrelserna och Jordbruksverket att göra en processgenomgång för landsbygdsstöden.

Det råder dock skillnader mellan de olika länsstyrelsernas resultat. Detta framgår bl.a. av länsstyrelsernas årsredovisningar för 2011 (dnr S2012/1319), miljöredovisningarna (dnr S2012/1051), risk- och sårbarhetsanalyserna (dnr S2011/9922), budgetunderlagen (dnr S2012/1320) och länsstyrelsernas delårsrapporter (dnr S2012/5467).

I syfte att få till stånd ökad effektivitet och väl fungerande rättssäkerhet har regeringen vidtagit åtgärder genom att viss länsstyrelseverksamhet samt länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer koncentreras till ett färre antal länsstyrelser. Denna omfördelning av verksamheter har trätt i kraft under 2012.

Handläggningstider kan kortas

Länsstyrelserna arbetar aktivt med att korta sina handläggningstider inom flera olika ärendegrupper, bl.a. inom ramen för gemensamma utvecklingsprojekt. Från och med årsredovisningarna för verksamhetsåret 2011 redovisar länsstyrelserna mål och utfall för handläggningstider inom 28 gemensamt utvalda ärendegrupper. Redovisningen, liksom den under 2011 av samtliga länsstyrelser genomförda brukarundersökningen, visar att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att generellt korta handläggningstiderna. För att öka möjligheterna till jämförelser bör möjligheten att i ökad utsträckning införa gemensamma målvärden övervägas.

Länsstyrelsernas administration effektiviseras

Länsstyrelsernas totala kostnader för administration, inklusive den verksamhet som går under benämningen resurssamverkan, har 2011 minskat med cirka 36 miljoner kronor jämfört med 2010 och 2009. De senaste årens utveckling av samordnade och gemensamma organisatoriska lösningar inom it- verksamhet,

löneadministration och vissa delar av ekonomi-administrationen har i betydande utsträckning bidragit till att administrationen för länsstyrelserna som helhet har kunnat effektiviseras. I november 2011 redovisades det hittillsvarande arbetet i en för länsstyrelserna gemensam rapport (dnr S2011/9886). Bland annat redovisades en gemensam plan för fortsatt rationalisering och effektivisering av de gemensamma stödfunktionerna. I regleringsbrevet för 2012 har länsstyrelserna fått i uppdrag att senast den 10 november 2012 i en samlad rapport bl.a. redovisa hur man säkerställer att denna plan fullföljs.

8.5 Politikens inriktning

Länsstyrelsernas verksamhet påverkas i stor utsträckning, utöver vad som redovisas i detta avsnitt, också av de politiska inriktningar som anges för andra utgiftsområden. Regeringens politiska inriktning inom andra områden redovisas i denna proposition under respektive utgiftsområde.

Förbättrad statlig samordning och samverkan på regional nivå

Länsstyrelserna har en viktig uppgift att samordna statliga intressen i sådana frågor som statsmakten har lagt på länsstyrelserna och att vara statens företrädare på regional nivå.

Regeringens utredning om den statliga regionala förvaltningen (Fi 2009:07) har i uppdrag att genomföra en översyn av den statliga regionala förvaltningen. Utredningen ska lämna förslag på hur denna kan bli tydligare, mer samordnad och ändamålsenlig. Slutbetänkandet lämnas i december 2012. Avseende länsstyrelserna har utredningen därutöver i uppdrag att lämna förslag på hur länsstyrelsens uppgift att, inom myndighetens ansvarsområde, samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser i länet kan vidareutvecklas och stärkas.

Fortsatt samordning av länsstyrelsernas verksamhet

Det är väsentligt att arbetet med att effektivisera och rationalisera de administrativa stödfunktionerna fortsätter samt att samordningen av olika verksamheter fortsätter. Regeringen har därför i regleringsbrevet för 2012 givit läns-

styrelserna i uppdrag att genomföra en analys av vilka ytterligare verksamheter inom det administrativa området som är möjliga att samordna för att uppnå förenklingar och effektiviseringar. I detta sammanhang bör också möjligheterna att nyttja de tjänster som erbjuds av den nyinrättade myndigheten Statens servicecenter noga övervägas.

Styrning och uppföljning

Ett viktigt led i att utveckla en strategisk och resultatriktad styrning av länsstyrelserna samt att skapa förutsättningar för en bättre resultatredovisning är arbetet med att ta fram resultatindikatorer för länsstyrelsernas verksamhet. I regleringsbrevet för 2011 fick länsstyrelserna i uppdrag att utarbeta enhetliga indikatorer som tydliggör hur länsstyrelserna i sin verksamhet bidrar till att uppfylla områdets mål att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Med utgångspunkt i den redovisning som länsstyrelserna lämnade 2011 (dnr S2011/5927) gav regeringen länsstyrelserna ett kompletterande uppdrag i regleringsbrevet för 2012. Det är regeringens avsikt att länsstyrelserna från och med årsredovisningarna för 2012 ska kunna redovisa en analys över måluppfyllelse som tar sin utgångspunkt i definierade och för länsstyrelserna gemensamma indikatorer.

Den gemensamma myndighetsdialog som sedan 2009 årligen genomförs med samtliga länsstyrelser kommer fortsatt utgöra en viktig del i styrningen av länsstyrelserna. Syftet med dialogen, som omfattar merparten av länsstyrelsernas verksamhet, är dels att presentera en samlad återkoppling till länsstyrelserna som kollektivt avseende resultaten för det gångna verksamhetsåret, dels att möjliggöra jämförelser mellan länsstyrelserna och över tid. Förberedelsearbetet involverar flertalet departement och inför 2013 års planerade dialog kommer formerna för dialogens genomförande att ytterligare ses över.

Under rubriken Organisation och finansiering redovisades att andelen av länsstyrelsernas finansiering via förvaltningsanslaget över tid har minskat. I stället har den inomstatliga bidragsfinansieringen ökat i betydelse. Denna utveckling innebär utmaningar när det gäller att bedriva en effektiv och ändamålsenlig finansiell styrning av länsstyrelserna. Vissa negativa

konsekvenser av den relativt låga andelen finansiering via förvaltningsanslaget beskrevs i budgetpropositionen för 2012 (volym 2, utgiftsområde 1, avsnitt 8 Länsstyrelserna). Den ovan nämnda utredningen om den statliga regionala förvaltningen avser att i sitt slutbetänkande belysa och lämna förslag på hur den finansiella styrningen kan utvecklas.

Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen

De långa handläggningstiderna för överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen kan åtgärdas genom att t.ex. precisera inriktningsmål för länsstyrelsernas handläggningstider samt att öka resurserna till länsstyrelsernas handläggning. Se vidare under avsnitt 8.6 Budgetförslag. Regeringen avser vidare att utreda möjligheten att effektivisera handläggningen av överklagade ärenden bl.a. genom en översyn av instansordningen samt att överväga en koncentration av handläggningen till färre länsstyrelser.

8.6 Budgetförslag

8.6.1 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tabell 8.4 Anslagsutveckling 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor				
År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	
2011	Utfall	2 345 629		20 160
2012	Anslag	2 367 432 ¹		2 320 027
2013	Förslag	2 467 895		
2014	Beräknat	2 506 517 ²		
2015	Beräknat	2 539 089 ³		
2016	Beräknat	2 571 291 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 449 790 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 435 404 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 412 122 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för de 21 länsstyrelsernas förvaltningskostnader samt ersättningar till 13 kommunala samverkansorgan och landstingen i Skåne, Västra Götalands och Hallands län samt Gotlands kommun för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna.

Vidare används anslaget för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser, t.ex. inom it-området, och visst europeiskt samarbete.

Anslaget beräknas finansiera cirka hälften av länsstyrelsernas förvaltningskostnader. Resteran-

de del finansieras av avgifter och bidrag, främst genom olika sakanslag.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.5 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	288 400	-	-	-6 000
Prognos 2012	196 800	28 200	30 100	-1 900
Budget 2013	219 100	28 000	29 900	-1 900

Källa: Länsstyrelsernas budgetunderlag 2013–2015.

De avgifter som får disponeras utgörs bl.a. av avgifter inom djur- och lantbruksområdet samt registreringsavgifter för jaktområden.

Tabell 8.6 Inkomstitlar 2011

Tusental kronor		
Inkomsttitel	Rubricering	Belopp
2537	Miljöskyddsavgift	107 858
6312	Bidrag från EG:s regionalfond perioden 2000–2006	67 632
6313	Bidrag från EG:s regionfond perioden 2007–2013	63 475
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	22 856
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	15 014
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	8 866
	Övriga inkomster mot inkomsttitel	2 707
Summa		288 408

Källa: Länsstyrelsernas budgetunderlag 2013–2015.

Sammanlagt redovisades under 2011 inkomster på 18 inkomstitlar. I tabell 8.6 redovisas de volymmässigt största inkomstitlarna.

Tabell 8.7 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	-	-	11 600
Prognos 2012	270 600	273 700	-3 100
Budget 2013	276 200	278 600	-2 400

Källa: Länsstyrelsernas budgetunderlag 2013–2015.

Uppdragsverksamheten avser till största delen resurssamverkan med anledning av den länsstyrelsegemensamma it-enheten som är placerad på Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Regeringens överväganden

Handläggning av överklagade ärenden enligt plan- och bygglagen

Länsstyrelsernas handläggningstider för överklagade beslut enligt plan- och bygglagen är långa och uppvisar stora skillnader mellan länsstyrelserna. I syfte att öka förutsägbarheten, minska variationerna mellan länen men framför allt att generellt få kortare handläggningstider föreslår regeringen att anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 30 000 000 kronor årligen under perioden 2013 till 2016.

Koncentration av prövning av tillståndspliktig verksamhet m.m.

Anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* föreslås öka med 40 000 000 kronor avseende 2013, 30 000 000 kronor avseende 2014 och med 15 000 000 kronor fr.o.m. 2015. Den extra satsningen avser i första hand att under en övergångsperiod underlätta den från den 1 juni i år genomförda reformen som innebar att prövningen av s.k. B-verksamheter koncentrerades från 21 till 12 länsstyrelser, så att handläggningstiderna för prövningen kan förkortas. Det ökade anslaget avser att åstadkomma en effektivare prövning och tillsyn av miljöärenden på samtliga länsstyrelser med hänsyn till den ökade belastningen på området.

Havs- och vattenmyndighetens utredningskontor m.m.

Efter beslut av regeringen har huvudparten av verksamheten vid Havs- och vattenmyndighetens utredningskontor överförs till länsstyrelserna i Norrbottens, Västernorrlands och Västra Götalands län (dnr M2011/3026/S). Verksamheten inrättades vid berörda länsstyrelser den 1 januari 2012. Under 2012 finansieras verksamheten från anslaget 1:17 *Havs- och vattenmyndigheten* under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Riksdagen har (prop. 2011/12:100, 2011/12:KU24, rskr 2011/12:273) beslutat om att verksamheten fr.o.m. 2013 ska flyttas till utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar sedan den 1 juli 2011 för dispenser från det generella förbudet mot dumpning av avfall enligt 15 kap. 33 § miljöbalken. I syfte att få en tydligare ansvarsfördelning har riksdagen beslutat att delar av denna verksamhet fr.o.m. 2013 ska flyttas till länsstyrelserna.

Med anledning av överföringen av huvudparten av verksamheten vid Havs- och vattenmyndighetens utredningskontor till tre länsstyrelser tillförs utgiftsområde 1 Rikets styrelse, anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* fr.o.m. 2013 7 600 000 kronor. Utgiftsområde 20, anslag 1:17 *Havs- och vattenmyndigheten* minskar med motsvarande belopp.

Flytt av centralmyndigheten för internationell delgivning

Regeringen avser att under hösten 2012 lägga fram förslag om att flytta centralmyndighetens delgivningsärenden från Regeringskansliet till Länsstyrelsen i Stockholms län. Flytt av verksamhet beräknas ske den 1 juni 2013. Av denna anledning ökas anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* med 1 350 000 kronor 2013, varav 350 000 kronor tillförs engångsvis för att finansiera uppstartskostnader. Från och med 2014 beräknas ökningen för anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* vara 1 700 000 kronor. De under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslagen 1:1 *Polisorganisationen*, 1:3 *Åklagarmyndigheten*, 1:4 *Ekobrottsmyndigheten*, 1:5 *Sveriges Domstolar* och 1:6 *Kriminalvården* minskas sammantaget med motsvarande belopp.

Ansvar för vissa associationsrättsliga ärenden

Länsstyrelserna handlägger vissa ärenden om sammankallande av bolagsstämma och föreningsstämma, förordnande av revisor samt utseende av en eller flera särskilda granskare i aktiebolag, ekonomiska föreningar, europabolag och europakooperativ.

I syfte att samordna och effektivisera handläggningen av ärendena har riksdagen beslutat att de ändamål och verksamheter som avser dessa ärenden flyttas till utgiftsområde 24 Näringsliv.

För 2013 föreslås därför anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* minskas med 63 000 kronor och det under utgiftsområde 24 upptagna anslaget 1:12 *Bolagsverket*: finansiering av likvidatorer tillförs motsvarande belopp. Från och med 2014 föreslås Länsstyrelsernas förvaltningsanslag minskas med 380 000 kronor och anslaget 1:12 *Bolagsverket*: finansiering av likvidatorer tillförs motsvarande belopp.

Djurskyddskontroller

För att säkra ett långsiktigt arbete med djurskyddskontrollerna avsåg regeringen i budgetpropositionen för 2012 bibehålla insatserna på samma nivå som 2011. Från och

med 2013 föreslås anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 10 000 000 kronor. Regeringen beräknar att nivån behålls fram till och med 2015.

Havsplaneringslag

För länsstyrelsernas verksamhet inom havsplanering tillfördes anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* 8 000 000 kronor för 2012. Från och med 2012 beräknas tillskottet för länsstyrelsernas arbete med havsplanering utgöra 15 miljoner kronor per år. Anslaget föreslås därför fr.o.m. 2013 tillföras ytterligare 7 000 000 kronor.

Tabell 8.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 5:1 Länsstyrelserna m.m.

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	2 357 432	2 357 432	2 357 432	2 357 432
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	13 464	68 361	114 399	169 915
Beslut	87 000	73 870	60 272	36 800
Överföring till/från andra anslag	8 937	9 118	9 291	9 500
Övrigt ³	1 062	-2 262	-2 305	-2 357
Förslag/beräknat anslag	2 467 895	2 506 517	2 539 089	2 571 291

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (fr.o.m. 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 2 467 895 000 kronor anvisas under anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 2 506 517 000 kronor, 2 539 089 000 kronor respektive 2 571 291 000 kronor.

9 Demokratipolitik

9.1 Omfattning

Demokratipolitiken omfattar frågor om medborgarnas inflytande och delaktighet i samhället, demokrati och allmänna val samt demokratins utveckling. Även Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamhet samt tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) faller inom detta område. Demokratipolitiken omfattar också samordning och utveckling av frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå. Området omfattar vidare stödet till politiska partier.

9.2 Utgiftsutveckling

Under 2013 och 2014 beräknas anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* öka för att finansiera de två allmänna val som äger rum under 2014, dels valet till Europaparlamentet dels de allmänna valen.

Tabell 9.1 Utgiftsutveckling inom område Demokratipolitik

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Område Demokratipolitik</i>							
6:1 Allmänna val och demokrati	57	35	34	44	36	21	21
6:2 Justitiekanslern	29	34	34	37	39	40	41
6:3 Datainspektionen	37	37	37	43	44	44	45
6:4 Svensk författningssamling	1	1	1	1	1	1	1
6:5 Valmyndigheten	15	18	18	19	19	19	20
6:6 Stöd till politiska partier	171	171	167	171	171	171	171
Summa Område Demokratipolitik	310	298	292	314	311	298	300

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

9.3 Mål

Målet för demokratipolitiken är:

- en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras.

Detta mål fastställdes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1 bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

En levande demokrati där möjligheterna till inflytande förstärks innebär att makten ska utgå från medborgarna och att varje individ ska ha möjlighet att påverka de beslut som rör den egna vardagen.

Regeringen arbetar för att närheten till de politiska besluten ska öka genom förbättrade möjligheter till aktivt deltagande samt för att skapa en god social sammanhållning där individens rätt till självbestämmande inte inskränks av andra individer.

Demokrati förutsätter förverkligande av de mänskliga rättigheterna. Demokratien stärks av att människor har makt över den egna vardagen och sina möjligheter att påverka.

De beslut som fattas gemensamt måste respektera den enskildes mänskliga rättigheter. Förtroendet för de demokratiska institutionerna förutsätter möjlighet till insyn, inflytande och ansvarsutkrävande.

Sverige måste respektera sina internationella åtaganden avseende de mänskliga rättigheterna. Den svenska rättsordningen ska stå i överensstämmelse med de internationella konventioner som Sverige har anslutit sig till och dessa ska följas på alla samhällsnivåer.

Målet för demokratipolitiken uppfylls framför allt genom att medborgarens möjligheter till insyn, inflytande och deltagande säkerställs, genom att motverka hot mot demokratin och genom att de mänskliga rättigheterna respekteras. En prioriterad fråga inom området är att stärka och värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Resultatbeskrivningen i de följande avsnitten görs i förhållande till det övergripande målet för demokratipolitiken och i förhållande till de resultat som uppnåtts inom de prioriterade områdena val, insyn och inflytande, insatser för att motverka hot mot demokratin. Redovisningen sker också i förhållande till resultatredovisningarna för Valmyndigheten, Justitiekanslern och Datainspektionen.

9.4 Resultatredovisning för val, insyn och inflytande

Valmyndighetens mål för 2011 var att genomföra sina uppgifter med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet.

I detta avsnitt redovisas det arbete som bedrivits av Valmyndigheten i samband med omvalen den 15 maj 2011 till landstingsfullmäktige i Västra Götalands län och till kommunfullmäktige i Örebro kommun, valkrets Örebro Nordöstra.

I samband med omvalen har SCB getts i uppdrag att genomföra en studie om valdeltagandet vid 2011 års omval. Resultaten från studien, som har samlats i en rapport, redovisas i detta avsnitt.

Även de projekt för insyn och inflytande som bedrivs i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och inom EU redovisas liksom Vetenskapsrådets arbete med demokratiforskning.

9.4.1 Resultat

Valmyndighetens verksamhet

Valmyndighetens arbete har under 2011 huvudsakligen varit inriktat på att förbereda, genomföra och följa upp omvalen den 15 maj 2011. Valmyndigheten har också arbetat med att säkerställa rutiner och system för att möjliggöra extra val till kommun- och landstingsfullmäktig.

Förberedelsearbete inför omvalen

Omvalet i Örebro var begränsat till en av fyra valkretsar. Detta föranledde Valmyndigheten att genomföra anpassningar av det gemensamma it-stödet för valadministrationen till val i en valkrets av flera. Områden som föranledde anpassningar av it-stödet var bl.a. hanteringen av namnvalsedlar, rutinerna för hur ledamöter och ersättare ska utses och sammanslagningen av resultatet från 2011 års omval med resultatet från 2010 års allmänna val i övriga valkretsar.

Distribution av valmaterial till utlandsmyndigheter, kommuner och länsstyrelser genomfördes planerligt. Även tryckning och distribution av namnvalsedlar genomfördes som planerat.

Valmyndigheten gjorde en genomgång av innehållet i myndighetens manualer och handböcker till övriga valmyndigheter samt

utbildningsmaterialet för röstmottagare för att förändra och förtydliga de avsnitt som innehöll sådana frågeställningar som kommenterats av Valprövningsnämnden i dess beslut med anledning av inkomna överklaganden.

Valmyndigheten genomförde ett antal informationsinsatser i samband med omvalen, bland annat genom att annonsera i dagstidningar och på webbsidor. Information om röstningsprocessen översattes till 25 språk, inklusive de nationella minoritetsspråken. Information om omvalen producerades också på teckenspråk, i punktskrift, i en lättläst broschyr och inläst på cd-skiva. Valmyndigheten annonserade särskilt för att nå hemlösa.

Genomförandet av omvalen

Röstlängder och röstkort trycktes och distribuerades enligt fastställt plan.

I Västra Götaland uppgick antalet lokaler för förtidsröstning till 469, varav 154 hade begränsat tillträde. För Örebro var motsvarande antal 8 respektive 2 stycken. Röstmottagning i lokaler med begränsat tillträde genomfördes bl.a. vid vårdinrättningar och var främst avsedd för dem som vistas där, samt för anhöriga och personal.

Valdeltagandet vid omvalet till landstinget i Västra Götaland uppgick till 44 procent. Andelen förtidsröstande uppgick till 33 procent. Valdeltagandet vid omvalet i Örebros nordöstra valkrets uppgick till 63 procent. Andelen förtidsröstande uppgick till 26 procent.

Antalet kommuner som ordnade förtidsröstning utanför de områden som omfattades av omvalen uppgick till 45 och antalet lokaler till 50.

Det totala antalet förtidsröster som lämnades utanför den egna kommunen uppgick till 8 762, vilket utgjorde 5 procent av det totala antalet väljare som valde att förtidsrösta inom landet vid omvalen.

Uppföljning av omvalen

Två överklaganden inkom gällande omvalet till landstingsfullmäktige i Västra Götaland. Överklagandena överlämnades till Valprövningsnämnden för beslut. Bägge överklagandena avslogs. Inga överklaganden inkom gällande omvalet till kommunfullmäktige i Örebro, den nordöstra valkretsen.

I februari 2012 lämnade Valmyndigheten en rapport till regeringen som redovisar erfarenheter från omvalen den 15 maj 2011 (Ju2012/1685/L6). Valmyndigheten redovisar i

rapporten sin bedömning av vilka förändringar av regler och rutiner som bör övervägas. I rapporten har vägts in synpunkter på omvalens genomförande som Valmyndigheten hämtat in från länsstyrelser och valnämnder.

Rapporten Valdeltagande vid omvalen 2011

Regeringen har i april 2011 gett SCB i uppdrag att genomföra en studie om valdeltagandet vid omvalen den 15 maj 2011 (Ju2011/2779/D). Uppdraget redovisades den 31 december 2011 (Ju2012/36/D).

I rapporten konstaterar SCB att valdeltagandet i omvalen blev betydligt lägre än i de ursprungliga, överklagade valen. I Västra Götaland sjönk andelen röstande med 37 procentenheter, från 81 till 44 procent. I den nordöstra valkretsen i Örebro kommun var motsvarande nedgång 20 procentenheter, från 83 till 63 procent. Båda dessa minskningar var större än i tidigare svenska omval.

Rapporten visar att vid omvalen 2011 sjönk valdeltagandet i förhållande till de ordinarie valen inte bara totalt sett, utan även i samtliga berörda valdistrikt. När det gäller förtidsröstning innebar omvalen 2011 en minskad tillgänglighet i form av antalet förtidsröstningslokaler jämfört med de ordinarie valen. Dessutom var perioden för förtidsröstning en dryg vecka kortare vid omvalen. Förtidsröstandet minskade i omvalen. Det är dock svårt att hitta stöd för att det haft någon större inverkan på det totala valdeltagandet.

I rapporten konstateras att när det gäller valdeltagandet i olika befolkningsgrupper var deltagandet i de ordinarie valen 2010 högre bland kvinnor, äldre, svenska medborgare, inrikes födda, gifta, högutbildade och höginkomsttagare. Omvänt var valdeltagandet lägre bland män, yngre, utländska medborgare, utrikes födda, ogifta, lågutbildade och låginkomsttagare. Samma mönster återfinns vid omvalen 2011. Nedgången i valdeltagande är stor i samtliga dessa grupper. Vissa skillnader förstärktes dock betydligt. I åldersgruppen 18-29 år mer än halverades valdeltagandet i omvalet i Västra Götaland jämfört med de ordinarie valen 2010. Skillnaden i valdeltagande mellan den åldersgruppen och gruppen 65 år och äldre var 4 procentenheter i 2010 års val. Vid 2011 års omval hade det avståndet ökat till 23 procentenheter. Sett ur andra perspektiv var nedgången mer jämn över olika grupper. Sammantaget innebar dock omvalen 2011 ett mer ojämnt

valdeltagande än vad som var fallet vid de ordinarie valen 2010.

SCB konstaterar i rapporten att om ett mer jämlikt valdeltagande mellan olika befolkningsgrupper eftersträvas är det vid omval samma grupper som måste stimuleras att rösta som vid ordinarie val. Det handlar om grupper som exempelvis unga, utrikes födda, utländska medborgare, lågutbildade och personer med lägre inkomster. Samtidigt understryks att för att uppnå ett högt och jämlikt valdeltagande är det av vikt att, i den mån det är möjligt, vidta åtgärder för att undvika situationer som föranleder omval.

Medel till SCB för tre studier om det svenska valdeltagandet

Regeringen har den 27 oktober 2011 gett SCB i uppdrag att utföra tre studier om det svenska valdeltagandet, valdeltagandet bland unga väljare samt vilka som blir nominerade och valda (Ju2011/74077/D). Det finns ett behov av att förbättra kunskapsunderlaget för att kunna genomföra framtida insatser på området val och valdeltagande. Uppdraget ska redovisas vid tre olika tillfällen. Studien om det svenska valdeltagandet ska redovisas senast den 15 oktober 2012, studien om valdeltagandet bland unga väljare ska redovisas senast den 15 november 2012 och studien om vilka som blir nominerade och valda vid de allmänna valen och deras representativitet i förhållande till befolkningen ska redovisas senast den 15 februari 2013.

Medel till Göteborgs universitet för en studie

Regeringen beslutade den 8 december 2011 att ge SOM-institutet (Samhälle, Opinion och Medier) vid Göteborgs universitet i uppdrag att genomföra en studie om svenska folkets uppfattning i vissa demokratifrågor (Ju2011/8705/D). Studien ska bygga på en frågeserie i 2012 års nationella SOM-undersökning avseende inställningen till ett antal förslag om förändringar av demokratins spelregler. I uppdraget ingår att göra jämförelser med de mätningar som gjordes i 1998 och 2006 års SOM-undersökningar. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2013.

Programmet Ett Europa för medborgarna 2007-2013

EU:s program Ett Europa för medborgarna, som pågår under perioden 2007–2013, syftar till att överbrygga klyftan mellan medborgarna och

EU-institutionerna, att stärka sammanhållningen mellan européer och att öka den ömsesidiga toleransen och förståelsen medborgare emellan. Målgrupper för programmet är kommuner, lokala och regionala myndigheter samt organisationer och ideella föreningar.

Regeringen har gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att under 2012 vara nationell kontaktpunkt enligt programmet. Uppdraget innebär att Ungdomsstyrelsen ska marknadsföra och främja programmet i Sverige.

Demokratiforskning

På regeringens uppdrag beviljar Vetenskapsrådet medel till forskning om demokrati (IJ2010/2203/DEM). År 2007 utlyste Vetenskapsrådet forskningsmedel för mångvetenskaplig demokratiforskning för perioden 2007–2010. De sju projekt som har fått medel avslutades 2010. Slutrapporteringen av forskningsresultaten samt vetenskaplig och ekonomisk redovisning ska ske till Vetenskapsrådet under 2012. Två projekt har beviljats förlängd dispositionstid av Vetenskapsrådet. Slutrapporteringen av forskningsresultaten samt vetenskapliga och ekonomiska redovisningen av dessa projekt ska ske till Vetenskapsrådet i mars 2013.

År 2011 utlyste Vetenskapsrådet nya forskningsmedel för mångvetenskaplig demokratiforskning, denna gång för perioden 2011–2013. Inriktningen omfattar hot mot det demokratiska samhällets grundvalar (särskilt extremism) och respons mot sådana hot, liksom frågor om medborgarnas inflytande, representation, deltagande, insyn och ansvarsutkrävande. Under 2011 beviljades medel till tre forskningsprojekt som ska bedrivas under 3 år. Den vetenskapliga och ekonomiska redovisningen ska göras till Vetenskapsrådet under 2015.

Medborgardialog med stöd av it

Samtidigt som färre medborgare väljer att bli medlemmar i politiska partier finns det ett stort samhällsengagemang och intresse för att engagera sig i enskilda sakfrågor.

Fler medborgare kommunicerar dessutom genom nya kanaler, engagerar sig via sociala medier och väljer nya arenor för att göra sina röster hörda. Det gör att behovet av alternativa kanaler för dialog mellan medborgare och förtroendevalda hela tiden ökar.

Sedan 2006 stödjer regeringen därför ett projekt som är inriktat på att, med stöd av it, utveckla dialogen mellan medborgare och förtroendevalda (Ju2011/1793/D). Projektet bedrivs i samverkan med SKL och syftar till att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att stärka möjligheterna till insyn och inflytande för medborgarna.

Tyngdpunkten i arbetet har varit att komplettera de traditionella kanalerna för kommunikation med it-baserade verktyg för dialog. Med medborgaren i fokus har SKL tagit fram dialogverktyg som har prövats i landets kommuner och landsting sedan 2010. Intresset för att använda sig av medborgardialog och SKL:s dialogverktyg är ökande.

Erfarenheter från projekten visar att delaktigheten i - och engagemanget för - de lokala beslutsprocesserna ökar när den enskilde individen blir involverad och känner en reell möjlighet att påverka. Projektet syftar därför även till att öka kunskapen om nya metoder för politiskt deltagande.

Regeringen har beviljat SKL 6,1 miljoner kronor för projektet. Resultaten ska redovisas senast den 15 december 2013.

Medel till SKL för medborgardialog i den lokala beslutsprocessen

För att stärka medborgares möjligheter till inflytande och deltagande, fattade regeringen under 2011 beslut om medel till SKL för stärkta möjligheter till inflytande och deltagande i den lokala beslutsprocessen (Ju2011/7222/D).

Bakgrunden är att två tredjedelar av Sveriges 290 kommuner har använt sig av medborgardialog i någon form. I SKL:s arbete med medborgardialog har det emellertid blivit tydligt att medborgardialogen behöver integreras i beslutsprocessen på ett mer systematiskt sätt för att bli en naturlig del av styrningen.

Syftet med projektet är därför att i en treårig satsning ge extra stöd till ett antal kommuner och landsting för att utveckla medborgardialogen. Målet är att det efter tre år ska finnas kommuner och landsting som arbetar systematiskt med medborgardialog i beslutsprocessen och som kan visa upp beslut där medborgardialogen har utgjort del i underlagen för beslut.

Hittills har regeringen beviljat SKL 1,5 miljoner kronor för projektet. Resultaten ska slutredovisas senast den 1 september 2015.

EU:s medborgarinitiativ

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 av den 16 februari 2011 om medborgarinitiativet är i alla delar bindande och direkt tillämplig i alla EU-medlemsstater. Medborgarinitiativet innehåller en möjlighet för EU-medborgare att påverka utformningen av EU:s politik genom att gå samman och uppmana Europeiska kommissionen att lägga förslag i deras intresse.

Sedan förordningen trädde i kraft den 1 april 2012 kan EU-medborgare initiera ett medborgarinitiativ. För att Europeiska kommissionen ska behandla ett initiativ krävs det att frågan omfattas av EU:s kompetens, att minst en miljon EU-medborgare undertecknar initiativet samt att de som signerar kommer från minst en fjärdedel av EU:s medlemsländer. En namninsamling får pågå i högst ett år.

Under 2012 har regeringen utsett Datainspektionen till behörig myndighet för kontroll och intygande av att system för insamling av stödförklaringar via internet som används för lagring i Sverige uppfyller de krav som ställs i förordningen. Vidare har Valmyndigheten utsetts till behörig myndighet för kontroll och intygande av antalet giltiga stödförklaringar från medborgare i Sverige.

9.4.2 Analys och slutsatser

Omvälen den 15 maj

Regeringen bedömer att Valmyndigheten har uppfyllt målet och genomfört omvälen den 15 maj 2011 till landstingsfullmäktige i Västra Götalands län och till kommunfullmäktige i Örebro kommun, valkrets Örebro Nordöstra med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet för de delar av valadministrationen som ligger inom Valmyndighetens ansvarsområde, dvs. den centrala valadministrationen.

Medborgardialog som stärker den representativa demokratin

En levande demokrati innebär att alla människor ska ha goda möjligheter att påverka beslut som rör den egna vardagen. Insyn, transparens, reella påverkansmöjligheter, öppenhet och lättillgänglig samhällsinformation är grundläggande förutsättningar för att medborgare ska kunna utöva det inflytandet. Genom regeringens stöd till den demokratiska utvecklingen inom

kommuner och landsting skapas förutsättningar för ett fördjupat deltagande i de demokratiska processerna.

9.5 Resultatredovisning för arbetet med att värna demokratin

Regeringen vidtar åtgärder för att värna demokratin och mot våldsbejakande extremism. Arbetet omfattar åtgärder för att stärka medvetenheten om demokratin, öka kunskapen om våldsbejakande extremism, förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistgrupper samt att underlätta avhopp för de som anslutit sig till sådana grupper. Arbetet med att värna demokratin omfattar även åtgärder för att förebygga våld och hot mot förtroendevalda.

9.5.1 Resultat

Regeringen har under de senaste åren inhämtat underlag för att skapa en helhetsbild av den våldsbejakande extremismen. Under 2008 fick Säpo och Brå i uppdrag av regeringen att beskriva hur den våldsamma politiska extremismen ser ut i Sverige när det gäller den vänsterautonoma miljön och vitmaktmiljön (IJ2009/1841). Under 2009 gav regeringen Säpo i uppdrag att på samma sätt beskriva den våldsbejakande islamistiska extremismen i Sverige (IJ2010/2191).

Av ovanstående rapporter framgår att hotet från de våldsbejakande extremistmiljöerna för närvarande inte bedöms utgöra ett hot mot det demokratiska systemets grundvalar, men att de trots detta kan utgöra hot mot enskilda personer och grupper, såväl i Sverige som utomlands.

Politiska omständigheter i Sverige eller i omvärlden kan däremot i framtiden påverka individers benägenhet att sanktionera våld för att uppnå en ideologisk målsättning. Det finns dessutom tendenser att antidemokratiska attityder har fått fäste bland vissa ungdomsgrupper. För att motverka en utveckling som på sikt kan utgöra en utmaning för det demokratiska styrelseskicket anser regeringen att det är angeläget att arbetet med att värna demokratin fördjupas.

I december 2011 presenterade regeringen skrivelsen Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (skr. 2011/12:44). Det övergripande syftet med handlingsplanen är att värna och stärka demokratin och att därmed göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism. I handlingsplanen betonar regeringen vikten av att stärka medvetenheten om de demokratiska värderingarna i samhället. Insatser bör särskilt riktas mot ungdomar.

Regeringen har mot ovan angiven bakgrund gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att fördela medel till organisationer inom det civila samhället som genomför verksamhet för att stärka ungdomars demokratiska värderingar (Ju2011/8862/D). Ungdomsstyrelsen har även fått i uppdrag av regeringen att fördela medel till organisationer inom det civila samhället som bedriver en verksamhet som har till syfte att förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremiströrelser och ge stöd till individer som avser att lämna sådana miljöer. Bidragen fördelas under perioden 2012 - 2014 i enlighet med förordning (2011:1509) om statsbidrag för demokratiframjande verksamhet och förordning (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet mot våldsbejakande extremism.

År 2011 gav regeringen Forum för levande historia i uppdrag att utveckla metoder och arbetsmaterial för att stärka ungdomars demokratiska värderingar (IJ2010/2203/DEM). Regeringen har utvidgat uppdraget till Forum för levande historia till att även sprida de metoder och arbetsmaterial som utvecklats, främst i skolan, men även till andra aktörer som genomför demokratiframjande verksamhet (Ju2011/8862/D).

Internet har blivit allt viktigare för det demokratiska samtalet under senare år. Samtidigt som internet bidrar till att fördjupa och bredda samhällsdebatten har internet förenklats för extremistgrupper och krafter som sprider antidemokratiskt budskap, särskilt bland unga. Regeringen anser att det är angeläget att barn och unga utvecklar sin mediekunskap för att bl.a. kunna förhålla sig kritiskt till det stora medieutbudet. I september 2011 gav regeringen därför Statens medieråd i uppdrag att genomföra en studie om hur antidemokratiska budskap som förmedlas via internet och hur unga kan stärkas och skyddas mot sådana budskap (Ju2011/6776/D). Studien ska beskriva före-

komsten av antidemokratiska budskap på internet och sociala medier som riktas till unga, framför allt sådana budskap som uppmanar till våld för en politisk sak, och hur internet används av organisationer, rörelser och nätverk i syfte att påverka och sprida ett antidemokratiskt budskap. Studien ska redovisas senast den 1 juni 2013 och ska utgöra ett underlag för ett fortsatt arbete för att stärka barn och unga som medvetna och kritiska medieanvändare.

Regeringen har även uppmärksammat trossamfundens betydelse i att utveckla och upprätthålla demokratin (Ju2011/8862/D). Nämnden för statligt stöd för trossamfund har fått i uppdrag att föra en dialog med trossamfunden med syfte att stimulera arbetet med demokrati och demokratiska värderingar. En delredovisning ska överlämnas till regeringen den 3 december 2013.

För att skapa förutsättningar för ett effektivare arbete för att förebygga våldsbejakande extremism tillsatte regeringen i maj 2012 en särskild utredare (dir. 2012:57). Utredaren ska ta fram utbildningsmaterial om hur våldsbejakande extremism kan förebyggas. Målgruppen för utbildningsmaterialet är framför allt yrkesverksamma inom grund- och gymnasieskolan, socialtjänst och annan kommunal förvaltning liksom verksamma inom det civila samhället. Detta är yrkesgrupper som kommer i kontakt med personer som är i riskzonen för att ansluta sig till extremist rörelser eller som är aktiva inom sådana. Utredaren ska även främja samverkan och kunskapsutbyte mellan kommuner, myndigheter och organisationer inom det civila samhället liksom verka för att det förebyggande arbetet breddas för att kunna bemöta olika typer av extremism. Vidare ska utredaren lämna förslag till hur det förebyggande arbetet kan utvecklas i framtiden och föreslå vilken eller vilka myndigheter som kan ansvara för arbetet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 13 december 2013.

En viktig del i värnandet av demokratin är arbetet för att förebygga hot och våld mot förtroendevalda. Våld och hot som riktas mot förtroendevalda kan försvaga rättssamhället och utgör ytterst ett hot mot demokratin. Regeringen gav Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att genomföra en kartläggning av omfattning av hot och våld mot förtroendevalda (Ju2011/8862/D). Kartläggningen kommer att

presenteras under december 2012 och ska vara periodiskt återkommande.

Utvecklingen av den våldsbejakande extremismen kan inte enbart betraktas ur ett nationellt perspektiv. Ett framgångsrikt förebyggande arbete förutsätter dessutom ett internationellt samarbete och kunskapsutbyte. Inom ramen för Europeiska kommissionens program "Prevention and fight against crime" har Justitiedepartementet i samverkan med den brittiska tankesmedjan Institute for Strategic Dialogue påbörjat ett arbete för att identifiera, samla och sprida framgångsrika metoder för att förebygga våldsbejakande högerextremism. Inom ramen för projektet kommer ett europeiskt nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte etableras. Projektet inleddes i juli 2012 och kommer att pågå till 2014.

Regeringen gav vidare Försvarshögskolan i uppdrag att genomföra en studie om hur arbetet har bedrivits i Sveriges närområde för att förebygga våldsbejakande extremism i tredje land (Ju2011/8862/D). Studien ska redovisas senast den 15 december 2012.

Därutöver verkar regeringen för att fördjupa det internationella kunskapsutbytet genom deltagande vid internationella konferenser och i europeiska nätverk för samarbete kring det förebyggande arbetet.

9.6 Resultatredovisning för mänskliga rättigheter

9.6.1 Resultat

Kartläggning om mänskliga rättigheter

Regeringens arbete för mänskliga rättigheter på nationell nivå har bedrivits med utgångspunkt i två handlingsplaner (skr. 2001/02:83 och skr. 2005/06:95). Sedan den andra handlingsplanen löpte ut har synpunkter och annat material om hur arbetet bör bedrivas framöver samlats in. Som angavs i budgetpropositionen för 2012 har en kartläggning gjorts av situationen för de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Det första steget i kartläggningen, genomfördes i maj 2011 och bestod av att sammanställa de domar, synpunkter och rekommendationer som Sverige mottagit från internationella organ med uppgift att övervaka efterlevnaden av konventioner och andra internationella

dokument om de mänskliga rättigheterna. Där redovisas bl.a. domar från Europadomstolen i mål mot Sverige, slutsatser från FN:s och Europarådets övervakningskommittéer samt de rekommendationer som Sverige fick i samband med granskningen i FN:s råd för mänskliga rättigheter i maj 2010.

Det andra steget har varit den samrådsprocess som genomförts under hösten 2011 och våren 2012 för att stimulera till diskussion och samla in synpunkter om hur regeringens arbete för mänskliga rättigheter bör bedrivas framöver. Samrådsmötena har samlat ett stort antal företrädare för statliga myndigheter, kommuner och landsting, organisationer inom det civila samhället och från den akademiska världen. Vid dessa möten har bl.a. frågor om myndigheternas, kommunernas och landstingens roll i arbetet för mänskliga rättigheter behandlats, liksom frågor om rättsligt skydd samt det civila samhällets och näringslivets roll. Vidare har ett större rådslag genomförts på temat främlingsfientlighet och liknande former av intolerans. Därtill har ett flertal aktörer lämnat in skriftliga yttranden.

Resultatet av sammanställningen och samrådsprocessen är en utgångspunkt för det arbete som nu pågår med att utarbeta regeringens tredje strategi för mänskliga rättigheter i Sverige. Inom ramen för detta arbete bereds även de förslag och rekommendationer som lämnats av Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige (Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter, SOU 2010:70) respektive utredningen för utvärdering av den andra nationella handlingsplanen för mänskliga rättigheter (Samlat, genomtänkt och uthålligt?, SOU 2011:29).

Arbetet för grundläggande rättigheter inom EU

I och med Lissabonfördragets ikraftträdande blev EU:s stadga om grundläggande rättigheter juridiskt bindande. Det innebär att stadgan ska respekteras och tillämpas av alla EU:s organ i all EU:s verksamhet och av medlemsstaterna när de tillämpar EU-rätten.

Såsom har aviserats i Europeiska kommissionens strategi för effektiv tillämpning av stadgan om grundläggande rättigheter har kommissionen i april 2012 presenterat sin andra årsrapport om stadgans tillämpning. I årsrapporten för 2011 betonar kommissionen vikten av att respekten för grundläggande rättigheter garanteras, inte minst i tider av ekonomisk oro. Kommissionen tar också upp

hur den agerat i frågan om hur den ungerska konstitutionen förhåller sig till EU-rätten och beskriver domar från EU-domstolen där rättighetsfrågor har aktualiserats. Vidare påpekar kommissionen i rapporten att allmänheten har stort intresse av att veta mer om sina rättigheter enligt stadgan. Enligt EU-kommissionens Eurobarometer-undersökning vill cirka 66 procent av de som deltagit i studien veta mer om sina rättigheter enligt stadgan och cirka 65 procent om vart de kan vända sig om de upplever att deras rättigheter har kränkts.

I juni 2012 antogs rådsslutsatser mot bakgrund av kommissionens rapport. Av rådsslutsatserna framgår bl.a. att rådet välkomnar kommissionens rapport och åtaganden. Vidare önskar rådet främja samarbetet med övriga EU-institutioner när det gäller arbetet med att implementera stadgan. I rådsslutsatserna finns också en genomgång av de åtgärder och initiativ som vidtagits under 2010 som berör stadgans grundläggande rättigheter.

Kommissionen har även lämnat ett förslag på ett nytt flerårigt ramprogram för EU:s byrå för grundläggande rättigheter (byrån) för perioden 2013–2017. Byrån blev operativ den 1 mars 2007 och har bl.a. till uppgift att ge unionen och dess medlemsstaters berörda institutioner och organ, stöd och sakkunskap i frågor om grundläggande rättigheter. Byrån ska genomföra sina uppgifter inom de temaområden som anges i ett flerårigt ramprogram, vilket ska antas av rådet på förslag från kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet. I förslaget till nytt ramprogram är temaområdena i stort de samma som för det nu gällande ramprogrammet, dock med tillägg för områdena integration av romer, polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Regeringens linje i förhandlingarna har varit att integrering av romer bör omfattas av ramprogrammet samt att det efter Lissabonfördragets ikraftträdande även är naturligt att inkludera polisiärt och straffrättsligt samarbete i byråns mandat.

Internationella organs granskning av mänskliga rättigheter och Sveriges rapportering

En viktig del av arbetet med att skydda och främja mänskliga rättigheter är den svenska rapporteringen till internationella organ som övervakar hur staterna efterlever sina internationella åtaganden på området, liksom de

synpunkter och rekommendationer som Sverige tar emot från dessa organ.

I maj 2010 granskades Sverige av FN:s råd för mänskliga rättigheter inom ramen för rådets periodiska granskning av hur medlemsstaterna följer sina åtaganden om mänskliga rättigheter (Universal Periodic Review, UPR). Då nästa granskning av Sverige förväntas ske 2015 har nu ungefär halva tiden gått för Sverige att genomföra det hundratal rekommendationer som den svenska regeringen har accepterat. I enlighet med en praxis som utvecklats i rådet har Sverige under våren 2012 utarbetat en halvtidsrapport om hur arbetet fortskrider med att genomföra rekommendationerna. Rapporten presenteras för rådet vid dess möte i september 2012.

Europarådets kommission mot rasism och intolerans (ECRI) genomförde i september 2011 ett övervakningsbesök i Sverige för att analysera situationen inom detta område och ge rekommendationer. I slutet av juni 2012 lämnade regeringen underlag till ECRI:s fjärde rapport om Sverige som publiceras under hösten 2012.

Med anledning av Sveriges fjärde rapport om den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk mottog regeringen i oktober 2011 slutsatserna från den expertkommitté som övervakar hur stadgan efterlevs.

I oktober 2011 presenterade FN:s Barnrättskommitté sina sammanfattande slutsatser om hur Sverige lever upp till barnkonventionens tilläggsprotokoll om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi.

I januari 2011 lämnade Sverige sin första rapport till övervakningskommittén för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Kommittén har ännu inte kallat Sverige till förhör eller kommit med rekommendationer.

Sverige har under 2011 lämnat sin elfte rapport till Europarådet om genomförandet av den (reviderade) europeiska sociala stadgan. I januari 2012 lämnade Europarådets kommitté för sociala rättigheter sina slutsatser om situationen i Sverige.

Under 2011 meddelade Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) fyra domar i mål mot Sverige. Sammanfattningar på svenska av Europadomstolens domar i mål mot Sverige publiceras på regeringens webbplats om mänskliga rättigheter.

Den särskilde utredare som har utvärderat regeringens andra nationella handlingsplan för mänskliga rättigheter har i sitt betänkande (SOU 2011:29) rekommenderat att arbetet med de synpunkter och rekommendationer som Sverige får från internationella organ bör förtydligas. Betänkandet bereds inom ramen för arbetet med att ta fram en strategi för mänskliga rättigheter i Sverige.

Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter

Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter www.manskligarattigheter.se, som inrättades 2002, är ett verktyg i regeringens arbete med att informera om mänskliga rättigheter. Webbplatsen har under 2012 omarbetats och uppdaterats för att få en tydligare och mer lättillgänglig struktur, där merparten av sidan utgörs av en fakta- och dokumentbank. På webbplatsen publiceras bl.a. Utrikesdepartementets rapporter om mänskliga rättigheter i världens länder, Sveriges periodiska rapporter till FN och Europarådet, övervakningskommittéernas slutsatser om Sverige samt svenska sammanfattningar av Europadomstolens domar i mål mot Sverige. Under 2011 hade webbplatsen i genomsnitt cirka 31 000 unika besökare i månaden.

9.6.2 Analys och slutsatser

Som har beskrivits i resultatdelen har en samrådsprocess genomförts under 2012 med en bred krets av aktörer i syfte att samla in synpunkter och förslag inför utarbetandet av regeringens strategi för mänskliga rättigheter. Samrådet har väckt stort intresse och ett stort antal aktörer har deltagit med både muntliga och skriftliga synpunkter. Regeringen anser att det är värdefullt att skapa delaktighet och engagemang i frågor om mänskliga rättigheter. Dessa frågor berör alla – såväl personer i offentlig verksamhet i deras yrkesutövning som varje individ såsom bärare av rättigheterna. Frågorna är grundläggande för samhället och väcker ofta både stort engagemang och omfattas av skilda uppfattningar. Regeringens tidigare handlingsplaner på området har utarbetats efter liknande samrådsprocesser. Ett antal aktörer som deltagit i det nu genomförda samrådet har dock framfört att dialogen och delaktigheten inte i någon högre grad har hållits vid liv sedan de tidigare

handlingsplanerna väl har beslutats. Regeringen avser att i den strategi som ska överlämnas till riksdagen hösten 2012 även behandla frågor om samråd och dialog. Det är viktigt att i strategin beakta de slutsatser som framkommit av samrådet. Det finns bl.a. behov av närmare dialog och samverkan med kommuner och landsting.

Det har också varit tydligt under samrådsprocessen, liksom i det stora antal remissvar som inkom på slutbetänkandet från Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige (SOU 2010:70), att intresset för frågor om mänskliga rättigheter har växt och fördjupats sedan arbetet med nationella handlingsplaner för mänskliga rättigheter påbörjades vid millennieskiftet. För att full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige ska kunna uppnås krävs ett fortsatt systematiskt arbete, främst inom den offentliga förvaltningen. Med systematiskt arbete för de mänskliga rättigheterna avses här att, med utgångspunkt i Sveriges internationella åtaganden, regelbundet se över vilka brister som kan finnas i skyddet och främjandet av rättigheterna, att göra genomgångar och bedömningar av synpunkter som framförs om hur Sverige efterlever sina internationella åtaganden på området, bl.a. av internationella övervakningsorgan och genom samråd, samt att genomföra insatser som är ett resultat av medvetna överväganden utifrån dessa översyner och genomgångar.

Från internationellt håll, bl.a. från Europarådets sida, betonas allt tydligare att det är på nationell nivå som det viktiga arbetet med implementering av mänskliga rättigheter sker. Staterna har ett stort ansvar för att lösa brister i skyddet av mänskliga rättigheter på hemmaplan för att på så sätt undvika att nationella problem behöver hänskjutas till internationella organ. Detta har inte minst blivit tydligt i det arbete som pågår med att reformera Europadomstolen för att denna ska kunna hantera sin betydande arbetsbörda. Detta förutsätter att staterna vidtar effektiva åtgärder för att förebygga konventionskränkningar, såsom bl.a. slås fast i den s.k. Brightondeklarationen.

Det faktum att EU:s stadga för grundläggande rättigheter har blivit rättsligt bindande har också tydliggjort skyldigheten för EU:s institutioner och medlemsstater när de tillämpar unionsrätten att respektera de grundläggande rättigheterna. Kommissionens arbete med s.k. rättighetskonsekvensanalyser och med årliga rapporter om

tillämpningen av stadgan för grundläggande rättigheter innebär en början på ett långsiktigt arbete med att tydligare integrera och lyfta fram rättighetsfrågorna i EU:s lagstiftningsprocesser och övriga beslutsförfaranden, liksom i medlemsländerna. På global nivå har FN:s råd för mänskliga rättigheter, med dess periodiska granskning av medlemsstaterna, skapat ett ökat fokus på medlemsstaternas nationella arbete för mänskliga rättigheter. Demokratien, folkrätten och de mänskliga rättigheterna ska utgöra hörnstenar i svensk utrikespolitik.

9.7 Resultatredovisning för Justitiekanslern och Datainspektionen

9.7.1 Mål för Justitiekanslern och Datainspektionen

Justitiekanslern hade under 2011 som mål att värna integriteten, yttrandefriheten och rätts-säkerheten i den offentliga verksamheten. Myndigheten ska med hög kvalitet och effektivitet bevaka statens rätt. Justitiekanslern ska medverka till att rättstillämpningen blir effektiv och av hög kvalitet.

Datainspektionen hade under 2011 som mål att upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Verksamheten ska främst inriktas på områden som bedöms vara särskilt känsliga ur ett integritetsperspektiv, nya företeelser och användningsområden av teknik samt områden där risken för missbruk eller felaktig användning bedöms vara särskilt stor.

En samlad resultatbedömning görs för Justitiekanslern respektive Datainspektionen utifrån hur väl de har uppfyllt de uppgifter som åligger dem.

9.7.2 Resultat

Justitiekanslerns verksamhet

Antalet inkomna ärenden ökade med 335 under 2011 jämfört med 2010 till drygt 8 600 ärenden. Antalet ärenden i balans ökade med 165 till drygt 1 700 ärenden. Den genomsnittliga handläggningstiden minskade under 2011 till 80 dagar jämfört med 90 dagar 2010.

Antalet inkomna tillsynsärenden minskade med cirka 80 ärenden jämfört med 2010. Justitiekanslerns tillsynsverksamhet har främst bedrivits genom klagomålshantering och genomgång av myndigheternas ärendeförteckningar. Myndighetens egeninitierade ärenden och inspektionsverksamhet har på grund av ett ansträngt arbetsläge fått stå tillbaka.

Arbetet med att värna tryck- och yttrandefriheten har främst skett genom att pröva inkomna anmälningar om brott mot Tryckfrihetsförordningen (TF) och Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Liksom tidigare år har en stor del av anmälningarna under 2011 avsett publiceringar som inte omfattas av grundlagsskydd. Det gäller ofta uttalanden på hemsidor och bloggar där webbplatsen inte omfattats av den så kallade databasregeln i 1 kap. 9 § YGL. Ärendena ska då hanteras av allmän åklagare och inte av Justitiekanslern. Många av de publiceringar som omfattas av grundlagsskydd har avsett anmälningar om förtal, där allmänt åtal mycket sällan anses påkallat. I de fall där Justitiekanslern har beslutat att inleda förundersökning har det oftast avsett anmälningar om ifrågasatt hets mot folkgrupp.

Under 2011 inkom 2 740 skadeståndsärenden till Justitiekanslern vilket är 74 färre än 2010. Drygt 60 procent av de inkomna ärendena avsåg ersättningsanspråk enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder. Myndigheten avgjorde nästan 1 500 sådana ärenden under 2011. Ersättning beviljades i drygt 90 procent av fallen.

Antalet inkomna ärenden rörande integritetsfrågor ökade under 2011. Ökningen hänför sig till ärenden om allmän kameraövervakning och beror på att antalet ansökningar till länsstyrelser om tillstånd till allmän kameraövervakning har ökat. Även antalet ärenden om rättshjälp ökade. Under 2011 inkom cirka 2 400 sådana ärenden vilket är en ökning med cirka 300 ärenden jämfört med 2010. Justitiekanslern har under året överklagat beslut i 49 rättshjälpsärenden.

Datainspektionens verksamhet

Datainspektionen har under året arbetat för att säkra individens rätt till integritet genom sin tillsyn över behandlingen av personuppgifter samt tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Tillsyn över behandlingen av personuppgifter

Under 2011 lade Datainspektionen drygt 85 procent av sina resurser på området tillsyn över behandlingen av personuppgifter. Arbetet utgjordes bl.a. av inspektioner, informationsinsatser och samverkan med andra myndigheter. Myndigheten har riktat in verksamheten mot känsliga områden, nya företeelser samt områden där risken för integritetskränkning är särskilt stor. Under året har Datainspektionen bland annat bedrivit tillsyn mot forskningsprojekt som hanterar känsliga personuppgifter, hälso- och sjukvårdens behandling av patientuppgifter, stora IT-system inom polisen, kameraövervakning på arbetsplatser, i flerfamiljshus och på skolor, användning av s.k. molntjänster, bankers användning av mobilappar och företag som använder bakgrundskontroll vid rekryteringar.

Tillsynen har omfattat kommuner, statliga myndigheter samt privata företag. Inspektionerna utformas som skrivbordsinspektioner där tillsyn sker med utgångspunkt i underlag som inkommit till myndigheten, fältinspektioner och enkätinspektioner. Antalet inledda tillsynsärenden uppgick till 247 stycken vilket är en ökning med 15 procent i jämförelse med 2010. Ökningen består framförallt av s.k. skrivbordsinspektioner och enkätinspektioner som är mindre resurskrävande än de s.k. fältinspektionerna. Antalet avslutade ärenden uppgick till 154 stycken, vilket är en minskning med 27 procent jämfört 2010 men till nivå som kan betecknas som genomsnittlig under de senaste fem åren. Under 2011 ökande ärendebalanserna vilket framförallt förklaras av att ett stort antal enkätinspektioner påbörjades under senare delen av året. Datainspektionens arbete att värna om den personliga integriteten i samband med utvecklingen av e-förvaltning inom stat, kommun och landsting har fortsatt under 2011. Arbetet bestod i inspektioner, remissyttranden och samverkan.

Datainspektionen har 2011 liksom under tidigare år bedrivit en aktiv informationsverksamhet i syfte att synliggöra integritetsfrågorna i samhället. Under 2011 har myndigheten fått ett allt större genomslag via media, sin utvecklade hemsida samt genom myndighetens publikationer. I likhet med tidigare år har myndigheten fortsatt arrangerat utbildningar för personuppgiftsombud, genomfört informationsinsatser vid seminarier och konferenser samt besvarat frågor genom

myndighetens upplysningstjänst. Därutöver har Datainspektionen utgjort en viktig remissinstans.

Datainspektionen har bedrivit en aktiv samverkan med andra myndigheter och organisationer. Under året har samverkan skett med bl.a. Post- och Telestyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Socialstyrelsen och Centrala etikprövningsnämnden i syfte att åstadkomma samsyn i integritetsfrågor, att utbyta information om handläggning av ärenden och att klargöra gränser mellan myndigheternas tillsynsansvar. Datainspektionen bedriver en aktiv internationell samverkan. Bland annat medverkar man i EU:s tillsyn över och utveckling av dataskyddsdirektivet med syfte att direktivet ska tillämpas enhetligt i medlemsstaterna. Myndigheten deltar därutöver bland annat i tillsynen över den centrala stödfunktionen i Schengens informationssystem (SIS) samt den EU-gemensamma tillsynsmyndigheten för Europol (Joint Supervisory Body of Europol, JSB).

Tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet

Under 2011 lade Datainspektionen knappt 15 procent av sina resurser på tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet. Under året påbörjade Datainspektionen 10 tillsynsärenden enligt kreditupplysningslagen och avgjorde 13 ärenden. Tillsynsverksamheten på kreditupplysningsområdet har under 2011 inriktats på branschens tillämpning av de lagändringar i kreditupplysningslagen som trädde i kraft i början av året.

I jämförelse med tidigare år har antalet tillsynsärenden enligt inkassolagen sjunkit något, från drygt 80 ärenden 2009 och 2010 till drygt 60 ärenden 2011. Detta förklaras av att Datainspektionen prioriterat arbetet med att revidera myndighetens allmänna råd om inkassoverksamheten och att utbilda inkassobranchen.

9.7.3 Analys och slutsatser

Justitiekanslern

Regeringen bedömer att Justitiekanslern har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Det är positivt att myndighetens handläggningstider har minskat

för merparten av ärendetyperna. Det är av vikt att Justitiekanslern fortsätter bedriva ett aktivt utvecklingsarbete för att ytterligare förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten.

Datainspektionen

Regeringen bedömer att Datainspektionen har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Med utgångspunkt i ett omfattande uppdrag, ett föränderligt och växande arbetsfält och begränsade resurser har Datainspektionen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under året.

9.8 Politikens inriktning

9.8.1 Demokrati

Allmänna val och valdeltagande

Det långsiktiga arbetet för att främja ett högt och jämlikt valdeltagande kommer även fortsättningsvis att prioriteras av regeringen.

Ett gott förtroende för valsyste­met och röstningsprocessen är en grundförutsättning för en väl fungerande demokrati. Det är viktigt för demokratin att val kan genomföras på ett effektivt och säkert sätt.

Översyn av valsyste­met

I oktober 2011 beslutade regeringen direktiv till en parlamentarisk kommitté för att göra en översyn av delar av valsyste­met (Ju 2011:13).

Ett av målen med översynen är att, främst utifrån erfarenheterna från 2010 års allmänna val, förbättra regleringen av förfarandet i syfte att undvika felaktigheter och brister vid hanteringen av röster.

Kommittén ska överväga om reglerna för mandatfördelningen vid riksdagsval bör ändras. Kommittén ska även överväga om den fria nomineringsrätten bör inskränkas genom krav på förhandsanmälan av partier och kandidater inför ett val och om reglerna bör ändras i syfte att uppnå en proportionell mandatfördelning i val till kommunfullmäktige i valkretsindelade kommuner. Kommittén ska också överväga om det bör inrättas möjligheter att använda ett elektroniskt röstningsförfarande. Vad gäller för­ tidsröstning ska kommittén bl.a. se över kommunernas rutiner såväl i fråga om röst­ mottagning och rösträkning i både röstnings-

lokaler och vallokaler, som när det gäller den praktiska hanteringen av valsedlar, och öppet-hållande i lokaler för förtidsröstning. Uppdraget omfattar också frågor om kommunernas ansvar för förtidsröstning utanför omvalsområdet vid omval. Kommittén ska lämna ett delbetänkande senast den 14 december 2012 och ett slutbetänkande senast den 15 mars 2013.

Programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020

Europeiska kommissionen presenterade i december 2011 ett förslag om inrättande av programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020. Förslaget att inrätta programmet ingår som en del i kommissionens förslag på det rättsliga området i EU:s fleråriga budgetram för perioden 2014–2020. Programmets övergripande syfte är att öka kunskapen om Europeiska unionen och främja medborgarengagemang. Programmet bygger på det nuvarande programmet Ett Europa för medborgarna (2007–2013). Regeringen anser att det är positivt att kommissionen lämnat förslag som syftar till att uppmuntra medborgarnas demokratiska delaktighet och att öka kunskapen om EU.

Vidgat inflytande med hjälp av e-verktyg

Under 2013 är stärkta möjligheter till insyn, inflytande och delaktighet i de politiska beslutsprocesserna ett fortsatt prioriterat område för demokratipolitiken. Regeringen kommer därför att stödja det arbete som Sveriges kommuner och landsting (SKL) bedriver inom detta område även under 2013.

I ett fortsatt nära samarbete med SKL ska de metoder för medborgardialog med stöd av it som har tagits fram sedan 2006 tillgänglig-göras bland landets kommuner och landsting.

Den ökade användningen av it skapar också möjligheter för ökad transparens i den offentliga förvaltningen.

Fördjupade möjligheter till medborgarinflytande i beslutsprocessen

För att ytterligare fördjupa medborgares möjligheter till insyn och inflytande, fortsätter arbetet för stärkta möjligheter till deltagande i den lokala beslutsprocessen.

Ett område som kommer vara fortsatt prioriterat i arbetet är regeringens samarbete med SKL och den treåriga satsning där ett 30-tal kommuner och landsting får stöd i arbetet att

utveckla medborgardialogen så att den integreras i beslutsprocessen på ett systematiskt sätt.

Regeringen ser samtidigt över vilka åtgärder som behöver vidtas för att ytterligare öka medborgarinflytandet.

En digital agenda för Sverige

Under 2013 kommer regeringen fortsätta sitt arbete för att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Det finns ingen statlig myndighet som ensam ansvarar för de it-politiska frågorna. Under 2012 har regeringen därför inrättat en Digitaliseringskommission som har i uppdrag att verka för att nå det it-politiska målet i den digitala agendan och att fullfölja regeringens ambitioner inom området.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2015. (Se vidare utgiftsområde 22, Politiken för informationssamhället).

Medborgarinitiativet – ett verktyg för stärkt demokrati och medborgarinflytande på EU-nivå

Sedan den 1 april 2012 kan EU-medborgare begära att Europeiska kommissionen ska lägga fram ett förslag i deras intresse.

Regeringen ser den nya möjligheten för EU-medborgare att påverka den politiska dagordningen som ett verktyg för stärkt demokrati och medborgarinflytande.

Handlingsplanen för att värna demokrati mot våldsbejakande extremism

I skrivelsen Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (Skr. 2011/12:44) framhåller regeringen behovet av insatser för att förebygga våldsbejakande extremism och av ett långsiktigt arbete för att öka den demokratiska medvetenheten. Regeringen ska under 2012–2014 genomföra de åtgärder som redovisades i handlingsplanen och arbeta utifrån de målsättningar som presenterades i denna.

Åtgärder för att stärka de demokratiska värderingarna

Arbetet med att stärka de demokratiska värderingarna, särskilt bland unga, är ett prioriterat område. Regeringen kommer även under 2013 att avsätta medel till Ungdomsstyrelsen för att fördela till organisationer inom det civila samhället som genomför demokrati-främjande verksamhet.

Forum för levande historias arbete med att stärka ungas demokratiska värderingar kommer vidareutvecklas. Regeringen avser att ge Forum för levande historia i uppdrag att stärka medvetenheten om demokratins grundläggande principer genom att bl.a. belysa demokratins historia, utveckling och betydelse utifrån ett europeiskt sammanhang.

Regeringen kommer även att ge Nämnden för statligt stöd till trossamfunden ett fortsatt uppdrag att föra en dialog med trossamfunden i syfte att stimulera ett arbete med demokrati, demokratiska värderingar och att motverka antidemokratiska yttringar.

Vidare har internet fått allt större betydelse för det demokratiska samtalet. Regeringen har gett Statens medieråd i uppdrag att genomföra en studie om antidemokratiska budskap som förmedlas via internet och hur unga kan stärkas mot sådana budskap. Med utgångspunkt i studien avser regeringen att ge Statens medieråd i uppdrag att arbeta för att stärka mediekunnigheten och utveckla det kritiska medieanvändandet bland barn och unga.

Åtgärder för att förebygga våldsbejakande extremism

Arbetet med att värna demokratin och att förebygga våldsbejakande extremism måste få en bred förankring i samhället. Ett samhälle som inte tydligt tar avstånd från ideologiskt motiverat våld riskerar att bli polariserat. Regeringen har under 2012 tillsatt en särskild utredare som ska skapa förutsättningar för ett effektivare arbete för att förebygga våldsbejakande extremism (dir. 2012:57). Utredaren ska ta fram ett utbildningsmaterial med metoder om hur den våldsbejakande extremismen kan förebyggas, verka för att det förebyggande arbetet breddas och främja samverkan och kunskapsutbyte mellan kommuner, myndigheter och organisationer inom det civila samhället.

Det civila samhällets aktörer är särskilt viktiga när det gäller att förebygga våldsbejakande extremism. Regeringen kommer även under 2013 att avsätta medel till Ungdomsstyrelsen för att fördela medel till organisationer inom det civila samhället som arbetar med att förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistgrupper och som stöder avhopp från sådana miljöer.

För att kunna vidareutveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism

är det viktigt att regeringen har en aktuell kunskap om dessa miljöer i Sverige.

Arbetet med att motverka hot och våld som riktas mot förtroendevalda kommer att vara ett fortsatt prioriterat område. Brottsförebyggande rådet har under 2012 genomfört en kartläggning av omfattningen av hot och våld mot förtroendevalda. Kartläggningen kommer att utgöra ett underlag för åtgärder för att förebygga och motverka hot och våld mot förtroendevalda.

Det internationella kunskapsutbytet och samarbetet för att förebygga våldsbejakande extremism är av särskild betydelse. De utmaningar som den våldsbejakande extremismen innebär kan inte enbart ses som en nationell angelägenhet. Med avsikt att stärka det förebyggande arbetet mot våldsbejakande högerextremism inom EU genomför regeringen ett projekt som avser att kartlägga den våldsbejakande högerextremismen inom EU och att belysa och sprida exempel på framgångsrikt förebyggande arbete. Projektet är i huvudsak finansierat av kommissionen och genomförs i samverkan med andra medlemsstater samt privata organisationer. Regeringen kommer även att delta vid internationella konferenser och i europeiska nätverk för samarbete kring det förebyggande arbetet.

9.8.2 Mänskliga rättigheter

Det fortsatta systematiska arbetet för mänskliga rättigheter i Sverige

Regeringens arbete för mänskliga rättigheter på nationell nivå har bedrivits med utgångspunkt i två handlingsplaner (skr. 2001/02:83 och 2005/06:95). Regeringen bedömer att arbetet för mänskliga rättigheter i Sverige framöver bör förstärkas och förtydligas. Regeringen kommer därför att återkomma till riksdagen med en skrivelse med en samlad strategi för mänskliga rättigheter i Sverige. I arbetet med strategin beaktas de förslag som lämnats av Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige (Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter, SOU 2010:70) respektive utredningen för utvärdering av den andra nationella handlingsplanen för mänskliga rättigheter (Samlat, genomtänkt och uthålligt?, SOU 2011:29). Förslagen har remissbehandlats och bereds i Regeringskansliet. Arbetet på området bygger också på vad som

framkommit i kartläggningen av situationen för mänskliga rättigheter i Sverige.

Det är en central del i arbetet med att skydda de mänskliga rättigheterna att säkerställa att konventionsåtaganden beaktas inom hela den offentliga verksamheten, såväl inom staten som inom kommuner och landsting. Det är viktigt att det finns kunskap och medvetenhet om rättigheterna så att dessa respekteras i verksamheten.

Åtgärder inom särskilda rättighetsområden

Arbetet med att samordna och utveckla frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå innebär att ta helhetsgrepp om konventionsstadgade frågor som rör en rad samhällsområden. I detta arbete ingår också att utifrån en sådan överblick identifiera särskilt angelägna frågor och områden. Regeringens arbete med frågor som rör särskilda aspekter av de mänskliga rättigheterna, såsom barnets rättigheter, funktionshinderpolitiken och minoritetspolitiken, fortsätter genom sedan tidigare antagna handlingsplaner och strategidokument. Dessa områden har alla en gemensam bas i konventionerna om mänskliga rättigheter och delar också flera arbetssätt, bl.a. vad gäller rättighetsperspektiv och samspelet mellan internationellt samarbete och verksamheten på nationell nivå. Därför är det viktigt med en fortsatt aktiv dialog och samordning mellan dessa områden.

Samråd och uppföljning

En strategi för mänskliga rättigheter utgör inte en färdig lösning utan bör snarare ses som ett led i en kontinuerlig process för skydd av individens fri- och rättigheter, där regelbunden uppföljning av arbetet utgör stommen.

Ett uppföljningsarbete bör bedrivas i förhållande till mål och delmål och vila på tre pelare. För det första lämnar internationella övervakningsorgan återkommande synpunkter och rekommendationer om hur Sverige och andra stater efterlever sina åtaganden om mänskliga rättigheter. Det är en viktig del av arbetet för mänskliga rättigheter att regelbundet sammanställa de synpunkter som Sverige får från de internationella övervakningsorganen, att identifiera synpunkter som återkommer eller som tyder på strukturella brister samt att överväga om åtgärder behöver vidtas.

För det andra bör uppföljningsarbetet omfatta återkommande samråd om arbetet för de mänskliga rättigheterna. Att skydda och främja

de mänskliga rättigheterna är en angelägenhet för samhällsaktörer inom flera områden och sektorer, bl.a. statliga myndigheter, kommuner och landsting, organisationer inom det civila samhället samt för näringslivet. Samråden bör både syfta till att inhämta synpunkter och förslag och till att finna former för samverkan kring angelägna frågor.

För det tredje bör uppföljningsarbetet omfatta kunskapsinhämtning och -utveckling.

Arbetet inom FN, EU och Europarådet

I maj 2010 granskades Sverige av FN:s råd för mänskliga rättigheter inom ramen för rådets allmänna granskning av hur FN:s medlemsstater följer de mänskliga rättigheterna. Denna granskning genomförs för varje medlemsstat med mellan fyra och fem års mellanrum. Sverige kommer att i september 2012 redovisa en halvtidsrapport om genomförandet av de rekommendationer som Sverige mottog och accepterade 2010. Rådets nästa granskning av Sverige beräknas ske 2015.

För regeringen är det av stor vikt att alla EU:s institutioner såväl som medlemsstaterna tar sitt ansvar för att se till att grundläggande rättigheter följs och respekteras. Rådet för rättsliga och inrikes frågor fattade i juni 2012 beslut om ett förslag till nytt ramprogram för EU:s byrå för grundläggande rättigheter (byrån) för åren 2013–2017. Rådet har överlämnat förslaget till Europaparlamentet för dess godkännande. Ramprogrammet specificerar de temaområden som byrån ska arbeta med under den kommande femårsperioden. Byråns ramprogram beslutas av rådet efter förslag från kommissionen och godkännande av Europaparlamentet. I kommissionens förslag till nytt ramprogram för 2013–2017 fanns polisärt och straffrättsligt samarbete med som ett temaområde. Detta område ingår dock inte i det ramprogram som rådet har beslutat om och överlämnat till Europaparlamentet. Rådet enades dock om en deklaration som innebär en överenskommelse om att längre fram granska förslaget om att inkludera polisärt- och straffrättsligt samarbete som ett område som byrån kan arbeta med. Detta planeras ske när den pågående utvärderingen av byrån är avslutad, dvs. under hösten 2012. Regeringen anser att det efter Lissabonfördragets ikraftträdande är naturligt att inkludera polisärt och straffrättsligt samarbete i byråns mandat. Det är viktigt att byrån får en

heltäckande bild av efterlevnaden av grundläggande rättigheter inom EU.

Inom ramen för Europarådet är Sverige bl.a. en aktiv förespråkare för att homosexuella, bisexuella och transpersoner ska kunna åtnjuta de mänskliga rättigheterna på samma villkor som andra. Under det kommande året ska Sverige och andra medlemsstater redovisa sitt arbete med att genomföra Europarådets rekommendation om rättigheter för homo- och bisexuella personer samt personer med könsöverskridande identitet eller uttryck. Andra frågor om mänskliga rättigheter som regeringen prioriterar i Europarådet är romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och frågor om barnets rättigheter.

Europadomstolen har en central roll i det europeiska systemet för skydd av mänskliga rättigheter. Den enskilda klagorätten till Europadomstolen utgör en hörnsten. Det är av största vikt att säkerställa att domstolen även fortsättningsvis kan bedriva ett effektivt arbete och att den enskilda klagorätten värnas. För att konventionssystemet ska fungera krävs att medlemsstaterna genomför konventionen fullt ut på nationell nivå. Även om både domstolen och medlemsstaterna har en roll i att säkerställa skyddet av konventionsrättigheterna så är det medlemsstaterna själva som har det huvudsakliga ansvaret.

9.9 Budgetförslag

9.9.1 6:1 Allmänna val och demokrati

Tabell 9.2 Anslagsutveckling 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

2011	Utfall	57 123	Anslags- sparande	18 784
2012	Anslag	35 340 ¹	Utgifts- prognos	34 444
2013	Förslag	44 000		
2014	Beräknat	36 340		
2015	Beräknat	21 340		
2016	Beräknat	21 340		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för statens kostnader för valsedlar och annat valmaterial samt ersättningar till myndigheter och kommunerna för biträde i samband med val. Anslaget används också för uppföljning och utveckling av demokrati-politiken, arbete med att värna och stärka demokratin och mångvetenskaplig demokrati-forskning. Vidare får anslaget användas för vissa administrationskostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området.

Anslagets storlek beror till största delen på vilka val som hålls under året.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för ramanslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 15 000 000 kronor under perioden 2014–2016.

Regeringen har riksdagens bemyndigande att under innevarande år ingå ekonomiska åtaganden. Fortsatt stöd till mångvetenskaplig demokratiforskning förutsätter att långsiktiga åtaganden om forskningsbidrag kan göras även fortsättningsvis. Regeringen bör därför bemyndigas att besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 15 000 000 kronor under perioden 2014–2016.

Tabell 9.3 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–20XX
Ingående åtaganden		5 000	0	15 000	10 000	10 000
Nya åtaganden		0	15 000			
Infriade åtaganden		- 5 000	0	- 5 000	-10 000	
Utestående åtaganden	5 000	0	15 000	10 000	0	0
Erhållet/föreslaget bemyndigande	5 000	15 000	15 000			

Regeringens överväganden

Under år 2014 infaller två nationella val. Dels valet till Europaparlamentet och dels de allmänna valen. Utifrån att valen äger rum samma år går det att göra stordriftsfördelar och samordningsvinster. Samtidigt innebär valen en ökad arbetsbelastning för den centrala valadministrationen.

Regeringen gör bedömningen att en del insatser och åtgärder som krävs för att säkerställa valen 2014 kan utföras redan under år 2013. Detta gäller främst upphandlingar och produktion av valmaterial.

Regeringen föreslår därför att anslaget utökas med 7 660 000 kronor under 2013. Regeringen avser att återkomma till riksdagen inför budgetpropositionen för 2014 med förslag på utökade medel till anslaget i syfte att finansiera valen under 2014. Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 44 000 000 kronor anvisas under anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2013.

Tabell 9.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	35 340	35 340	35 340	35 340
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	8 660	1 000	-14 000	-14 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	44 000	36 340	21 340	21 340

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

9.9.2 6:2 Justitiekanslern

Tabell 9.5 Anslagsutveckling 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

2011	Utfall	28 788	Anslags-sparande	- 36
2012	Anslag	34 488 ¹	Utgifts-prognos	34 392
2013	Förslag	36 617		
2014	Beräknat	39 422 ²		
2015	Beräknat	40 164 ³		
2016	Beräknat	41 058 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 38 528 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 38 529 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 38 528 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Justitiekanslerns förvaltningskostnader. Justitiekanslerns främsta uppgifter är att utöva tillsyn över den offentliga förvaltningen, att bevaka statens rätt i rättegångar, att svara för statens skadereglering, att vara regeringens juridiske rådgivare samt att vara åklagare i mål rörande tryck- och yttrandefrihetsbrott. Justitiekanslern utövar också tillsyn över advokatväsendet och har vissa uppgifter enligt lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning. Justitiekanslern bedriver även arbetet med att, för statens räkning, överklaga beslut om rättshjälp och ersättning till rättsliga biträden. Dessutom företräder Justitiekanslern svenska staten i de internationella oljeskade-fonderna.

Regeringens överväganden

För att Justitiekanslern ska kunna upprätthålla en godtagbar nivå på verksamheten utifrån det uppdrag myndigheten har, bland annat som tillsynsmyndighet över andra myndigheter och deras ärendehantering, föreslås att anslaget ökas med 2 000 000 kronor från och med år 2013.

Anslaget beräknas öka med ytterligare 2 000 000 kronor 2014, så som regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2012.

Regeringen föreslår att 36 617 000 kronor anvisas under anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2013. Åren 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget uppgå till 39 422 000 kronor, 40 164 000 kronor respektive 41 058 000 kronor.

Tabell 9.6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	34 488	34 488	34 488	34 488
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	129	932	1 598	2 402
Beslut	2 000	4 046	4 122	4 214
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt		-44	-45	-46
Förslag/ beräknat anslag	36 617	39 422	40 164	41 058

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

9.9.3 6:3 Datainspektionen

Tabell 9.7 Anslagsutveckling 6:3 Datainspektionen

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2011		36 750	434
2012	Anslag	37 393 ¹	36 869
2013	Förslag	42 583	
2014	Beräknat	43 545 ²	
2015	Beräknat	44 376 ³	
2016	Beräknat	45 376 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 42 530 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 42 530 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 42 530 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Datainspektionens förvaltningskostnader. Datainspektionen har till uppgift att verka för att människor skyddas mot att deras personliga integritet kränks genom behandling av personuppgifter och för att god sed iakttas i kreditupplysnings- och inkasso-verksamhet.

Regeringens överväganden

Det är av vikt att Datainspektionens tillsyn av den offentliga förvaltningen, inte minst inom integritetsområdet, fungerar i enlighet med de krav som ställs på myndigheten. Det är också angeläget att myndigheten kan utföra sitt uppdrag utifrån de omvärldsförändringar som påverkar verksamheten. Mot bakgrund av detta ökas Datainspektionens anslag med 2 000 000 kronor från och med 2013.

Regeringen planerar en proposition där det föreslås att det från och med den 1 juli 2013 införs ett nytt centralt tillsynsansvar på kameraövervakningsområdet. För att finansiera förslaget ökas Datainspektionens anslag med 3 000 000 kronor från och med 2013. Förslaget innebär även att rätten att överklaga beslut om kameraövervakning för att tillvarata allmänhetens intressen kommer att flyttas till Datainspektionen från Justitiekanslern.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 42 583 000 kronor anvisas under anslaget 6:3 *Datainspektionen* för 2013. För åren 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget uppgå till 43 545 000 kronor, 44 376 000 kronor respektive 45 376 000 kronor.

Tabell 9.8 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:3 Datainspektionen

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	37 393	37 393	37 393	37 393
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	144	1 040	1 773	2 656
Beslut	5 000	5 119	5 217	5 335
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	46	-7	-7	-7
Förslag/ beräknat anslag	42 583	43 545	44 376	45 376

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

9.9.4 6:4 Svensk författningssamling

Tabell 9.9 Anslagsutveckling 6:4 Svensk författningssamling

Tusental kronor				
2011	Utfall	1 154	Anslags- sparande	17
2012	Anslag	1 200 ¹	Utgifts- prognos	1 170
2013	Förslag	1 300		
2014	Beräknat	1 300		
2015	Beräknat	1 300		
2016	Beräknat	1 300		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används bland annat för den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS) till kommuner, landsting och kommunbibliotek som regleras i 7 § författningssamlingsförordningen (1976:725), den så kallade frilistan.

Regeringens överväganden

Statens utgifter för den kostnadsfria tilldelningen av SFS har ökat. I budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1 utg.omr. 1 avsnitt 9.12.4) redovisades behovet av en höjning av anslaget med 200 000 kronor från och med 2011 och med ytterligare 100 000 kronor från och med 2013.

Regeringen föreslår att anslaget 6:4 *Svensk författningssamling* för 2013 uppgår till 1 300 000 kronor. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget uppgå till 1 300 000 kronor för respektive år.

Tabell 9.10 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:4 Svensk författningssamling

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	1 200	1 200	1 200	1 200
Förändring till följd av:				
Beslut	100	100	100	100
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 300	1 300	1 300	1 300

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

9.9.5 6:5 Valmyndigheten

Tabell 9.11 Anslagsutveckling 6:5 Valmyndigheten

Tusental kronor				
2011	Utfall	15 261	Anslags- sparande	527
2012	Anslag	18 246 ¹	Utgifts- prognos	18 246
2013	Förslag	18 504		
2014	Beräknat	18 890 ²		
2015	Beräknat	19 235 ³		
2016	Beräknat	19 653 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 18 483 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 18 483 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 18 482 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Valmyndighetens förvaltningskostnader. Valmyndigheten är en förvaltningsmyndighet för frågor om val och folkomröstningar.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget 6:5 *Valmyndigheten* uppgår till 18 504 000 kronor 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget uppgå till 18 890 000 kronor, 19 235 000 kronor respektive 19 653 000 kronor.

Tabell 9.12 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:5 Valmyndigheten

Tusental kronor				
	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	18 246	18 246	18 246	18 246
Förändring till följd av:				
Pris- och löneomräkning ²	258	666	1 011	1 430
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt		-22	-22	-23
Förslag/beräknat anslag	18 504	18 890	19 235	19 653

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

9.9.6 6:6 Stöd till politiska partier

Tabell 9.13 Anslagsutveckling 6:6 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

2011	Utfall	171 103	Anslags- sparande	97
2012	Anslag	171 200 ¹	Utgifts- prognos	166 864
2013	Förslag	171 200		
2014	Beräknat	171 200		
2015	Beräknat	171 200		
2016	Beräknat	171 200		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för stöd till de politiska partierna. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag.

Partistödet delas ut som ett bidrag per riksdagsplats. Resultatet i de senaste två valen räknas. Bidraget är för närvarande 333 300 kronor per plats och år.

Kanslistödet lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Medlen betalas ut av Partibidragsnämnden.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2013 för ramanslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2014.

Enligt lagen (2006:999) med ekonomi-administrativa bestämmelser för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndigande för beslut om bland annat bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år statsbudgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2013 besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2014.

Tabell 9.14 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2011	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016–20XX
Ingående åtaganden		171 200	171 200	171 200		
Nya åtaganden		171 200	171 200			
Infriade åtaganden		-171 200	-171 200	-171 200		
Utestående åtaganden	171 200	171 200	171 200			

Erhållet/förslaget bemyndigande

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 171 200 000 kronor anvisas under anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget uppgå till 171 200 000 kronor för respektive år.

Tabell 9.15 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 6:6 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	171 200	171 200	171 200	171 200
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	171 200	171 200	171 200	171 200

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10 Nationella minoriteter

10.1 Omfattning

Området omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken. Verksamhet som rör de nationella minoriteterna bedrivs utöver detta område även inom t.ex. områdena utbildningspolitik, språkpolitik och samepolitik.

10.2 Utgiftsutveckling

År 2013 ökar utgifterna inom området med 7 miljoner kronor jämfört med aviserade medel i statens budget för 2012.

Ökningen förklaras av att anslag 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* tillförs 11 miljoner kronor för att möjliggöra att fler kommuner ska kunna anslutas till de språkliga förvaltningsområdena. Samtidigt minskar anslaget med 4 miljoner kronor då den särskilda satsningen för den judiska minoritetens säkerhetsarbete avslutas 2012.

Tabell 10.1 Utgiftsutveckling inom område Nationella minoriteter

Miljoner kronor

	Utfall 2011	Budget 2012 ¹	Prognos 2012	Förslag 2013	Beräknat 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
<i>Område Nationella minoriteter</i>							
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	85	90	88	97	97	97	97
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer		12	11	12	12	12	2
Summa Område Nationella minoriteter	85	101	99	108	108	108	98

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

10.3 Mål

Målet för regeringens politik avseende nationella minoriteter är (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83):

- att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Målet ska följas upp inom följande delområden (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272):

- diskriminering och utsatthet,
- inflytande och delaktighet, samt
- språk och kulturell identitet.

10.4 Resultatredovisning

10.4.1 Resultat

Diskriminering och utsatthet

Att skydda de nationella minoriteterna innebär att värna om de mänskliga rättigheterna, motverka diskriminering av personer som tillhör nationella minoriteter samt främja respekt i samhället för olikheter i ursprung, identitet, kultur och språk. Diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, som nationella minoriteter omfattas av, ska således bekämpas aktivt och de nationella minoriteterna ska ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor.

Diskrimineringsombudsmannen

Sedan Diskrimineringsombudsmannen (DO) inrättades i januari 2009 har myndigheten utrett anmälningar om diskriminering och kränkande behandling av nationella minoriteter.

Under 2011 fick DO in 694 anmälningar om etnisk diskriminering och en majoritet av dem handlade om diskriminering vid tillhandahållande av varor och tjänster. Flera fall rör personer, främst kvinnor, som nekats tillträde till restauranger eller butiker med hänvisning till deras romska tillhörighet. Enligt DO visar anmälningar till myndigheten att det inte är ovanligt att romska barn är med och ser när deras föräldrar blir utsatta för den här typen av kränkningar. Flera av anmälningarna som gäller

upplevd diskriminering vid kontakt med socialtjänsten kommer också från romer.

DO har utifrån rapporten Romers rättigheter, som publicerades våren 2011, genomfört två rättighetsbaserade utbildningsinsatser. Den första med fokus på kvinnors rättigheter och rätten till bostad och den andra med fokus på praktikprovning efter samråd med de medverkande vid det första tillfället. Myndigheten har också spridit resultaten från rapporten genom seminarier med romska representanter och kommunala tjänstemän på chefsnivå i Göteborg, Stockholm, Helsingborg och Malmö. En dialog har initierats med Socialstyrelsen om diskriminering i socialtjänsten. Rätten till sjukvård på lika villkor är ett av två fokusområden för DO rörande romer.

I februari 2012 presenterades regeringens strategi för romsk inkludering till riksdagen (skr. 2011/12:56). Den syftar till att säkerställa att romer har lika möjligheter och rättigheter som andra och inte utsätts för diskriminering i sin vardag. Inom ramen för strategin kommer DO att vara en av de myndigheter som ska följa det lokala arbetet.

Vid sidan av tillsynen rörande efterlevnaden av diskrimineringslagen (2008:567) är det förebyggande arbetet en viktig komponent för att motverka diskriminering. DO har därför under 2011 tagit fram basmaterial och fakta om diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet.

DO har under 2011 haft särskilda samråd med de fem nationella minoriteterna där viktiga frågor och utvecklingsområden för respektive minoritet har identifierats. Dessa har vidarebefordrats till en rad nyckelaktörer, såsom Statens Skolverk (Skolverket), Skolinspektionen och Socialstyrelsen. Det har bl.a. handlat om rätten till inflytande och delaktighet, rätten till utbildning och språkliga rättigheter liksom romers erfarenheter av diskriminering inom socialtjänsten.

I december 2011 fick DO i uppdrag att genomföra en förstudie om metoder som skulle kunna användas för att samla in uppgifter, utan att registrera etnicitet, om levnadsförhållanden bland befolkningen bl.a. med avseende på det ungefärlig antal personer som identifierar sig som tillhörande Sveriges nationella minoriteter. Uppdraget ska redovisas i november 2012.

Jämställdhetsatsningen inom minoritetspolitiken

Under 2008–2010 genomförde regeringen en särskild satsning för att stärka nationella minoritetskvinnors ställning i samhället (prop. 2007/08:1) finansierad med medel från den särskilda jämställdhetsatsningen (anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder inom utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet). Utvärderingen av satsningen visar på att den bidragit till en ökad medvetenhet om jämställdhetsfrågor bland grupperna och att ett mer systematiskt jämställdhetsarbete har påbörjats. Vissa minoritetsorganisationer vittnade även om förändrade attityder hos deltagare i de projekt som genomförts. Vidare visar utvärderingen att satsningen bidrog till erfarenhetsutbyte mellan de olika minoritetsgrupperna bl.a. genom att ett nätverk mellan minoritetskvinnor skapades. Arbetet bedöms ha bidragit till att stärka minoriteternas egenmakt och då särskilt för romska kvinnor. Mot bakgrund härav har regeringen ansett att det finns anledning att fortsätta att stödja de nationella minoriteternas organisationer, såväl deras arbete för jämställdhet som mot diskriminering. Ett uppdrag lämnades därför i juli 2011 till Ungdomsstyrelsen att besluta och fördela bidrag till dessa organisationer för deras arbete med att öka jämställdheten mellan kvinnor och män och att motverka diskriminering. Uppdraget löper under perioden 2011–2014. Ungdomsstyrelsen ska senast den 1 mars 2015 slutredovisa uppdraget.

Ökad säkerhet för den judiska minoriteten

En av de återkommande synpunkterna från den judiska minoriteten, t.ex. vid de årliga samråden med ansvarigt statsråd, är att de på grund av en upplevd bristande säkerhet, har svårt att kunna åtnjuta de i lag skyddade minoritetsrättigheterna. I december 2011 beslutade därför regeringen att avsätta 4 miljoner kronor för den judiska minoritetens interna säkerhetsarbete i syfte att öka säkerheten och minska utsattheten för den judiska minoriteten i samhället. Inom ramen för detta erhöll Judiska centralrådet 3,5 miljoner kronor, som efter bedömning av behov av säkerhetshöjande insatser fördelats till judiska församlingar och till andra föreningar och organisationer som bedriver verksamhet för den judiska minoriteten. Judiska centralrådet ska senast den 1 april 2013 lämna en slutrapport om

bl.a. hur medlen använts och vilka effekter som uppnåtts.

Stärkt kunskap om nationella minoriteter

För att öka kunskapen om de nationella minoriteterna och minoritetsrättigheterna driver Sametinget webbsidan www.minoritet.se. Webb-sidan utgör ett viktigt stöd i arbetet med nationella minoritetsfrågor. Under 2011 har myndigheten genomfört ett samråd med företrädare för de nationella minoritetsorganisationerna för att inhämta synpunkter om webbsidan med syfte att utveckla den. Överlag var åsikterna positiva.

Vidare har ett särskilt intranät initierats på webbsidan under 2011 som ska fungera som ett forum för de tjänstemän som arbetar med minoritetsfrågor. Webb-sidan har under 2011 haft närmare 3 000 besök i genomsnitt per månad.

Inflytande och delaktighet

Regeringens arbete syftar till att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem inom viktiga samhällsområden och därmed öka dessa gruppers egenmakt.

Samrådsmöten och samrådsformer

Under 2011 och det första halvåret 2012 har samrådsmöten genomförts med ansvarigt statsråd och företrädare för de nationella minoriteterna. I början av 2012 genomfördes även ett särskilt samråd med ungdomsföreträdare för de nationella minoriteterna. Syftet med det samrådet var att ungdomarna dels skulle få tillfälle att utbyta erfarenheter med varandra, dels framföra synpunkter kring Sveriges minoritetspolitik och ges möjlighet att ta upp angelägna frågor för respektive minoritet. Som ett resultat av samrådet har det Romska ungdomsförbundet tillsammans med övriga nationella minoriteters ungdomsförbund sökt och beviljats medel från Ungdomsstyrelsen för att skapa en plattform för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan grupperna.

Enligt 5 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska förvaltningsmyndigheter ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för nationella minoriteter i sådana

frågor. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har under 2011 fortsatt att förmedla kunskap och erfarenheter när det gäller denna samrådsskyldighet. Länsstyrelsen och Sametinget framhåller att förekomsten av fungerande samråd med berörda nationella minoriteter är central och det viktigaste instrumentet för att uppnå lagens syften. Formerna för och omfattningen av sådana samråd varierar dock fortfarande mycket. De flesta kommuner och landsting som ingår inom de numera utvidgade förvaltningsområdena har kommit igång med organiserade samråd med nationella minoriteter. I kommuner och landsting som inte ingår i något förvaltningsområde återstår dock arbete för att lagens intentioner vad gäller kommunala samråd ska vara uppfyllda.

Statsbidrag till företrädare för de nationella minoriteterna

Statsbidrag utbetalas, enligt förordningen (2005:765) om statsbidrag för nationella minoriteter, årligen till organisationer för de nationella minoriteterna efter ansökan. Länsstyrelsen i Stockholms län administrerar bidraget och i maj 2011 tog myndigheten fram verkställighetsföreskrifter, vilka trädde i kraft den 1 juni 2011. Elva organisationer ansökte om bidrag 2011. Samtliga organisationer beviljades medel om totalt 4,6 miljoner kronor. Detta kan jämföras med 2010 då fem av elva sökande beviljades bidrag.

Sametinget har under året fördelat 200 000 kronor i bidrag till samiska organisationer för verksamhet inom det minoritetspolitiska området.

Därutöver har regeringen avsatt 400 000 kronor per år under 2011 och 2012 till Sametinget, Sverigefinländarnas delegation respektive Svenska tornedalingarnas riksförbund i syfte att stärka samers, sverigefinnars och tornedalingars förutsättningar för samråd och dialog med kommunerna inom respektive förvaltningsområde.

Språk och kulturell identitet

Det allmännas särskilda ansvar att skydda och främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken har kommit till uttryck i språklagen (2009:600) och lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det innebär att

de nationella minoriteterna ska ges möjligheter att tillägna sig, använda och utveckla sitt modersmål samt utveckla en egen kulturell identitet. Bristen på lärare i de nationella minoritetsspråken har tagits upp av Högskoleverket i rapporten om lärarförsörjningen för de nationella minoriteterna (Rapport 2011:14R) och i Europarådets senaste granskning av Sveriges genomförande av stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (ECRML(2011)4). Regeringens arbete med minoritetsspråk inom utbildningsväsendet redovisas under utgiftsområde 16, Utbildning och universitetsforskning.

Utvidgade förvaltningsområden

Det förstärkta minoritetsskyddet inom de språkliga förvaltningsområdena för finska, meänkieli respektive samiska syftar till att höja minoritetsspråkens status, synliggöra språken och att öka samhällsservicen på minoritetsspråk. Under de senaste åren har områdena utvidgats med fler kommuner. Under 2011 tillkom fem kommuner och 2012 har ytterligare nio kommuner anslutits till ett förvaltningsområde efter ansökan hos regeringen. Regeringens reform innebär därmed en utvidgning av det förstärkta minoritetsskyddet för minoritetsspråken från sju kommuner och ett landsting 2009 till 56 kommuner och 12 landsting 2012.

Den kraftiga utvidgningen av förvaltningsområdena sedan 2009, då lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk trädde i kraft, innebär att behovet av stöd bland berörda kommuner, landsting och statliga myndigheter har ökat. Regeringen har därför avsatt särskilda resurser under 2011 och 2012 för samordning, kunskapshöjande insatser samt informations- och utbildningsinsatser. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har därmed kunnat genomföra en rad insatser, bl.a. har ett stort antal informationsmöten, konferenser och utbildningsseminarier genomförts. Under hösten 2011 presenterade Länsstyrelsen och Sametinget en handbok till stöd för dem som ska verkställa och genomföra minoritetspolitiken på såväl statlig som lokal och regional nivå. Handboken har distribuerats till berörda myndigheter, samtliga kommuner och landsting/regioner samt till minoritetsorganisationer. Därutöver har myndigheten tagit fram informationsmaterial om de nationella

minoriteterna och de särskilda minoritetsrättigheterna.

I mars 2012 lämnade Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget den andra rapporten rörande uppföljningen av minoritetsreformen. Resultaten från arbetet inom förvaltningsområdena under 2011 beträffande språk och kultur visar att det fortfarande kvarstår arbete innan strategin fått genomslag fullt ut, särskilt vad gäller barns rätt till sitt minoritetsspråk och kulturell identitet i enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Exempelvis erbjuder endast ett fåtal av kommunerna inom förvaltningsområdena modersmålsundervisning på något annat nationellt minoritetsspråk än det som området är avsett att skydda. Enligt Länsstyrelsen kan detta bero på att skolan är obekant med de särskilda regler som gäller vid modersmålsundervisning för den elev som tillhör en nationell minoritet. Liksom tidigare år lyfter Sametinget fram bristen på personal som talar samiska.

Kommunerna har kommit olika långt i sitt minoritetsarbete medan landstingen ligger efter samtliga kommuner i implementeringsarbetet. I rapporten framhålls framgångsfaktorerna för kommunal och regional verksamhet; att verksamheten har tydliga mål och en klar förankring i både den politiska och verksamhetsmässiga ledningen, att det finns en tydlig samordnande funktion för minoritetsverksamheten, samt att ett fungerande samråd med berörd nationell minoritet kommit igång.

Rapporten visar att de kommuner som anslutits till något förvaltningsområde efter ansökan varit framgångsrika i sitt arbete. Detta bedöms bero på att den berörda nationella minoriteten varit starkt mobiliserad för att åstadkomma anslutningen och att kommunen genomfört en förankringsprocess inom den kommunala förvaltningen i samband med ansökan om anslutning. Detta har gjort att arbetet med kartläggning och liknande gått smidigare eftersom det redan funnits en större förståelse för och medvetenhet om vad som behöver uppnås. Möjligheten till frivillig anslutning enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk har också inneburit att olika minoritetsorganisationer mobiliserat sig för att driva frågan. Detta har varit särskilt påtagligt avseende den sverigefinska minoriteten som har medverkat till att det finska

förvaltningsområdet utvidgades med ytterligare nio kommuner 2012.

De kommuner som ingår i ett förvaltningsområde uppbär riktade statsbidrag för de merkostnader som föranleds av det förstärkta skyddet för minoritetsspråken och för andra insatser som syftar till att främja bevarandet av dessa minoritetsspråk.

Grundskyddet i lagen om nationella minoriteter

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska ett grundskydd säkerställas för samtliga fem nationella minoriteter i alla landets kommuner och landsting. Det lagstadgade grundskyddet utgör en minimistandard för minoritetsarbetet. Det innebär bl.a. att myndigheter, kommuner och landsting ska genomföra samråd i frågor som berör de nationella minoriteterna och att det allmänna har ett ansvar för att främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken.

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget konstaterar i rapporten att implementeringen av grundskyddet är bristfällig. Länsstyrelsen i Stockholms län fick därför i september 2011 i uppdrag av regeringen att tillsammans med övriga länsstyrelser öka kunskapen om det lagreglerade grundskyddet. Inom ramen för detta uppdrag har ett antal länsvisa utbildningskonferenser genomförts av respektive länsstyrelse i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget. Målgruppen var bl.a. kommunala tjänstemän.

Statliga myndigheters minoritetsarbete

Elva statliga myndigheter har i uppdrag att under perioden 2010–2012 följa upp, analysera och redovisa till Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget hur deras arbete bidragit till att uppnå det minoritetspolitiska målet och effekterna av dessa. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget bedömer redan nu att uppdraget har varit värdefullt och bidragit till att de berörda myndigheternas arbete rörande frågor av betydelse för de nationella minoriteterna har lyfts fram på ett bättre sätt.

Redovisningen visar att beslut om att prioritera insatser för nationella minoriteter inom en myndighets verksamhetsområde tycks påverkas av om det finns särskilda regeringsuppdrag. Vidare ser Skolverket behov av fortsatta satsningar på läromedel på nationella minoritetsspråk. Därutöver framhåller flera myndigheter att bestämmelserna i lagen om

nationella minoriteter om rätt till viss förskole- respektive äldreomsorg på ett minoritetsspråk är svårtolkade.

Aktiva revitaliseringsinsatser

Under 2011 fördelade Institutet för språk och folkminnen 3,5 miljoner kronor för 44 olika projekt i enlighet med förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. Institutet prioriterade projekt som rörde barn och ungdomar. 28 procent av medlen fördelades för samiska projekt, 24 procent för finska, 14 procent för meänkieli, 16 procent för romani chib och 18 procent för jiddisch. Intresset är fortsatt stort och projekten har bidragit till att motverka negativa attityder till minoritetsspråken.

År 2010 etablerades samiska språkcentrum i Tärnaby respektive Östersund. Under 2011 har språkcentren fokuserat på metodutveckling för språkrevitaliseringsarbetet. Deras verksamhet har på olika sätt utgått från olika åldersgruppers behov av att återta eller utveckla sitt språk.

Kultur och språkvård

Institutet för språk och folkminnen har bl.a. i uppdrag att genomföra språkvårdande insatser för samtliga nationella minoritetsspråk med undantag för samiskan som hanteras av Sametinget, som har särskilda språkexperter anställda för detta. Under 2012 har Institutet för språk och folkminnen i uppdrag att genomföra särskilda språkvårdande insatser för att stärka arbetet med romani chib.

Sedan 2002 disponerar Kulturrådet medel för att främja de nationella minoriteternas språk och kultur finansierade inom utgiftsområde 17. Medlen fördelas både som verksamhetsbidrag och som projektbidrag. Barn- och ungdomsverksamhet samt projekt som stärker de nationella minoriteternas egna kulturella strukturer är prioriterade. Sammanlagt beviljades stöd motsvarande drygt 9,4 miljoner kronor för verksamheter rörande de nationella minoriteterna 2011, vilket är en ökning från 2010 då stödet uppgick till totalt 9,2 miljoner kronor.

Inom utgiftsområde 17 disponerar även Sametinget medel för insatser för samisk kultur och samiska organisationer. År 2011 fördelades 8,9 miljoner kronor i stöd till samisk kultur och samiska organisationer. Därutöver får Same-tinget 5,5 miljoner kronor till den samiska teatern Giron Sámi Teáther.

Europarådets granskning av ramkonventionen

Regeringen lämnade i juni 2011 den tredje periodiska rapporten rörande efterlevnaden av ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter till Europarådet. I februari 2012 genomförde Europarådets rådgivande kommitté ett granskningsbesök i Sverige för att undersöka efterlevnaden av samma konvention. Besöket var en uppföljning av den tredje periodiska rapporten. Kommitténs rekommendationer kommer troligtvis att lämnas i slutet av 2012.

En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering

Regeringen har arbetat särskilt för att förbättra romers situation både i Sverige och internationellt. Regeringskansliet beredde under 2011 de förslag som Delegationen för romska frågor (dir. 2006:101) överlämnade till regeringen i juli 2010 i betänkandet Romers rätt – en strategi för romer i Sverige (SOU 2010:55).

Den 16 februari 2012 beslutade regeringen skrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56). Den tjugoåriga strategin är en del av regeringens minoritetspolitiska strategi (prop. 2008/09:158). Det övergripande målet för strategin är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. De då tjugoåriga romernas rättigheter bör tas tillvara inom ordinarie strukturer och verksamhetsområden i lika hög grad som rättigheterna för tjugoåringarna i den övriga befolkningen. Målgruppen är framför allt de romer som befinner sig i ett socialt och ekonomiskt utanförskap och är utsatta för diskriminering. Kvinnor och barn är särskilt prioriterade. Strategin utgår från de mänskliga rättigheterna med särskild betoning på principen om icke-diskriminering, jämställdhet och barnets rättigheter och innehåller mål och åtgärder inom sex verksamhetsområden: utbildning; arbete; bostad; hälsa, social omsorg och trygghet; kultur och språk och civilsamhällets organisering

Regeringen har avsatt 46 miljoner kronor under 2012–2015 för åtgärder för romer. Medlen kommer bl.a. att användas för en pilotverksamhet för romsk inkludering, för allmänna åtgärder för att stärka romsk inkludering och för

att bygga upp ett nationellt uppföljningssystem i förhållande till vissa verksamhetsområden.

Arbetet med strategin har inletts under våren 2012 genom att regeringen lämnat olika uppdrag till bl.a. myndigheter.

Länsstyrelsen i Stockholms län har i mars 2012 fått i uppdrag att ansvara för samordningen av den nationella uppföljningen av den samordnade och långsiktiga strategin för romsk inkludering.

Regeringen har i april 2012 beslutat att Göteborgs kommun, Helsingborgs kommun, Linköpings kommun, Luleå kommun respektive Malmö kommun ska få ingå i en pilotverksamhet för romsk inkludering 2012–2015. Kommunerna får bidrag för att bygga upp en struktur eller motsvarande långsiktiga lösning i den kommunala förvaltningen för att förbättra romers inkludering inom framför allt områdena utbildning, arbete, hälsa och social omsorg. Kommunerna har också fått bidrag för utbildning av s.k. brobyggare inom förskola, förskoleklass och grundskola. Brobyggare är en form av stöd med särskild romsk språk- och kulturkompetens.

Länsstyrelsen i Stockholm har också fått i uppdrag att följa och samordna pilotverksamheten. I det ingår att utveckla formerna för samarbetet i pilotverksamheten tillsammans med deltagande kommuner, Skolverket, Arbetsförmedlingen, DO och Sveriges kommuner och landsting.

Länsstyrelsen i Stockholms län ska till Regeringskansliet årligen lämna en lägesrapport om pilotverksamheten. Pilotverksamheten ska sedan utvärderas.

Särskilda regeringsuppdrag har under året lämnats till de deltagande myndigheterna. Skolverket har i april 2012 fått i uppdrag att medverka till att bättre beskriva romska barns och elevers situation i förskola, förskoleklass, grundskola och gymnasieskola i de kommuner som ingår i pilotverksamheten, se till att lämplig utbildning görs tillgänglig för att utbilda s.k. brobyggare inom förskola, förskoleklass och grundskola i de kommuner som ingår i pilotverksamheten. I uppdraget ingår också att främja utveckling och produktion av böcker och andra lärverktyg på samtliga varieteter av romani chib för barn, unga och vuxna. Arbetsförmedlingen har i april 2012 fått i uppdrag att medverka i pilotverksamheten avseende romers etablering på arbetsmarknaden.

Sveriges Kommuner och Landsting har i juni 2012 fått bidrag för att stödja de kommuner som ingår i pilotverksamheten i arbetet med att utveckla kvalitativa och systematiska samråd med den romska befolkningen.

I juli 2012 har Länsstyrelsen i Stockholms län fått i uppdrag att årligen fördela medel under perioden 2012–2014 avseende telefonrådgivning om reproduktiv hälsa för romska flickor och kvinnor och Statens folkhälsoinstitut har fått i uppdrag att låta genomföra en fördjupad studie om romska flickors och kvinnors livssituation och hälsa.

Därutöver fick Kulturrådet i november 2011 i uppdrag att anordna ett möte om romsk kultur och historia med anledning av att det 2012 är 500 år sedan romernas ankomst till Sverige först noterades. I mars genomfördes en konferens med kulturinstitutioner, romska organisationer och andra intressenter på temat.

Kommissionen presenterade den 5 april 2011 ett meddelande om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 (FPM 2010/11:136). Kommissionen uppmanade i detta medlemsstaterna att till december 2011 på grundval av den romska befolkningens storlek i landet i fråga och landets utgångsläge anta eller utveckla redan befintliga nationella strategier för romers integrering. Sverige har därför till kommissionen överlämnat den av regeringen beslutade skrivelsen En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56). Kommissionen har den 21 maj 2012 presenterat ett meddelande i vilket de utvärderat medlemsstaternas nationella strategier för integrering av romer eller motsvarande uppsättning strategiska åtgärder inom ramen för sin politik för social integrering i bredare bemärkelse.

Under 2011 initierades också arbetet med att utarbeta en vitbok om övergrepp, kränkningar och andra särbehandlande åtgärder mot romer under 1900-talet.

10.4.2 Analys och slutsatser

Regeringens minoritetspolitiska strategi syftar till att förverkliga enskildas minoritetsrättigheter på framför allt lokal nivå, där beslut fattas som rör enskilda. Resultaten från det andra reformåret visar att det fortsatt tar tid och innebär ett omfattande arbete att förändra attityder och

förhållningssätt, att öka kunskapen om rättigheter och att få ansvariga kommuner och myndigheter att genomföra de förändringar som krävs för att förverkliga intentionerna med lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. För att minoritetsfrågorna ska kunna bli en naturlig del av ordinarie verksamhet krävs större förståelse för de nationella minoriteternas förutsättningar.

Möjligheten för kommuner att ansöka om anslutning till något förvaltningsområde har även 2011 och 2012 visat sig vara ett bra sätt att stärka minoritetspolitiken i enlighet med regeringens minoritetspolitiska strategi. Det har också inneburit ett tydligare ansvarstagande från kommunernas sida för att följa lagstiftningen som ska skydda de nationella minoriteterna. Det är särskilt behovet av äldreomsorg och förskoleverksamhet på minoritetsspråk i kommunerna som drivit på det ökade intresset hos kommunerna att vilja ansluta sig till ett förvaltningsområde. Regeringen menar att det ökade antalet kommuner som aktivt tar ställning för att ingå i ett förvaltningsområde tyder på att intresset och förståelsen för regeringens minoritetspolitik och de nationella minoriteternas behov stärks.

Motivet för införandet av ett nationellt uppföljningsansvar var att regeringen skulle få en tydligare bild av situationen än tidigare. I år presenterades den andra uppföljningsrapporten sedan reformen lanserades och den visar att en positiv utveckling skett på flera håll men att det fortfarande finns ett flertal eftersatta områden, såväl på lokal och regional som på nationell nivå.

Arbetet under 2011 och 2012 har fortsatt präglats av insatser för att säkerställa ett genomförande av minoritetsreformen. På lokal nivå har Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget genomfört stödinsatser gentemot kommuner och landsting. Enligt ansvariga myndigheter är behovet även fortsättningsvis stort av stöd och ökad kunskap hos kommuner och landsting. Trots de senaste årens arbete med att öka kunskapen om Sveriges åtaganden gentemot de nationella minoriteterna och minoritetsspråken är kunskapen på många håll begränsad.

För de nationella minoritetsgrupperna har reformen medfört att de har stärkts i sitt arbete att bevara språk och kultur, vilket bl.a. märks av ett ökat intresse av att skapa, och delta i, samrådsgrupper på lokal nivå. Förstärkningen av

statsbidraget till organisationer som företräder samer, tornedalingar och sverigefinnar har medfört en ökad kapacitet hos grupperna att engagera sig i lokala frågor som berör minoriteten. Intresset hos kommuner, landsting och myndigheter att samråda har också ökat i omfattning under 2011 och 2012.

Arbetet med att kartlägga de nationella minoriteternas behov och önskemål inom förvaltningsområdena har fortskridit under 2011 och 2012. Statsbidraget som utgått till de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för samiska, finska eller meänkieli har inte nyttjats fullt ut av alla kommuner. En förklaring är att det stora flertalet av dessa kommuner fortfarande är nya, eller förhållandevis nya, inom förvaltningsområdet och befinner sig därmed i en uppstartsfas. Regeringen menar att det är begripligt att det ibland dröjer en viss tid innan en reform får full verkan lokalt. Samtidigt anser regeringen att det är bekymmersamt om det skulle betyda att kommuner och landsting inte skyddar och stödjer de nationella minoriteterna på det sätt som lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk anger.

Enligt regeringens bedömning har satsning på jämställdhet som riktat sig till de nationella minoriteterna bidragit till en ökad medvetenhet bland grupperna och att ett mer systematiskt jämställdhetsarbete påbörjats. Det har också bidragit till viktigt erfarenhetsutbyte mellan minoritetsgrupperna.

Regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) är en förstärkning av minoritetspolitiken, för vilken regeringen avsatt 46 miljoner kronor 2012–2015. Hela genomförandet av strategin bör präglas av romsk delaktighet och romskt inflytande med inriktning på förstärkt genomförande och kontinuerlig uppföljning av romers tillgång till de mänskliga rättigheterna. Strategin bygger dels på slutbetänkandet från Delegationen för romska frågor (SOU 2010:55), dels på synpunkter från remissyttranden och samrådsmöten med romska företrädare.

Regeringens bedömning är att den vitbok om romer som nu tas fram inom Regeringskansliet medverkar till strategins legitimitet.

10.5 Politikens inriktning

Den minoritetspolitiska reformen

Med syfte att nå det minoritetspolitiska målet, att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så de hålls levande, beslutade regeringen 2009 en strategi för minoritetspolitiken (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Genomförandet av strategin kommer att fortsätta under 2013. I det ingår att hantera de brister som identifierats under de två första åren av reformen i syfte att säkerställa genomförandet av strategin och efterlevnaden av Europarådets minoritetskonventioner.

Under 2012 har en särskild strategi för romsk inkludering presenterats. Den genomförs inom ramen för den minoritetspolitiska strategin men redovisas separat nedan.

Diskriminering och utsatthet

Det är viktigt att arbetet för att motverka diskriminering och utsatthet bland nationella minoriteter fortsätter. Detta är särskilt angeläget avseende den romska gruppen, där social och ekonomisk utsatthet är mer förekommande än hos majoritetsbefolkningen.

Den judiska befolkningens utsatthet är en viktig fråga att hantera. Undersökningar visar att trots att toleransen ökar i samhället, har antisemitiska åsikter inte minskat i samma omfattning. Den judiska minoriteten utsätts för antisemitiska hatbrott och trakasserier vilket även drabbar barnen. Som tidigare nämnts avsattes särskilda medel för att stärka säkerheten för den judiska minoriteten under 2012. Regeringen avser att följa upp denna insats under 2013 genom den slutrapport som ska lämnas senast den 1 april 2013.

Romer utsätts för hatbrott. Regeringen samarbetar med Europarådet för att motverka antiziganism och avser att under 2013 genomföra ett rundabordet samtala kring detta.

Regeringen vill betona att antisemitiska yttringar och annat negativt bemötande som grundar sig på rasistiska föreställningar aldrig är acceptabla i ett demokratiskt samhälle. Regeringen har därför vidtagit åtgärder för att få fram den kunskap och det underlag som behövs för regeringens fortsatta ställningstaganden om behovet av ytterligare åtgärder på området. Regeringen har bl.a. tillsatt en särskild utredare

med uppdrag att föreslå hur arbetet mot främlingsfientlighet och liknande former av intolerans kan effektiviseras (A 2011:02).

På jämställdhetsområdet pågår insatser för de nationella minoriteterna i enlighet med Ungdomsstyrelsens uppdrag att fördela projektbidrag för att stärka jämställdhetsarbetet bland de nationella minoriteternas organisationer till och med 2014.

Sverige kommer även fortsättningsvis att delta aktivt i det internationella arbetet för att bekämpa diskriminering av romer och för att öka romers sociala och ekonomiska inkludering i samhället.

Inflytande och delaktighet

Fungerande samråd mellan företrädare för de nationella minoriteterna och förvaltningsmyndigheter har under de första reformåren visat sig ha avgörande betydelse för ett lyckat genomförande av minoritetspolitiken.

Genom samråd kan minoriteternas delaktighet förbättras och det ger beslutsfattare bättre beslutsunderlag för det minoritetspolitiska arbetet. Det ger samtidigt förbättrade möjligheter till en samsyn om vilka frågor som behöver prioriteras på det lokala planet. Regeringen anser att det minoritetspolitiska reformarbetet ska ske i dialog med de nationella minoriteterna.

Inom förvaltningsområdena har samrådsformer etablerats i de flesta kommuner. Arbetet med att utveckla formerna för samråd och dess funktion bör fortsätta i syfte att nå en mer jämbördig process mellan minoriteter och förvaltningsmyndigheter.

Det lagstadgade grundskyddet utgör en minimitandard för minoritetsarbetet. Det innebär bl.a. att myndigheter, kommuner och landsting ska genomföra samråd i frågor som berör de nationella minoriteterna och att det allmänna har ett ansvar för att främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken.

Liksom under 2012 kommer uppföljningsarbetet framgent att ha fokus på grundskyddet i de kommuner som är utanför förvaltningsområdena.

Inom ramen för det lokala arbetet behöver också arbetet med att öka kunskapen om de nationella minoriteterna och minoritetsrättigheter fortsätta. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget kommer därför även fortsättningsvis att tilldelas resurser för att arbeta

med informations- och kunskapshöjande insatser.

Språk och kulturell identitet

I flera kommuner inom förvaltningsområdena har kartläggningar gjorts och insatser påbörjats för att främja minoritetsspråken. Statsbidraget ger kommunerna och landstingen möjligheter att vidta olika åtgärder för att öka användningen av minoritetsspråken. Det är enligt regeringens mening glädjande att så många kommuner vill ta ansvar i det minoritetspolitiska arbetet. Det är därför av största vikt att statsbidragen används effektivt och direkt kopplas till de merkostnader som uppkommer på grund av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det innebär att resurserna bl.a. ska användas på ett sådant sätt att intresset för revitalisering ökar och att barns möjligheter att tillägna sig minoritetsspråket stärks.

Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholms län ska under 2013, som en del i sitt uppföljningsansvar, utarbeta en plan för hur genomförandet av reformen ska kunna utvecklas lokalt och regionalt när det gäller språk och kulturell identitet.

För att även på nationell nivå aktivt främja genomförandet av reformen har regeringen för avsikt att ge flera av de elva myndigheter, som under tre år haft ett generellt uppdrag att följa upp och analysera sina insatser utifrån de minoritetspolitiska målen, förnyade och mer riktade uppdrag inom ramen för sina respektive ansvarsområden.

Ett antal kommuner har visat ett ökat intresse för det minoritetspolitiska arbetet och den lagstadgade möjligheten till frivillig anslutning till ett förvaltningsområde. Intresset har bl.a. varit ett resultat av ett aktivt minoritetsarbete på lokal nivå. Regeringen kommer att fortsätta utvidgningen av förvaltningsområdena genom att möjliggöra att fler kommuner kan ansluta sig. Detta kommer bidra till att fler enskilda kommer att omfattas av det förstärkta minoritetsskyddet från och med 2013.

Revitaliseringen av de nationella minoritetsspråken har tagit flera steg framåt under det gångna året och medvetenheten om de nationella minoritetsspråkens utsatta situation har ökat. Revitalisering är ett långsiktigt arbete och en rad insatser kan komma att behövas innan de mest hotade minoritetsspråkens situation stabiliserats. De nationella minoriteterna behöver verktyg för

att själva kunna arbeta med att återta språken. Ett stort antal revitaliseringsprojekt har påbörjats av de nationella minoriteterna. Det stora intresset visar att viljan att revitalisera minoritetsspråken är stark bland minoriteterna. De samiska språkcentrens arbete är centrala för att utveckla metoder för revitalisering, för att sprida kunskap om metoder och verktyg samt för att inspirera och stödja samer att återta sitt språk.

En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering

I regeringens skrivelse En samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56) har ramarna för det fortsatta arbetet för att säkerställa bättre genomförande av romers mänskliga rättigheter fastställts.

Ett arbete har påbörjats för att succesivt bygga upp ett system för att på nationell nivå kunna följa upp utvecklingen avseende romers inkludering under de år strategin gäller. Detta arbete kommer att fortsätta under budgetåret 2013.

Genomförandet av den pilotverksamhet för romsk inkludering som ska pågå i fem kommuner 2012–2015 har påbörjats. En första rapport om utvecklingen i pilotverksamheten kommer att lämnas till Regeringskansliet senast den 15 april 2013. Ett antal andra uppdrag som lämnats våren 2012 kommer också att delvis återrapporteras våren 2013. Under 2013 ska därutöver arbetet med vitboken avslutas. En första bild av strategins genomförande kommer således att kunna ges i nästa budgetproposition. För att uppmärksamma romsk kultur m.m. avser regeringen att följa upp de särskilda satsningar som gjorts under 2012 med anledning av att det är 500 år sedan romernas ankomst i Sverige först noterades.

10.6 Budgetförslag

10.6.1 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tabell 10.2 Anslagsutveckling 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2011	Utfall	85 129		2 588
2012	Anslag	89 917 ¹	Utgifts-prognos	87 641
2013	Förslag	96 917		
2014	Beräknat	96 917		
2015	Beräknat	96 917		
2016	Beräknat	96 917		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för åtgärder för nationella minoriteter såsom statsbidrag till kommuner och landsting i språkliga förvaltningsområden. Anslaget används även för Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametingets kostnader för uppföljning enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Regeringens överväganden

Anslaget ökas med 11 000 000 kronor fr.o.m. 2013 för att finansiera statsbidrag till de kommuner som genom särskilt regeringsbeslut ansluts till de språkliga förvaltningsområdena.

Mot ovanstående bakgrund föreslår regeringen att 96 917 000 kronor anvisas under anslag 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 96 917 000 kronor, 96 917 000 kronor respektive 96 917 000 kronor.

Tabell 10.3 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	89 917	89 917	89 917	89 917
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	7 000	7 000	7 000	7 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	96 917	96 917	96 917	96 917

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.6.2 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tabell 10.4 Anslagsutveckling 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2011	Utfall			0
2012	Anslag	11 500 ¹	Utgifts-prognos	11 209
2013	Förslag	11 500		
2014	Beräknat	11 500		
2015	Beräknat	11 500		
2016	Beräknat	1 500		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för samordning och utvecklingsarbete rörande romers rättigheter och livsvillkor.

Regeringens överväganden

Från och med 2012 fördes anslaget 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer upp på statsbudgeten. Det innebär att det inte finns något utfall för 2011. Mellan 2012–2015 tillförs anslaget 10 miljoner kronor årligen för att finansiera en satsning för den nationella minoriteten romer.

Mot ovanstående bakgrund föreslår regeringen att 11 500 000 kronor anvisas under anslag 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 11 500 000 kronor, 11 500 000 kronor respektive 1 500 000 kronor.

Tabell 10.5 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 7:2 Åtgärder för nationella minoriteten romer

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012¹	11 500	11 500	11 500	11 500
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				-10 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	11 500	11 500	11 500	1 500

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

11 Medier

11.1 Omfattning

Kapitlet omfattar dagspress, radio och television. Området är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 17 Kultur, medier, trosamfund och fritid. I den del av budgetpropositionen som behandlar det senare utgiftsområdet återfinns en mer utförlig beskrivning och analys av medieområdet.

11.2 Budgetförslag

11.2.1 8:1 Presstödsnämnden

Tabell 11.1 Anslagsutveckling 8:1 Presstödsnämnden

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2011	5 846	475	
2012	6 543 ¹		6 384
2013	Förslag	6 580	
2014	Beräknat	6 707 ²	
2015	Beräknat	6 825 ³	
2016	Beräknat	6 970 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 6 572 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 6 571 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 6 572 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Presstödsnämndens förvaltningskostnader. Presstödsnämndens huvudsakliga uppgift är att fördela det statliga stödet till dagspressen.

Regeringens överväganden

Tabell 11.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 8:1 Presstödsnämnden

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	6 543	6 543	6 543	6 543
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	37	173	291	436
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-9	-9	-9
Förslag/ beräknat anslag	6 580	6 707	6 825	6 970

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (fr.o.m. 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 6 580 000 kronor anvisas under anslaget 8:1 *Presstödsnämnden* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 6 707 000 kronor, 6 825 000 kronor respektive 6 970 000 kronor.

11.2.2 8:2 Presstöd

Tabell 11.3 Anslagsutveckling 8:2 Presstöd

Tusental kronor

2011	Utfall	565 125	Anslags- sparande	-425
2012	Anslag	567 119 ¹	Utgifts- prognos	547 766
2013	Förslag	567 119		
2014	Beräknat	567 119		
2015	Beräknat	567 119		
2016	Beräknat	567 119		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslaget används för bidrag till dagspressen. Presstöd lämnas i form av driftsstöd och distributionsstöd. Utgifterna för stödet styrs bl.a. av antalet stödberättigade tidningar och storleken på dessa tidningars upplagor.

Regeringens överväganden

Tabell 11.4 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 8:2 Presstöd

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	567 119	567 119	567 119	567 119
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	567 119	567 119	567 119	567 119

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 567 119 000 kronor anvisas under anslaget 8:2 *Presstöd* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 567 119 000 kronor, 567 119 000 kronor respektive 567 119 000 kronor.

11.2.3 8:3 Myndigheten för radio och tv

Tabell 11.5 Anslagsutveckling 8:3 Myndigheten för radio och tv

Tusental kronor

2011	Utfall	24 241	Anslags- sparande	937
2012	Anslag	25 432 ¹	Utgifts- prognos	25 524
2013	Förslag	25 061		
2014	Beräknat	25 573 ²		
2015	Beräknat	26 039 ³		
2016	Beräknat	26 602 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 024 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 025 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 25 024 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för Myndigheten för radio och tv:s förvaltningskostnader. Myndigheten ansvarar för bl.a. tillstånd, avgifter och registrering som rör ljudradio- och tv-sändningar riktade till allmänheten, för granskning och tillsyn av programföretagen samt för att följa utländska radio- och tv-sändningar som riktas till den svenska allmänheten.

Regeringens överväganden

Tabell 11.6 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 8:3 Myndigheten för radio och tv

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	25 432	25 432	25 432	25 432
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	129	689	1 165	1 740
Beslut	-500	-511	-520	-532
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³		-37	-38	-38
Förslag/beräknat anslag	25 061	25 573	26 039	26 602

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

³ Anslaget minskas (fr.o.m. 2014) till följd av beräknade samordningsvinster i samband med att e-förvaltningsprojekt kommer att genomföras i statsförvaltningen.

Delar av verksamheten vid Myndigheten för radio och tv finansieras genom att medel anvisas från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida. För 2013 föreslås att 7 660 000

kronor delfinansierar myndighetens verksamhet (se utgiftsområde 17, avsnitt 13.7).

Anslaget minskas med 500 000 kronor från 2013.

Regeringen föreslår att 25 061 000 kronor anvisas under anslaget 8:3 *Myndigheten för radio och tv* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 25 573 000 kronor, 26 039 000 kronor respektive 26 602 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 11.7 Offentligrättslig verksamhet – Lokalradioavgift

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	199 050			
Prognos 2012	124 194			
Budget 2013	124 194			

Tabell 11.8 Offentligrättslig verksamhet – Särskild avgift och viten

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	3 465			
Prognos 2012 ¹				
Budget 2013 ¹				

¹ Att lämna en prognos för särskilda avgifter och utdömda viten är inte möjligt då dessa är beroende av framtida beslut av granskningsnämnden för radio och tv och domstolsutslag.

Myndigheten för radio och tv ansvarar för inkassering och eventuell indrivning av särskild avgift enligt radio- och tv-lagen. Under 2011 inkasserades sammanlagt cirka 3,4 miljoner kronor i särskilda avgifter.

Tabell 11.9 Offentligrättslig verksamhet – Avgifter för tillstånd att sända tv samt digital kommersiell radio

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011	154			
Prognos 2012	1 650			
Budget 2013		3 000	3 000	0

Möjligheten att utlysa och meddela tillstånd för marksänd tv är beroende av hur stort frekvensutrymme som fördelats för sådana sändningar. Hur många tillstånd som kan meddelas är också beroende av hur det tillgängliga utrymmet fördelats mellan olika tjänster och tekniska lösningar.

För att åstadkomma ett ändamålsenligt system för myndighetens tillståndshantering föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att disponera de avgifter som tas ut för tillståndshandlingen. Regeringen avser att låta Myndigheten för radio och tv disponera dessa avgifter direkt. Regeringen beslutar om avgifternas storlek.

Tabell 11.10 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2011			
(varav tjänsteexport)	272	1 200	
Prognos 2012			
(varav tjänsteexport)	200	200 ¹	
Budget 2013			
(varav tjänsteexport)	200	200	

¹ Från och med 2012 endast direkta kostnader.

Myndigheten för radio och tv ansvarar för att utfärda utgivningsbevis för webbsidor m.m. En ansökningsavgift om 2 000 kronor per ansökan eller ändringsansökan tas ut enligt förordningen (2002:916) om avgifter i vissa yttrandefrihetsärenden. Verksamheten är avgiftsfinansierad och målet är från och med 2012 att avgifterna ska täcka myndighetens direkta kostnader fullt ut. Myndigheten för radio och tv arbetar aktivt med att informera om möjligheten att söka utgivningsbevis för att på detta sätt öka avgiftsin-täkterna.

11.3 Avgifter för ansökningar om tillstånd att sända tv samt digital kommersiell radio

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att disponera de avgifter som tas ut för att finansiera Myndigheten för radio och tv:s kostnader för handläggningen av ansökningar om att sända tv samt ansökningar om att sända digital kommersiell radio.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för radio och tv får enligt radio- och tv-lagen (210:696) ta ut en avgift av den som hos myndigheten ansöker om tillstånd att sända tv eller tillstånd att sända digital kommersiell radio. Avgiften ska motsvara myndighetens kostnader för handläggningen av ärendena. Intäkterna för avgifterna redovisas på statsbudgetens inkomstsida.

Myndigheten för radio och tv kommer under 2013 att inleda en tillståndsprocess för tv. Avgiften ska enligt myndigheten uppgå till 30 000 kronor per ansökan och de sammanlagda avgiftsintäkterna kommer enligt myndighetens prognos uppgå till 3 000 000 kronor. Kostnaderna för myndighetens tillståndsgivning är beroende av tillgängligt sändningsutrymme och antalet ansökningar som kommer in varierar i regel kraftigt från år till år. Detta har hanterats genom att anslaget engångsvis har tillförts medel för att täcka kostnader för tillståndsgivningen. Denna finansieringsmodell är inte ändamålsenlig, bl.a. mot bakgrund av att kostnaderna kan vara svåra att närmare förutse.

En modell där myndigheten istället får disponera avgiftsintäkterna till täckande av kostnaderna för handläggningen av ansökningsärenden skulle vara mer ändamålsenlig och effektiv. En sådan modell har stöd i de riktlinjer som gäller enligt budgetlagen (2011:203).

Specialdestination av inkomster från belastande avgifter ska kunna ske om det är avgifter i en verksamhet vars omfattning styrs av efterfrågan, även om denna föranleds av ett rättsligt tvång. Vidare att verksamhetens intäkter, kostnader och resultat särredovisas och framgår av myndighetens årsredovisning, specialdestinationen motiveras av att den främjar möjligheterna till hög effektivitet och service i verksamheten, en god styrning och kontroll av verksamheten kan säkerställas, samt utgiftstaket justeras så att det behåller den avsedda finansiella stramheten (prop. 2010/11:40).

Regeringen anser därför att riksdagen bör bemyndiga regeringen att disponera de avgifter som tas ut för att finansiera Myndigheten för radio och tv:s kostnader för handläggningen av ansökningar om att sända tv samt ansökningar om att sända digital kommersiell radio. Regeringen avser att låta Myndigheten för radio och tv disponera dessa avgifter direkt. Regeringen beslutar om avgifternas storlek.

12 Sieps samt EU-information

12.1 Omfattning

Området omfattar den forsknings- och analysverksamhet som bedrivs av Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps). Inom detta område finansieras vidare verksamhet gällande information om EU och om utvecklingen av samarbetet inom unionen.

12.2 Resultatredovisning

Svenska institutet för europapolitiska studier

Sieps, är en myndighet under regeringen vars målsättning är att ta fram forskning och analys som rör utvecklingen inom EU, göra forskningsrapporter, analyser och andra underlag tillgängliga för beslutsfattare på olika nivåer samt aktivt delta i och skapa internationellt forskningsutbyte.

Forskningen vid Sieps bedrivs inom sex övergripande tema eller ramprojekt som är fleråriga. Inom varje ramprojekt ryms ett antal olika delområden. Under 2011 har de flesta forskningsrapporterna från Sieps tagits fram inom ramprojekten medlemsstaterna och europeisk integration, ekonomisk politik i Europa samt EU:s inre marknad och den fria rörlighetens utmaningar. Under 2011 publicerades totalt 25 forskningsbaserade rapporter och analyser vilket är något fler än under verksamhetsåret 2010.

En viktig del i Sieps arbete är att nå ut med forskningsresultat. I detta utgör de öppna seminarierna en väsentlig del där forskningsresultat som framkommit i rapporter och analyser presenteras, diskuteras och analyseras. Paneldeltagare vid seminarierna är forskare,

beslutsfattare och högre tjänstemän. Under 2011 anordnades totalt 26 seminarier i Sieps regi vilket ska jämföras med 21 respektive 25 under verksamhetsåren 2010 och 2009.

Sieps deltar i ett antal nationella och internationella nätverk. Genom deltagande i dessa nätverk sprider Sieps svensk forskning i andra länder och för in resultat från europeisk forskning i den svenska debatten. Sieps har även bildat ett akademiskt nätverk av svenska och internationella forskare som lämnar värdefulla bidrag till verksamheten genom utbyte mellan myndigheten och forskare i och utanför Sverige.

De väsentliga kvantitativa indikatorerna för Sieps verksamhet pekade under budgetåret 2011 uppåt eller låg på samma nivå i jämförelse med 2010. Det gäller antalet forskningsbaserade rapporter, tal och föredrag från större konferenser, europapolitiska analyser, avlämnade remissvar, utskick av publikationer, seminarier, antal deltagare i seminarier samt antal unika besökare på myndighetens webbplats. En ny och viktig del är de seminarier som anordnas internt i Regeringskansliet. Under 2011 fortsatte Sieps satsningen på att sprida och tillgängliggöra svensk forskning på området. Ett ökat antal mottagare som erhåller utskick av rapporter utgör en viktig del i detta. Vidare har webbplatsen utvecklats till ett centralt verktyg för spridningen av Sieps forskning och analys. På webbplatsen finns publikationer från 2003 och framåt tillgängliga för kostnadsfri nedladdning och är en väl fungerande biblioteksdatas.

12.2.1 Analys och slutsatser

Forsknings- och publikationsverksamheten har varit på en fortsatt hög nivå. Det är positivt att åtgärder för kvalitetssäkring vidmakthålls, vilket är betydelsefullt för Sieps trovärdighet. Ett kvitto på att Sieps håller en hög nivå vad gäller kvalitetssäkring framkom nyligen i ett betänkande från utredning om kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter (SOU 2012:20). Utredarna anser att Sieps har en fullgod kvalitetssäkring när det gäller interna och externa forskningsprojekt och konstaterar att myndigheten arbetar med många olika kvalitetssäkringsprocesser, vilket bl.a. innefattar extern granskning av projekten innan beslut fattas.

Sieps har framgångsrikt genomfört de uppdrag som regleras i instruktionen för myndigheten och de målsättningar som gäller har uppfyllts. Det har skett parallellt med förändringar och förbättringar i myndighetens verksamhet. Vidare har under 2011 särskilt satsningen på förbättrad spridning genom publikationer och seminarier givit resultat. Sammantaget kan konstateras att med samma resurstilldelning har Sieps under 2011 ökat nivån på de prestationer som myndigheten har utföra.

EU-information

Av anslaget är 5 miljoner kronor avsedda att användas för EU-information. Regeringen beslutade år 2008 att under åren 2009–2011 anslå dessa medel för att göra en särskild satsning på förstärkta folkbildningsinsatser avseende EU. Folkbildningsrådet verkställde satsningen och insatserna genomfördes genom studieförbund och folkhögskolor. Insatserna koncentrerades till ett fåtal tydligt avgränsade teman som bedömdes ha särskilt goda förutsättning för att öka allmänhetens kunskap om EU. Under 2011 var dessa teman följande; hur underlättas den fria rörligheten för EU:s invånare, på vilket sätt rättighetsstadgan bättre kan värna de mänskliga rättigheterna i EU, hur medborgarinitiativet kan användas samt hur det europeiska samarbetet kan bidra till att lösa klimatfrågan. Tretton olika projekt beviljades bidrag under 2011.

Efter att den treåriga satsningen via Folkbildningsrådet avslutats tas de tillgängliga medlen för EU-information i stället i anspråk för andra kommunikationsinsatser på EU-området.

Regeringen har beslutat att under budgetåret 2012 avsätta 1,7 miljoner kronor från EU-informationsdelen av anslaget för insatser som syftar till att öka kunskaperna om EU:s institutioner som arbetsgivare. Medlen ska användas till att genomföra informationsinsatser om hur rekryteringen till EU:s institutioner går till. De medel som ställts till förfogande under budgetåret 2012 för information och kunskaps-höjande insatser kompletterar på ett bra sätt de förberedelse- och utbildningsinsatser som sedan tidigare genomförs för att förstärka möjligheterna för svenska medborgare att bli antagna via de uttagningsprov som är den främsta inkörsporsten till anställning inom unionens institutioner. Det ligger även i linje med regeringens långsiktiga ambition att fler ska delta i dessa insatser och även bli anställda inom EU:s institutioner. Regeringen kan konstatera att de medel som har avsatts för detta syfte har under första delen av 2012 använts för spridning av information till relevanta målgrupper.

Regeringen har vidare under budgetåret 2012 avsatt 3,3 miljoner kronor av EU-informationsdelen av anslaget för att ge stöd till olika aktörer i syfte att stimulera ett mångsidigt offentligt samtal kring EU:s framtidsfrågor. Målet är att från olika utgångspunkter och perspektiv belysa frågor som rör EU:s framtida utveckling och att utveckla handlingsalternativ när det gäller de utmaningar EU och dess medlemsländer står inför på kort och lång sikt. Bidrag ges för att ta fram och sprida kvalificerade rapporter, studier, debattinlägg eller liknande skrivelser samt att anordna seminarier och konferenser och därmed förstärka det offentliga samtalet kring Sveriges EU-politik. Arbetet med att ta fram en förordning som grund för att ge statsbidrag i detta syfte har pågått under första halvåret 2012. Regeringen har utsett Ungdomsstyrelsen att fördela statsbidrag enligt denna förordning vilken trädde i kraft den 15 juli 2012.

Åtgärder har vidtagits även på andra områden när det gäller kommunikation kring EU-frågor. Det sker inom ramen för ett initiativ av EU-kommissionen, det s.k. förvaltningspartnerskapet, med målet att öka kunskapen om EU-frågor hos gymnasielärare i samhällskunskap. Inom ramen för verksamheten genomfördes att antal insatser under 2011 på grundval av medel under utgiftsområde 16, anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*. Ytterligare en insats avseende EU-

kommunikation gäller EU:s program Ett Europa för medborgarna där regeringen har givit Ungdomsstyrelsen uppdraget att under 2012 vara nationell kontaktpunkt enligt programmet.

12.3 Politikens inriktning

En majoritet av de frågor som ryms inom samhällspolitiken har en EU-dimension. Politiska processer på EU-nivå påverkar det offentliga samtalet och den politiska diskussionen i Sverige. Sverige ska tillhöra kärnan i det europeiska samarbetet.

En viktig del i detta och i en demokrati är att det finns underlag för en aktiv och initierad dialog i EU-politiska frågor där olika perspektiv och visioner om EUs framtida utveckling kan föras fram. Det är också av vikt att forskning och analys kring de långsiktiga politiska problemställningarna bedrivs och kan bli en del av det offentliga samtalet. Det gäller såväl på nationell nivå som i överväganden kring Sveriges EU-politik och de vägar som Sverige bör förordas för unionens långsiktiga utveckling. I sammanhanget är det vidare värdefullt med kunskaper om hur EU:s gemensamma institutioner fungerar och deras betydelse för medborgarna.

Regeringen vill därför även under 2013 på olika sätt bidra till att det finns en god kunskapsgrund kring EU och att det kan föras ett initierat, mångfasetterat och livligt offentligt samtal kring EU-politiska överväganden.

Sieps

Sieps spelar en viktig roll genom sina forskningsbaserade analyser och seminarieverksamheten som är tillgänglig både för regeringen, övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen och den intresserade allmänheten. EU står inför många utmaningar under det kommande decenniet. Frågan om den europeiska integrationens framtida utveckling är ständigt aktuell och har fått ny näring av ekonomiska utmaningar i euroområdet. Behovet av att skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt och fler jobb inom EU är en pågående och långsiktig utmaning och inbegriper en utveckling av den inre marknaden, behov av ökad frihandel samt en långsiktigt hållbar ekonomisk politik inom ramen för den europeiska terminen. Klimatpolitiken kommer inom överskådlig framtid att stå i fokus för

initiativ på EU-nivå, till viss del kopplat till energifrågorna. Genom Lissabonfördrag har utvecklingen av unionens politik inom rättsliga och inrikes frågor fått ny fart. t.ex. mot ett gemensamt europeiskt asylsystem och den nya Schengenmekanismen. EU är en aktör på den världspolitiska arenan och externa relationer är av växande betydelse. Den av Sieps fastlagda inriktningen på forsknings- och utredningsverksamheten ligger i linje med behovet att av få initierad belysning kring dessa problemställningar, ge regeringen och andra beslutfattare underlag för överväganden och lägga grund för ett offentligt samtal i dessa frågor. Regeringen lägger vikt vid att Sieps även fortsättningsvis har en hög målsättning när det gäller spridning, bl.a. genom publikationer och seminarier.

Regeringen har för avsikt att utöka Sieps uppdrag till att myndigheten framgent även ska erbjuda olika EU-utbildningar riktade till tjänstemän i statsförvaltningen som en del i den långsiktiga kompetensförsörjningen på EU-området. Det nya uppdraget kommer att gälla från 1 januari 2013.

Kommunikationsinsatser på EU-området

EU:s gemensamma institutioner rekryterar och anställer varje år hundratals personer. En ny och mer ambitiös rekryteringsprocedur har införts fr.o.m. 2010. Det finns ett behov för nyrekrytering av svenskar till dessa institutioner, dels till följd av att under senare år är andelen svenska medborgare i institutionerna minskande, dels p.g.a. att många kommer att avgå med pension inom det närmast decenniet. Inom ramen för EU-informationen avser regeringen att även under 2013 använda medel inom anslaget för att genom särskilda informationsinsatser höja kunskapsnivån i Sverige kring rekryteringsvägar till EU:s institutioner.

Regeringen avsätter vidare medel från anslaget för att ge stöd till olika aktörer i syfte att stimulera ett mångsidigt offentligt samtal kring EU:s framtidsfrågor. Det är regeringens ambition att EU:s framtida utmaningar ska belysas från olika utgångspunkter och perspektiv så att olika handlingsalternativ formuleras vilket i sin tur kan bidra till policyutveckling vad gäller Sveriges syn på det framtida EU. Ungdomsstyrelsen kommer även under 2013 att ha regeringens uppdrag att fördela statsbidrag enligt gällande förordning om statsbidrag för verksamhet som belyser EU:s framtidsfrågor.

När det gäller kommunikation kring EU-frågor kommer åtgärder under 2013 även att vidtas inom ramen för EU-programmet Ett Europa för medborgarna som är ett initiativ av kommissionen.

12.4 Budgetförslag

12.4.1 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tabell 12.1 Anslagsutveckling 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Ändring	Övrigt
2011	Utfall	19 071	Anslags-sparande	-46
2012	Anslag	19 042 ¹	Utgifts-prognos	15 088
2013	Förslag	19 104		
2014	Beräknat	19 433 ²		
2015	Beräknat	19 758 ³		
2016	Beräknat	20 160 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2012 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 19 077 tkr i 2013 års prisnivå.

³ Motsvarar 19 077 tkr i 2013 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 19 077 tkr i 2013 års prisnivå.

Anslaget används för att finansiera verksamheten vid myndigheten Svenska institutet för europapolitiska studier. Anslaget används även för att informera om EU, om EU:s gemensamma institutioner samt om utvecklingen av samarbetet inom unionen.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 19 104 000 kronor anvisas under anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2013. För 2014, 2015 och 2016 beräknas anslaget till 19 433 000 kronor, 19 758 000 kronor respektive 20 160 000 kronor.

Tabell 12.2 Härledning av anslagsnivån 2013–2016, för 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

	2013	2014	2015	2016
Anvisat 2012 ¹	19 042	19 042	19 042	19 042
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	62	419	744	1 147
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt		-28	-28	-29
Förslag/ beräknat anslag	19 104	19 433	19 758	20 160

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2011 (bet. 2011/12:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2012. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2014–2016 är preliminär.

Bilaga 1

Förteckning över
Sveriges
utlandsmyndigheter samt
ackrediteringar för de
Stockholmsbaserade
ambassadörerna

Bilaga 1

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Innehållsförteckning

I. Beskickningar	5
II. Delegationer	6
III. Karriärkonsulat	6
IV. Stockholmsbaserade ambassadörer	6

1.1 Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

I. Beskickningar

(sidoackrediteringar inom parentes)

Abu Dhabi

(Doha, Manama)

Abuja

(Accra, Banjul, Lomé, Porto Novo)

Addis Abeba

(Djibouti)

Alger

Amman

Ankara

Astana¹⁾

Athen

Bagdad

Bamako

(Niamey, Nouakchott, Ouagadougou)

Bangkok

(Manila, Rangoon, Vientiane)

Belgrad

(Podgorica)

Berlin

Bern

(Vaduz)

Bogotá D.C.

(Caracas, La Paz, Quito,)

Brasilia

Budapest

Buenos Aires

(Asunción, Montevideo)

Bukarest

Canberra

(Apia, Nuku`alofa, Suva, Honiara,

Port Moresby, Port Vila, Wellington)

Chisinau

Damaskus

(Beirut)

Dar es Salaam

(Antananarivo)

Dhaka

Guatemala

(San Salvador, Tegucigalpa, San José,

Managua, Panamá)

Haag

(Luxemburg)

Hanoi

Harare

(Lilongwe, Port Louis)

Havanna

Helsingfors

Islamabad

Jakarta

(Dili)

Kabul

Kampala

Kairo

Khartoum

(N'Djamena, Tchad)

Kiev

Kigali¹⁾

Kinshasa

(Bangui, Brazzaville, Libreville, Malabo,

Yaoundé)

Kuala Lumpur

Köpenhamn

La Paz¹⁾

Lissabon

(Bissau, Praia)

London

Luanda

(Sao Tomé, Príncipe)

Lusaka

Madrid

(Andorra la Vella)

Maputo

(Mbabane)

Mexico

Minsk

Monrovia¹⁾

(Abidjan, Conakry, Dakar, Freetown)

Moskva

Nairobi

(Bujumbura, Kigali, Moroni, Victoria,

Mogadishu)

New Delhi

(Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)

Nicosia

Oslo

Ottawa

Ouagadougou¹⁾

Paris

(Monaco)

Peking

(Ulan Bator)

Phnom Penh

Prag
 Pretoria
 (Gaborone, Maseru, Windhoek)
 Pristina¹⁾
 Pyongyang
 Rabat
 Reykjavik
 Riga
 Riyadh
 (Muscat, Kuwait, Sana'a)
 Rom
 (San Marino)
 Santiago de Chile
 (Lima)
 Sarajevo
 Seoul
 Singapore
 (Bandar Seri Bagawan)
 Skopje
 (Pristina, Tirana)
 Tallinn
 Tbilisi
 (Jerevan)
 Teheran
 Tel Aviv
 Tirana¹⁾
 Tokyo
 (Koror, Majuro, Pohnpei)
 Vilnius
 Warszawa
 Washington
 Wien
 (Bratislava, Ljubljana)
 Zagreb

¹⁾ Beskickningen förestås av en chargé d'affaires

II. Delegationer

Sveriges ständiga representation vid Europeiska Unionen (EU) i Bryssel

Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna i New York

Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève

Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) i Paris

Sveriges ständiga representation vid Europarådet i Strasbourg

Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien

Sveriges delegation vid NATO i Bryssel

III. Karriärkonsulat

a) Generalkonsulat

Hongkong
 Istanbul
 Jerusalem
 Mariehamn
 Mumbai
 S:t Petersburg
 Shanghai

IV. Stockholmsbaserade ambassadörer

De tio sändebuden har följande ackrediteringar:

1. Basseterre (St Christopher och Nevis), Belmopan (Belize), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia), Georgetown (Guyana), Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenadinerna), Nassau (Bahamas), Paramaribo (Surinam), Port-au-Prince (Haiti), Port of Spain (Trinidad och Tobago), Roseau (Dominica), Santo Domingo (Dominikanska Republiken), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda)
2. Tripoli (Libyen), Tunis (Tunisen)
3. Heliga Stolen, Valletta (Malta)
4. Asmara (Eritrea)
5. Astana (Kazakstan), Asjchabad (Turkmenistan), Bisjkek (Kirgizistan), Dusjanbe (Tadzkistan), Tasjkent, (Uzbekistan)
6. Baku (Azerbajdzjan)
7. Sofia (Bulgarien)
8. Abidjan (Elfenbenskusten), Conakry (Guinea), Dakar (Senegal), Freetown (Sierra Leone), Monrovia (Liberia)
9. Dublin (Irland)
10. Bryssel (Belgien)